

Fotorelacja

PL ISSN 1233-216X

KARTKA Z KALENDARZA

Powstanie Muzeum Zoologicznego
UMCS
s. 27

NAUKA I LUDZIE

Recepcja „Kultury” w PRL
s. 38

NAUKA I LUDZIE

Wi(e)dzieć więcej!
s. 44

Uroczysta
inauguracja roku
akademickiego
23.10.2015 r.

Fot. Robert Frączek

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Inauguracja roku akademickiego 2015/2016
- 6 : Przemówienie inauguracyjne Rektora prof. Stanisława Michałowskiego
- 9 : Odznaczenia dla pracowników UMCS
- 10 : Z życia Uczelni
- 17 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 26 : Podwójny jubileusz prof. Jana Lewandowskiego
- 27 : Powstanie Muzeum Zoologicznego UMCS we wspomnieniach Franciszka Ostrowskiego
- 28 : Jak powstało Muzeum Zoologiczne UMCS
- 30 : Profesor Jan Łukasiewicz (1951–2015)

NAUKA I LUDZIE

- 31 : Konferencja „Przemoc w świecie starożytnym”
- 32 : ...dla archeologii, dla UMCS, dla Polski
- 34 : ISSHAC-9. Kolejny sukces konferencyjny Wydziału Chemii
- 35 : Konferencja poświęcona pamięci Romagnosiego
- 37 : Wokół Witkiewiczów
- 37 : IX Światowy Kongres ICCEES
- 37 : Wizyta Ewy Koch w CJKP UMCS
- 38 : Recepcja „Kultury” w PRL
- 40 : II Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy
- 42 : Finalna konferencja EUROJOS XI
- 43 : Graficy z ISP UMCS na konkursach graficznych
- 43 : Miasto XXI wieku. Teorie i praktyki
- 44 : Wi(e)dzieć więcej!
- 45 : Tempus fugit

- 47 : Wizyta prof. Hartmuta Eggerta w Lublinie
- 48 : O bezpieczeństwie w Europie Wschodniej
- 51 : Laureatki Nagrody MNiSW z Wydziału Artystycznego
- 52 : XVI Międzynarodowy Kongres Montessori Europe
- 54 : Sympozjum dziejów biurokracji
- 55 : Warsztaty metodyczne CJKP w Mołdawii
- 55 : Konferencja „Mniejszość wołoska w Europie”
- 56 : Horyzont 2020 – nowy Program Pracy na lata 2016–2017
- 57 : Innowacje w praktyce

SPRAWY STUDENCKIE

- 58 : Grand Prix dla studenta Wydziału Artystycznego
- 58 : Historyczny sukces lubelskich tenisistek stołowych
- 60 : Studenci UMCS w Warnie
- 61 : Lenin, pielmieni i literatura
- 62 : Działalność SKN Prawników w roku 2014/2015
- 63 : Turystyka i rekreacja stylem życia współczesnego społeczeństwa
- 65 : VII Dzień Historyka w Instytucie Historii
- 66 : Letnia Szkoła Geoinformacji – GeoGorce 2015
- 67 : II Międzynarodowy Dzień Tłumacza – Hieronimki 2015
- 67 : Wizyta studentów z Mińska
- 68 : O XII Lubelskim Festiwalu Nauki słów kilka...

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 69 : Mapa Roku w Roku Mapy
- 69 : Promocja książki „Za Złotą Bramą” w Kijowie

ŻYCIE KULTURALNE

- 70 : Premiera kinowa filmu „Lustra Leszka Mądzika”
- 70 : Łodzią po Wiśle w Lublinie

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1312, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemska

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Wacław Kostko, Beata

Kozłowska, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Inauguracja roku akademickiego, fot. Robert Frączek

Druk: Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

23 października 2015 r., już po raz 72., społeczność Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej uroczystie zainaugurowała nowy rok akademicki. Wydarzenie poprzedziło otwarcie dwóch wystaw w Bibliotece Głównej UMCS, poświęconych Jerzemu Giedroycowi oraz prof. dr. hab. Tomaszowi Goworkowi z Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS.

Inauguracja roku akademickiego 2015/2016

Uroczystość rozpoczęła się od hymnu państwowego. Następnie Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski przywitał zaproszonych gości. W odbywającej się w auli Wydziału Prawa i Administracji inauguracji wzięli udział m.in.: posłowie i senatorowie RP, przedstawiciele duchowieństwa, korpusu dyplomatycznego, władze administracji państwowej i samorządowej, reprezentanci całego środowiska akademickiego, wymiaru sprawiedliwości i służb mundurowych, instytucji życia publicznego, kulturalnego i gospodarczego Lubelszczyzny, a także goście z zagranicy i dziennikarze.

Następnie Rektor prof. dr hab. Stanisław Michałowski wygłosił przemówienie inauguracyjne, złożył najlepsze życzenia studentom oraz podziękował za trud i wysiłek wszystkim pracownikom naszej Alma Mater, jak również osobom z różnych środowisk wspierających Uczelnię.

Następnie Chóry: Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej oraz Wydziału Artystycznego UMCS pod dyr. prof. Zofii Bernatowicz wykonały pieśń *Madame Curie*. Rektor podkreślił, że jeśli środowisko akademickie naszej Uczelni zaakceptuje tę propozycję, to pieśń ta stanie się hymnem UMCS.

W dalszej kolejności prof. dr hab. Ryszard Dębicki, Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej odczytał list gratulacyjny od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, który przekazał społeczności Uniwersytetu wyrazy szacunku oraz pozdrowienia. Podkreślił, że UMCS, pozostając jednym z najważniejszych ośrodków na akademickiej mapie Polski, stale się rozwija – a także, że jest pełen uznania dla zaangażowania, z jakim budujemy pozycję Uczelni. Pogratulował nagrodzonym i wyróżnionym przez środowisko akademickie, zwłaszcza zwycięzcom Konkursu na Najlepszego Absolwenta UMCS oraz laureatowi Nagrody im. Jerzego Giedroycia. Prezydent przypomniał, że nauka winna być przedmiotem szczególnej troski władz i że wciąż brakuje należytego finansowania badań. „Prace naukowe nie powinny trafiać na półkę, lecz przyczyniać się do wzrostu gospodarczego i dobra społeczeństwa” – podkreślił Prezydent.

Z okazji inauguracji roku akademickiego 2015/2016 do Władz UMCS zostało także przesłanych wiele innych listów gratulacyjnych z różnych środowisk. Gratulacje przekazali m.in. Małgorzata Kidawa-Błońska, Mar-

szatek Sejmu RP, Ewa Kopacz, Prezes Rady Ministrów oraz prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Następnie Wojewoda Lubelski Wojciech Wilk złożył okolicznościowe gratulacje społeczności akademickiej Uniwersytetu, dodając, że podziwia UMCS za rozwój. Jego zdaniem, inwestycja w naukę oraz poprawę warunków kształcenia studentów z pewnością się zwróci.

Ważną częścią uroczystości było wręczenie w imieniu Prezydenta RP przez Wojewodę odznaczeń państwowych pracownikom i współpracownikom UMCS, zasłużonym w służbie Państwu i społeczeństwu. Za wybitne zasługi w rozwijaniu polsko-niemieckiej współpracy i dobrosąsiedzkich stosunków, na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych, Krzyżami Kawalerskimi Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, nadanymi postanowieniem Prezydenta RP odznaczeni zostali: Rieta-Helga Rheinländer, Hans-Dieter Rheinländer oraz Christian Leiber. Ich sylwetki oraz dokonania naukowe przedstawił wcześniej prof. dr hab. Andrzej Kokowski.

Zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP – za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej

13 pracowników zostało odznaczonych Medalem Złotym za Długoletnią Służbę, 12 – Medalem Srebrnym i 14 – Medalem Brązowym. Wręczenie tych odznaczeń zaplanowano w późniejszym terminie. Decyzją Ministra Edukacji Narodowej – za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania 40 pracowników UMCS odznaczonych zostało Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Na wniosek Rzecznika Patentowego UMCS, Prezes Rady Ministrów Ewa Kopacz nadała dr. hab. Jerzemu Wielbo, dr. Dominice Kidej oraz dr. Marcie Fiołce odznaki honorowe za zasługi dla wynalazczości.

Tradycyjnie już, podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego, Kapituła Konkursowa pod przewodnictwem prof. dr. hab. Krzysztofa Pomiana przyznaje ufundowaną przez Uniwersytet Nagrodę im. Jerzego Giedroycia. Wyróżniani są autorzy książek, którzy twórczo kontynuują przesłanie Giedroycia lub prowadzą badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury”. Wyniki obrad Kapituły przedstawiła jej Sekretarz prof. dr. hab. Iwona Hofman. Nagrodę Giedroycia otrzymał w tym roku prof. dr. hab. Andrzej Stanisław Kowalczyk za książkę *Wena do polityki. O Giedroyciu i Mieroszewskim* (t. 1–2, Towarzystwo „Więź”, Warszawa 2014). Po raz drugi przyznano również wyróżnienie, które otrzymał prof. dr. hab. Bohdan Cywiński, autor książki *Szańce kultur. Szkice z dziejów narodów Europy Wschodniej* (Wyd. Trio, Centrum Europejskie Natolin, Warszawa 2014).

Tytuł najlepszego absolwenta UMCS, złoty medal oraz nagrodę

pieniężną otrzymała mgr Aleksandra Abramczyk – absolwentka Wydziału Artystycznego. Najlepsi absolwenci poszczególnych Wydziałów otrzymali srebrne medale i również nagrody pieniężne. Są to: mgr Anita Łyszcz, lic. Dominika Borkowska, mgr Mateusz Chudyk, mgr Paulina Gęca, mgr Joanna Kozyra, mgr Oliwia Bogusz, mgr Magdalena Lech, mgr Aleksandra Dąbrowiecka, mgr Jarosław Macios oraz mgr Katarzyna Witwicka. Po raz pierwszy zostały także wręczone nagrody Fundacji Absolwentów UMCS dla ich młodszych, wyróżniających się kolegów. Laureatami zostali: Ernest Kolek, Emil Chról oraz Vitaliy Smygur.

Jedną z ważniejszych części inauguracji roku akademickiego 2015/2016 była immatrykulacja studentów i doktorantów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w postępowaniu rekrutacyjnym. Studentów przedstawiła i przyjęła od nich ślubowanie prof. Urszula Bobryk, Prorektor ds. Studenckich, zaś doktorantów – prof. dr. hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, Prorektor ds. Kształcenia. Rektor prof. Stanisław Michałowski uroczysto przyjął ich w poczet studentów i doktorantów.

Następnie Chóry: Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej oraz Wydziału Artystycznego zaśpiewały *Gaude Mater Polonia*. Wykład inauguracyjny pt. „Świat uporządkowanych struktur nowoczesnych materiałów” wygłosił prof. dr. hab. Stanisław Pikuś z Wydziału Chemii UMCS.

Potem prof. dr. hab. Stanisław Michałowski uroczysto otworzył nowy

rok akademicki 2015/2016, wygłaszając tradycyjną łacińską formułę „Quod felix fastum fortunatumque sit”.

Uroczystość zakończyła się tradycyjną pieśnią *Gaudeamus igitur*. Rektor zaprezentował publikację profesorów: Janusza Wrony i Zbigniewa Zaporowskiego pt. *70 lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Studia z dziejów uczelni*. Podziękował także wszystkim zebrany za udział w uroczystości oraz chórom pod dyr. prof. Zofii Bernatowicz za oprawę muzyczną.

Wieczorem, 23 października w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” odbył się uroczysty koncert. Wystąpił duet fortepianowy: Jekaterina i Stanisław Drzewieccy oraz Natalia Kovalenko z repertuarem Anny German wraz z Markiem Ravskim i Włodzimierzem Trzeciakiem. Jekaterina i Stanisław Drzewieccy to utalentowani pianiści, laureaci wielu prestiżowych, międzynarodowych konkursów. Duet zaprezentował utwory takich kompozytorów jak: Franz Schubert, Sergei Rachmaninow, Fryderyk Chopin, Mariusz Dubaj, Johannes Brahms czy Ludwig van Beethoven. Natalia Kovalenko to sopranistka z dużym powodzeniem koncertująca w Polsce, jurorka wielu konkursów i festiwali. Podczas koncertu towarzyszył jej Marek Ravski – śpiewak, muzyk, aktor, kompozytor, autor tekstów. Akompaniował im na fortepianie Włodzimierz Trzeciak. Oprócz przebojów Anny German wykonawcy przedstawili także rosyjskie ballady i romanse. Występy artystów cieszyły się wielkim zainteresowaniem licznie zgromadzonej publiczności. Podczas koncertu wieloletni Dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS, prof. dr. hab. Jan Mazur otrzymał z rąk Rektora Statuetkę Marii Curie-Skłodowskiej w uznaniu zasług i wieloletniej pracy na rzecz Uniwersytetu. Na zakończenie uroczystości w „Chatce Żaka” odbył się wernisaż wystawy malarstwa Elżbiety Hałasy pt. „Portret zwielokrotniony”.

Magdalena Kozak-Siemieńska

Fot. Robert Figarek

Przemówienie inauguracyjne Rektora prof. Stanisława Michałowskiego

• Rektor prof. Stanisław Michałowski

Dostojni Goście, Prześwietny Senacie, Szanowni Państwo – Pracownicy UMCS, Drogie Studentki, Drodzy Studenci!

Rozpoczynamy 72. rok akademicki w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dzisiejsza uroczystość jest dla mnie, a także władz rektorskich i dziekańskich wydarzeniem szczególnie ważnym, gdyż rozpoczyna ostatni rok naszej służby na tak odpowiedzialnych stanowiskach w naszej Alma Mater w obecnej kadencji. Podkreślam: służby, gdyż tak deklarowaliśmy na jej początku.

Szanowni Państwo,

Uczelnia wyższa to wspólnota realizująca proces dydaktyczny, prowadząca badania naukowe, a w naszym przypadku przejawiająca też dużą aktywność na polu kulturalnym i sportowym. Staramy się bowiem realizować model Uczelni kompletnej. Cieszy fakt, że dotychczas mury UMCS opuściło ponad 223 tys. absolwentów, a zainteresowanie młodzieży studiowaniem u nas, pomimo niżu demograficznego, jest nadal duże. W roku akademickim 2014/2015 w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej na 12 Wydziałach, w tym na funkcjonującym od roku Wydziale Zamiejscowym w Puławach, kształciło się ok. 22 tys. studentów, w tym na studiach stacjonarnych ponad 18 tys. osób. Na studiach III stopnia kształciliśmy ponad 700 doktorantów.

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji na studia na rok akademicki 2015/2016 przyjęliśmy ponad 9,5 tys. osób. Zauważalne tendencje w procesie rekrutacji są takie, że zwiększa-

my liczbę przyjętych osób na studia stacjonarne pierwszego stopnia, natomiast spada liczba przyjętych na studia uzupełniające magisterskie i studia niestacjonarne.

Szczególnie cieszy nas fakt, że stale zwiększa się liczba studentów zagranicznych. W roku akademickim 2011/2012 było ich 258, rok później już 465. W roku akademickim 2015/2016 studia w naszej Uczelni na I roku rozpocznie 700 obcokrajowców, a ich ogólna liczba wynosi około 1300 osób, z czego 90% stanowią obywatele Ukrainy, a niespełna 7% Białorusini. Mamy też studentów z takich państw jak: Angola, Arabia Saudyjska, Uzbekistan, Turkmenistan.

Bardzo dużą uwagę przywiązujemy obecnie do tworzenia praktycznych kierunków studiów we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładem tego jest bardzo dobra współpraca z Zakładami Azotowymi w Puławach, dzięki pomocy których, a także władz samorządowych Puław, uruchomiliśmy kierunek chemia techniczna oraz uruchomimy w przyszłym roku agrochemię na Wydziale Zamiejscowym. Za tę współpracę szczególnie serdecznie dziękuję. Udało się nam również uruchomić studia anglojęzyczne na kierunku stosunki międzynarodowe.

Szanowni Państwo,

Z nieskrywaną dumą pragnę podkreślić, że realizujemy proces dydaktyczny na trzech poziomach i tym samym wpasowujemy się w model kształcenia przez całe życie. W tym miejscu należy wspomnieć o sukcesie, jakim okazało się utworzenie Uniwersytetu Dziecięcego UMCS,

w którego zajęciach podczas I roku funkcjonowania uczestniczyło ok. 250 najwspanialszych naszych studentów, a obecnie bierze w nich udział ponad 7 tys. dzieci, nie tylko w budynkach naszej Uczelni, ale także w sześciu filiach zamiejscowych, w tym w ostatnio utworzonej w Opolu Lubelskim. Z radością sprawujemy też patronaty nad Uniwersytetami Trzeciego Wieku. Kilka dni temu podpisaliśmy kolejną umowę patronacką i objęliśmy opieką Uniwersytet Trzeciego Wieku w Puławach.

Szczególnie cieszy nas systematyczny awans UMCS w rankingach i dobra opinia pracodawców o naszych absolwentach. W tegorocznej edycji Rankingu Szkół Wyższych przygotowanym przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” UMCS zajęła 26. miejsce. Uczelnia awansowała o trzy pozycje w stosunku do ubiegłorocznego zestawienia. Warto przypomnieć, że w 2011 r. UMCS zajmował 32. pozycję. Niezmiernie cieszy fakt, że nasza Uczelnia zajmuje 1. miejsce w kategorii preferencje pracodawców w województwie lubelskim. W skali kraju, pozycja ta jest również dobra, gdyż znajdujemy się na miejscu 15.

O pozytywnym wizerunku Uczelni, świadczy też fakt, że w pierwszym w Polsce rankingu reputacji polskich uczelni „Premium Brand” Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie znalazł się na wysokiej, 12. pozycji w kraju, wyprzedzając kilka znanych uczelni. Oceniano w nim reputację 20 szkół wyższych na podstawie pięciu kluczowych wymiarów: prestiżu,

referencji, atmosfery wokół niej, CSR, a także perspektyw zawodowych. Ranking powstał w oparciu o wyniki badania reputacji marek i firm. Jego organizatorem jest Fundacja na rzecz reputacji marki „Premium Brand”.

Szanowni Państwo,

Nasz, nie boję się użyć tego słowa, wielki rektor prof. Grzegorz Leopold Seidler zawsze kierował się maksymą „Uniwersytet to mury i ludzie”. Pragnę w tym miejscu podkreślić, iż działalność Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej nie byłaby możliwa bez najnowocześniejszej bazy dydaktycznej i naukowo-badawczej, o czym wspomnę w dalszej części wystąpienia, ale przede wszystkim bez profesjonalnego i bardzo zaangażowanego grona pracowników.

Cieszy fakt, że w ostatnich trzech latach nasi pracownicy otrzymali podwyżki, co poprawiło ich sytuację finansową, ale także naszej Uczelni i już nie jesteśmy ostatni wśród Uniwersytetów pod względem wysokości wynagrodzeń. Dziękuję serdecznie związkom zawodowym działającym na Uczelni, że udało się nam sprawnie i bezkonfliktowo przyjąć zasady przeprowadzenia podwyżek.

O pozycji Uczelni decyduje rozwój naukowy kadry nauczycielskiej. W ostatnim roku akademickim 15 pracowników UMCS Prezydent RP nadał tytuł profesora. Przeprowadzono także, co bardzo cieszy, aż 77 przewodów habilitacyjnych i 99 doktorskich. W minionym roku akademickim tytuł Honorowego Profesora UMCS nadano wybitnemu geografowi prof. Andrzejowi Kostrzewskiemu, a także uroczyście odnowiono doktoraty w 50. rocznicę obrony pracy doktorskiej naszym znakomitym naukowcom: prof. Wandzie Brzyskiej, prof. Jackowi Goworkowi oraz doc. dr. Janowi Gurbie.

Ze względu na zmniejszającą się liczbę studentów oraz obowiązujące przepisy regulujące stosunek pracy nauczycieli akademickich, liczba pracowników UMCS jednak zmniejszyła się z 3187 osób w 2012 r. do 3018 obecnie. Jednak, co pragnę bardzo wyraźnie podkreślić, rozwiązania stosunku pracy wynikały w przeważającej części z osiągnięcia przez

pracowników wieku emerytalnego oraz rotacji nauczycieli akademickich, a dotyczyła szczególnie adiunktów.

Szanowni Państwo, proszę o powstanie.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy odszło od nas na zawsze wiele zacnych osób związanych z naszą społecznością: prof. dr hab. Krystyn Izdebski, prof. dr hab. Stanisław Jedynak, prof. dr hab. Albin Koprucki, prof. dr hab. Józef Wojtanowicz, prof. dr hab. Maria Wojtaś-Wasiłowska, prof. dr hab. Janusz Misiewicz, dr hab. Barbara Czwońóg-Jadczak, prof. nadzw., dr hab. Józef Pomian, prof. nadzw., dr hab. Henryk Rudnicki, prof. nadzw., dr Barbara Bargieł, dr Stanisław Klimaszewski, dr Helena Metera, dr Bożena Elżbieta Nowak, dr Lilia Skąlecka, mgr Marlena Bielewicz, mgr Katarzyna Bukowska-Mazurek, mgr Wiesława Jakubiak, mgr Anna Pawlak, Krystyna Superson.

Proszę o uczczenie ich pamięci chwilą ciszy. Dziękuję.

Szanowni Państwo,

Niesłuchanie ważnym elementem funkcjonowania Uniwersytetu są badania naukowe i ściśle z nimi związana komercjalizacja wyników tych badań. W ubiegłym roku środki na badania w Uniwersytecie wynosiły łącznie ponad 21 mln zł. Największą liczbę projektów badawczych krajowych pracownicy Uniwersytetu realizowali ze środków Narodowego Centrum Nauki – 92, zaś w przypadku projektów badawczych międzynarodowych – 9 ze środków 7. Programu Ramowego. Łącznie realizowaliśmy w ramach projektów badawczych 142 zadania. Dla porównania w roku 2012 było ich 133. Widać zatem pewien progres w staraniach o środki finansowe w ramach projektów badawczych, chociaż dalecy jesteśmy od zadowolenia na tym polu. Martwi też obniżająca się wysokość dotacji ministerialnej na badania w ramach dotacji statutowej, co wpływa na poziom utrzymania potencjału badawczego.

Niewątpliwym dowodem na pionierskość i innowacyjność prowadzonych u nas badań jest Złoty Medal

z wyróżnieniem, przyznany naukowcom z Pracowni Technologii Światłowodów podczas 63. Światowych Targów Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Techniki w Brukseli za opracowanie technologii wytwarzania polimerowych światłowodów mikrostrukturalnych. Tym samym pięknie nawiązujemy do tradycji Lubelskiej Szkoły Światłowodów.

Jednym z ostatnich sukcesów naukowych są osiągnięcia zespołu prof. Wiesława I. Gruszeckiego, laureata programu TEAM Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Zespół pobił światowy rekord rozdzielczości w mikroskopii podczerwieni oraz odkrył nową metodę obrazowania molekularnego.

W tym miejscu należy wspomnieć o realizacji wyzwania, które stoi przed uczelniami – współpracy z biznesem i gospodarką oraz komercjalizacji wyników badań naukowych. Z roku na rok rośnie liczba zawartych umów na realizację prac zleconych. W roku akademickim 2013/2014 zawarto ich 198, a w roku 2014/2015 – 245, zdecydowaną większość z nich realizuje Wydział Chemii. Dynamicznie rozwijała się sieć współpracy z otoczeniem zewnętrznym. Uniwersytet w minionym roku podpisał 28 ramowych umów o współpracy z przedsiębiorcami.

W czerwcu 2015 r. utworzyliśmy pierwszą spółkę spin-off pod nazwą „BioInnova”, mającą na celu wdrożenie wynalazku mutanazy opracowanego przez zespół prof. Janusza Szczodraka na Wydziale Biologii i Biotechnologii.

Uczelnia angażuje się też w działalność klastrów. Jest członkiem nowo

Fot. Robert Figarek

powstałych klastrów: Lubelska Medycyna, Lubelska Agencja Energetyczna i Lubelski Klaster Zaawansowanych Technologii Lotniczych oraz inicjatorem, wraz z Urzędem Miasta Lublin, powstania Klastra Biotechnologicznego.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom stawianym uczelniom wyższym, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej zacieśniał współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi i naukowo-badawczymi. Pogłębialiśmy współpracę z partnerami z Ukrainy, zawierając umowy o współpracy oraz realizując już wcześniej podpisane. W ciągu ostatnich trzech lat poszerzyliśmy współpracę z uczelniami z zagranicy. Podpisano umowy z partnerami m.in. z Brazylii, Gruzji, Maroko, USA, Portugalii, Macedonii, Tajlandii, Mołdawii, Chin, a także Rosji.

Szanowni Państwo,

Wspomniałem już o murach. Pragnę podkreślić, że w ciągu ostatnich trzech lat Uczelnia poczyniła zdecydowany postęp w rozbudowie i modernizacji infrastruktury naukowo-badawczej oraz poprawie warunków studiowania. Łączna kwota wykorzystana na inwestycje, modernizacje i remonty w tym okresie wyniosła ponad 302 mln zł, z czego ponad 47 mln zł stanowiły środki własne Uczelni. Konieczność wydatkowania środków własnych na inwestycje i remonty nie ułatwia naszej sytuacji finansowej, lecz jest koniecznością dla rozwoju infrastruktury naukowo-badawczej i dydaktycznej.

Wśród inwestycji na plan pierwszy wysuwa się budowa Centrum Analityczno-Programowego dla Zaawansowanych Technologii Przyjaznych Środowisku w ramach projektu „Ecotech-Complex. Człowiek, Środowisko, Produkcja”. Już możecie Państwo podziwiać piękny i nowoczesny budynek mieszczący to Centrum. Jeszcze w tym roku zamontowany zostanie w nim wysoko teleskopowy rezonans magnetyczny 7 Teslowy. Przedsięwzięcie to daje nam wielkie możliwości, ale jednocześnie stawia przed władzami UMCS i naszymi partnerami wielkie wyzwania. Celem zapewnienia mu

najlepszego zarządzania, zarówno od strony naukowo-badawczej, jak również marketingowej i dotyczącej komercjalizacji badań, finalizujemy prace dotyczące struktury organizacyjno-prawnej Centrum. Cały kompleks rozpocznie swą działalność na początku przyszłego roku.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w latach 2012–2015 należy zaliczyć też modernizację siedzib Wydziałów: Biologii i Biotechnologii, Chemii, Filozofii i Socjologii, Ekonomicznego oraz Prawa i Administracji. Kompleksowej modernizacji dokonaliśmy także w Centrum Kultury Fizycznej i Rektoracie.

Wśród ważnych przedsięwzięć remontowych realizowanych w ostatnich latach znajdują się domy studenckie. We wszystkich z nich poprawiliśmy warunki mieszkaniowe studentów.

Szanowni Państwo,

Dużą wagę przywiązujemy nadal do działalności kulturalnej, chociaż Uczelnia nie dostaje na nią środków. Mimo tego, Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka” radzi sobie dobrze, o czym świadczy liczba imprez organizowanych na jej terenie. Na stałe w krajobraz życia kulturalnego Uczelni wpisane zostały cykliczne wydarzenia takie jak: Bakcynalia, Chatka Blues Festiwal, Kontestacje Teatralne, Mikołajki Folkowe, Plakaton, Artystyczne Warsztaty Umiejętności, Festiwal Wschody, Konfrontacje Filmowe, Noc Kultury i wiele innych. Coraz większą rolę w działalności Chatki Żaka odgrywa Inkubator Medialno-Artystyczny UMCS – wyjątkowy na rynku Polski Wschodniej cyfrowy ośrodek twórczy. Dzięki Inkubatorowi mogliśmy utworzyć Internetową Telewizję Uniwersytecką UMCS, a Radio Centrum zyskało nowe możliwości rozwoju (jego słuchalność wynosi aktualnie już ok. 5%). Inkubator pozwolił również na utworzenie kierunku studiów produkcja medialna, którego studenci mogą pracować na sprzęcie spełniającym najwyższe standardy.

W celu pozyskiwania środków na kulturę studencką w ostatnich tygodniach utworzyliśmy Fundację Aka-

demickiego Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka”.

Wiele emocji i radości przynosi nam od lat osiągnięcia sportowe naszych studentów oraz drużyn uczelnianych. Ubiegły rok akademicki okazał się najlepszym w historii. W klasyfikacji Akademickich Mistrzostw Polski studenci Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej uplasowali się na 2. miejscu wśród uniwersytetów oraz 8. miejscu wśród wszystkich uczelni w kraju. Coraz większą sławę naszej Uczelni, Lublinowi oraz województwu przynoszą koszykarki Pszczółki AZS UMCS, tenisistki stołowe Optima AZS UMCS i lekkoatletki AZS UMCS. Sukcesy naszych drużyn nie byłyby możliwe bez wsparcia władz miasta i województwa, a także naszych sponsorów z otoczenia biznesowo-gospodarczego. Dziękuję im wszystkim za wielką pomoc i wsparcie w tym zakresie.

Szanowni Państwo,

Uczelnia to jednak przede wszystkim studenci i w tym miejscu szczególnie serdeczne słowa kieruję do studentów I roku, którzy rozpoczynają swe studenckie życie. Życzę Państwu, aby wasze marzenia i wyobrażenia zyskały wsparcie pracowników naukowych i starszych kolegów. Bądźcie odważni, ale zarazem mądrzy w tym coraz bardziej komplikującym się świecie. Zdobycie wiedzy i doświadczenie przydatne w przyszłej pracy zawodowej, ale też realizujcie swoje pasje i zainteresowania.

W tym świątecznym dniu serdecznie dziękuję za trud i wysiłek wszystkim pracownikom naszej Alma Mater. Szczególnie gorąco dziękuję tym, którzy już zakończyli pracę na rzecz Uczelni i odeszli na emeryturę lub odejdą na nią do końca grudnia. Aby podtrzymać kontakty emerytów z Uczelnią, organizujemy Piknik rodzinny dla pracowników i byłych pracowników. W tym roku odbyła się druga jego edycja. Pracownikom życzę jednocześnie dalszej owocnej pracy w nowym roku akademickim.

Bardzo dziękuję samorządowi studentów za wspieranie działań władz Uczelni na rzecz młodzieży akademi-

ckiej, za aktywne uczestnictwo w zarządzaniu Uczelnią.

Słowa szczególnych podziękowań kieruję do wszystkich przyjaciół z władz samorządowych, a także z gospodarki i biznesu, którzy wspierali i wspierają naszą aktywność na rzecz studentów, aktywność na polu sportowym i kulturalnym. Za pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu różnych problemów naszej Uczelni pragnę szczególnie gorąco po-

dziękować Panu Prezydentowi Miasta Lublin dr. Krzysztofowi Żukowi, Panu Wojewodzie Wojciechowi Wilkowi oraz Panu Marszałkowi Województwa Lubelskiego Sławomirowi Sosnowskiemu, a także Radnym Rady Miasta Lublin i Sejmiku Województwa Lubelskiego.

Chciałbym również serdecznie podziękować za wielkie wsparcie działalności sportowej naszej Uczelni obecnym na dzisiejszej uroczystości Pani

Posel Joannie Musze i Panu Leszku Wertejukowi, Prezesowi Fabryki Cukierków „Pszczółka”.

Pragnę też serdecznie podziękować moim kolegom Magnificencjom Rektorom uczelni publicznych za coraz szersze przejawy współpracy. W obecnych czasach jest ona niezbędną. W jej wyniku powstaje m.in. środowiskowa przychodnia akademicka.

Dziękuję za uwagę.

Fot. Robert Figzek

Zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP Andrzeja Dudy z 5 października 2015 r. o nadaniu odznaczeń za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej:

Medalem Złotym Za Długoletnią Służbę odznaczonych zostało 13 pracowników UMCS: dr Anna Dominko, dr hab. Wiesława Ferenc, prof. nadzw., Wiesław Golan, prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, dr Józef Kaczor, Jan Kajlewicz, Wiesława Kasperska, dr hab. Adam Marczewski, mgr Irena Nizioł, mgr Stanisław Radkiewicz, prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, prof. dr hab. Genowefa Sobczyk, mgr Zbigniew Szala.

Medalem Srebrnym Za Długoletnią Służbę odznaczonych zostało 12 pracowników UMCS: dr hab. Aneta Borkowska, prof. nadzw., dr Łucja Domańska, Grzegorz Gronowski, dr hab. Katarzyna Krzywicka, dr Zofia Maleszyk, dr hab. Ewa Sarzyńska-Mazurek, dr Maciej Tarnowski, mgr Anna Tym, mgr Dorota Tymczak, mgr Ka-

tarzyna Wiśniewska-Giza, mgr Magdalena Wit, mgr Barbara Zarzyka.

Medalem Brązowym Za Długoletnią Służbę odznaczonych zostało 14 pracowników UMCS: mgr Monika Bartoszcze, dr Agata Bartyzel, dr hab. Marta Czechowska-Bieluga, dr Barbara Dudzik, mgr Iwona Filip, dr Monika Janicka, mgr Magdalena Jankiewicz-Steinbrich, dr hab. Anna Kanios, prof. nadzw., mgr Agata Kozielska, dr Aneta Michalska-Warias, mgr Anna Opałczyńska, dr hab. Roman Paduch, dr Jacek Patkowski, dr Mariusz Trytek, dr Anna Tychmanowicz.

Korzeniowski, prof. Grażyna Krasowicz-Kupis, dr Jolanta Kutkowska, dr hab. Krzysztof Latawiec, dr Robert Lembrych-Furtak, dr Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. Małgorzata Łuszczynska, prof. Ewa Maj, prof. Marek Majdan, dr Małgorzata Majewska, dr Agnieszka Marcewicz-Kuba, dr Anna Matyszewska, dr Liliana Mazur, prof. dr hab. Krzysztof Murawski, mgr Elżbieta Parczyńska, prof. Lidia Pokrzycka, prof. dr hab. Marek Rogatko, dr Beata Romiszewska, mgr Iwona Rusinek, mgr Ewa Sadowska-Wolska, dr Paweł Sadowski, dr Mirosława Schoenborn, prof. Magdalena Staszczak, dr Ewa

Odznaczenia dla pracowników UMCS

Na wniosek Rzecznika Patentowego UMCS, za pośrednictwem Wojewody Lubelskiego i Urzędu Patentowego RP, Prezes Rady Ministrów nadał: dr Dominice Kidej, dr Marcie Fiołce i dr. Jerzemu Wielbo **odznaki honorowe za zasługi dla wynalazczości**.

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania **Medalem Komisji Edukacji Narodowej** odznaczeni zostali pracownicy UMCS: prof. Mariola Andrejko, dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzw., dr Barbara Bilewicz-Kuźnia, prof. Stanisława Byra, dr Beata Cristovao, prof. Tadeusz Domański, mgr Andrzej Dubielis, dr Agnieszka Dudek-Szumigaj, dr Marta Fiołka, dr Agnieszka Gładysz-Płaska, dr Yadviha Kazlouskaya-Doda, dr hab. Leszek Kopciuch, prof. Mariusz

Stawinoga, dr Swietłana Szaszkowa, prof. Iwona Wojda, prof. Anna Wojnarska, prof. Małgorzata Wójcik, dr Iwona Zwierzchowska, prof. Jerzy Żuk.

Fot. Robert Figzek

Z ŻYCIA

Fot. Robert Figczek

Fot. Robert Figczek

Msza św. z okazji inauguracji roku akademickiego

5 października w Archikatedrze Lubelskiej odbyła się msza św. z okazji inauguracji roku akademickiego 2015/2016 z udziałem przedstawicieli lubelskich uczelni, w tym władz rektorskich oraz dziekańskich UMCS. Uroczystości, podczas której wystąpiły połączone chóry akademickie pod dyktando prorektor Urszuli Bobryk, przewodniczył abp Stanisław Budzik.

Fot. Robert Figczek

Inauguracja roku akademickiego w PUTW

8 października w Puławach została podpisana umowa partnerska o współpracy między UMCS a Puławskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, który w tym dniu zainaugurował nowy rok akademicki 2015/2016. W uroczystościach wziął udział m.in. rektor Stanisław Michałowski.

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Puławach powstał w roku akademickim 1991/1992 jako Filia UTW w Lublinie. Jego głównym organizatorem był dr Ludwik Meresta, pracownik Instytutu Weterynarii. Po śmierci Ludwika Meresty w 1998 r. przewodniczącą została Elżbieta Kern. Kolejną przewodniczącą od roku akademickiego 2002/2003 została Bogumiła Gucka. W 2015 r. podjęte zostały starania o przekształcenie Filii w organizację pozarządową, w celu uzyskania osobowości prawnej pozwalającej na samodzielne działania, podejmowanie zobowiązań i działań prawnych. Stanowisko prezesa Stowarzyszenia Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku 1 lutego 2015 r. objęła Józefa Janczura.

Otwarcie w Puławach Wydziału Zamiejscowego UMCS otworzyło możliwość objęcia Puławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku patronatem naukowym przez Uczelnię. Po rozmowach z dziekanem Wydziału Zamiejscowego, kierownictwem Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów oraz Biura ds. Kształcenia Ustawicznego została przygotowana umowa partnerska.

Kalendarium władz rektorskich

2.10

– rektor S. Michałowski i prorektor U. Bobryk wzięli udział w immatry-

kulacji studentów Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach;

– prorektor R. Dębicki reprezentował UMCS podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego na Politechnice Rzeszowskiej;

– prorektor A. Bereza wziął udział w Kongresie Inicjatyw Europy Wschodniej, zorganizowanym w dn. 1–3 października w Lublinie.

5.10 – prorektor A. Bereza reprezentował UMCS podczas inauguracji roku akademickiego w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie.

6.10

– rektor S. Michałowski reprezentował UMCS podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego na Politechnice Lubelskiej;

– prorektor R. Dębicki reprezentował UMCS podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego i kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Rzeszowskim;

– rektor S. Michałowski wziął udział w posiedzeniu Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Lublin;

– rektor S. Michałowski i prorektor B. Hlibowicka-Węglarz uczestniczyli w uroczystości 45-lecia pracy naukowej i 70-lecia urodzin prof. Jana Lewandowskiego z Instytutu Historii.

7.10 – prorektor R. Dębicki wziął udział w przyjęciu z okazji 104. Rocznicy Święta Narodowego Republiki Chińskiej (Tajwanu), zorganizowanym przez przedstawicieli Biura Gospodarczego i Kulturalnego Tajpej w Polsce Henry'ego M. J. Chena oraz Chih-ling Chen w Warszawie.

8.10

– prorektor U. Bobryk reprezentowała UMCS podczas uroczystej

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

inauguracji roku akademickiego w Akademii Muzycznej w Warszawie, połączonej z ceremonią nadania tytułu doktora *honoris causa* Maestro Krystianowi Zimermanowi;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w posiedzeniu Komitetu Honorowego Obchodów Święta 11 Listopada – Narodowego Święta Niepodległości w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim. ●

8–10.10 – prorektor R. Dębicki przewodniczył posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Nauki, które odbyło się w Uniwersytecie Łódzkim. ●

9.10 – prorektor A. Bereza wziął udział w jubileuszu 25-lecia restytucji Sądu Apelacyjnego w Lublinie. ●

13.10

– prorektor R. Dębicki wziął udział w spotkaniu z rektorami belgijskich uczelni, przedstawicielami instytucji szkolnictwa wyższego Polski i Belgii, przedstawicielami dyplomatycznymi oraz polskimi i belgijskimi studentami i alumnami, poświęconym mobilności studentów z Polski i Belgii, które odbyło się w Uniwersytecie Warszawskim, a także w spotkaniu z belgijską parą królewską, zorganizowanym w Ambasadzie Belgii w Warszawie;

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w uroczystej inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie III Wieku w Krasnymstawie, podczas której wygłosiła wykład „Współczesna muzyka polska – Wojciech Kilar”. ●

14.10 – rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej, zorganizowanej przez Lubelskiego Kuratora Oświaty w Urzędzie Wojewódzkim. ●

15.10

– prorektor R. Dębicki wziął udział w V konferencji „Nauka – Biznes – Rolnictwo”, zorganizowanej w Puławskim Parku Naukowo-Technologicznym pod honorowym patronatem przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Fertilizers Europe przez Centrum Kompetencji Puławy;

– prorektor R. Dębicki wziął udział w uroczystym oddaniu do użytku instalacji do produkcji nawozów stałych Pulgran/Pulgran's, która jest finalną inwestycją Nowego Kompleksu Nawozowego Grupy Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A.;

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w otwarciu filii Uniwersytetu Dziecięcego UMCS w Opolu Lubelskim;

– prorektor A. Bereza reprezentował UMCS podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Zamościu;

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz złożyła wizyty w Ambasadach Angoli i Portugalii w Polsce, których celem było omówienie współpracy z Zakładem Studiów Portugalistycznych. ●

16.10

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w otwarciu Centrum Badawczego na terenie Instytutu Nowych Syntez Chemicznych w Puławach;

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz otworzyła konferencję „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”, zorganizowaną w Instytucie Filologii Słowiańskiej. ●

18.10 – prorektor U. Bobryk reprezentowała UMCS podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. ●

• Od lewej: prezes Zarządu Lubelskiej Fundacji Rozwoju A. Kidyba, dziekan WE UMCS Z. Pastuszak, rektor S. Michałowski i dyrektor MUP K. Kępa

Fot. Robert Figczek

Dzień Kariery 2015

Przedsiebiorczy absolwent – wsparcie na starcie” – pod takim hasłem 15 października na Wydziale Ekonomicznym odbył się Dzień Kariery 2015, zorganizowany przez Wydział Ekonomiczny, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, Lubelską Fundację Rozwoju oraz Business Link Lublin.

Przed inauguracją wydarzenia, w sali Rady Wydziału Ekonomicznego, odbyła się konferencja prasowa, w której udział wzięli: rektor Stanisław Michałowski, dziekan WE Zbigniew Pastuszak, dyrektor MUP w Lublinie Katarzyna Kępa, prezes Zarządu Lubelskiej Fundacji Rozwoju Andrzej Kidyba i manager zarządzający Business Link Lublin Anna Prończuk.

Podczas Dnia Kariery odbyła się także konferencja promująca przedsiębiorczość i zachęcająca absolwentów do zakładania własnych firm. Nowością były cztery warsztaty tematyczne w zakresie autoprezentacji na rynku pracy, kreatywnej przedsiębiorczości, planowania ścieżki rozwoju zawodowego i modeli biznesowych czyli „przekuwania” pomysłu biznesowego w skuteczne działania biznesowe.

W wydarzeniu udział wzięły także osoby, które otrzymały wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Podzieliły się one własnym doświadczeniem w zakresie ubiegania się o środki na biznes.

Honorowy patronat nad Dniem Kariery objęli: minister pracy i polityki społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz, prezydent Lublina Krzysztof Żuk i rektor Stanisław Michałowski. ●

Fot. Robert Figczek

19.10 – rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji „W poszukiwaniu racjonalnego systemu Podatkowego”, zorganizowanej w dn. 19–21.10 przez Katedrę Finansów Wydziału Ekonomicznego UMCS i Akademię Leona Koźmińskiego w Warszawie. ●

20.10 – prorektorzy R. Dębicki i A. Bereza wzięli udział w Walnym Zgromadzeniu Sprawozdawczo-Wyborczym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. ●

22–23.10 – rektor S. Michałowski uczestniczył w konferencji „Recepcja »Kultury« w PRL”, zorganizowanej na Wydziale Politologii. ●

26.10 – prorektor U. Bobryk wzięła udział w posiedzeniu Rady Fundacji Absolwentów UMCS oraz spotkała się z absolwentami wyróżnionymi przez FA tytułem Najlepszego Absolwenta 2015. ●

28.10 – odbyło się spotkanie poświęcone omówieniu problematyki organizacji imprez masowych na UMCS, w którym udział wzięli rektor S. Michałowski, prorektor U. Bobryk, pełnomocnik rektora ds. studenckich E. Panas, przedstawiciele Parlamentu i Samorządu Studentów. ●

29.10

– rektor S. Michałowski i dyrektor Centrum Promocji M. Gołębiowski wzięli udział w spotkaniu rektorów i kierowników biur promocji lubelskich uczelni, zorganizowanym w Urzędzie Miasta Lublin przez prezydenta K. Żuka; tematem było stworzenie wspólnej platformy promocji akademickości Lublina przez Miasto Lublin i lokalne uczelnie;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w uroczystości z okazji 110-lecia Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz VI edycji rankingu ZNP „Samorząd przyjazny oświacie i jej pracownikom”, które odbyły się w Zespole Szkół nr 5 w Lublinie. ●

Fot. Anna Gurawska

• Od lewej: Artur Natcyn i rektor Stanisław Michałowski

Archiwum AZS UMCS Lublin

Spotkanie AZS UMCS z partnerami i sponsorami

15 października w Sali Senatu UMCS odbyło się spotkanie, podczas którego rektor Stanisław Michałowski i przedstawiciele AZS UMCS Lublin podziękowali partnerom i sponsorom Klubu za dotychczasową owocną współpracę i wkład w budowanie sukcesów naszych drużyn sportowych. Podczas spotkania został także podpisany list intencyjny między KU AZS UMCS Lublin a Fabryką Cukierków „Pszczółka”, zgodnie z którym umowa sponsoringowa dotycząca drużyny koszykarek będzie obowiązywała przez kolejny rok.

Grono sponsorów rośnie. Pojawiają się kolejne firmy, które chcą wspierać sport akademicki i budować jego pozycję w województwie i kraju. Jak zauważył prezes AZS UMCS Dariusz Gaweł, Klubowi zaufały znane marki kojarzone z Lublinem. W zeszłym sezonie zbadaliśmy wartość ekwiwalentu medialnego dla trzech marek – partnerów AZS UMCS: Fabryki Cukierków „Pszczółka”, Lublina – Miasta Inspiracji i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodow-

skiej. Okazało się, że w skali roku wygenerowaliśmy 9 mln zł ekwiwalentu tylko dla tych marek i tylko w kontekście obecności drużyny koszykarek w Tauron Basket Lidze Kobiet.

W konferencji uczestniczyli także przedstawiciele władz miasta i województwa: Iwona Ewa Haponiuk, zastępca dyrektora Wydziału Sportu i Turystyki oraz Marek Sikora, dyrektor Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego. Lublin od wielu lat wspiera finansowo drużyny ligowe AZS UMCS i jest nieodłącznym partnerem naszego Klubu. ●

Archiwum AZS UMCS Lublin

• Podpisanie umowy między firmą „Pszczółka” a KU AZS UMCS

6000 uczestników Programu Absolwent UMCS

21 października Artur Natcyn, absolwent Wydziału Prawa i Administracji, odebrał z rąk rektora Stanisława Michałowskiego Kartę Absolwenta UMCS

z numerem 6000 oraz upominki. Artur Natcyn swoje zawodowe życie związał bezpośrednio z ukończonym kierunkiem studiów – jest radcą prawnym, współwłaścicielem Kancelarii Radców Prawnych w Lublinie. Uwielbia góry, w które wyrusza wraz z żoną. Interesuje się sportem, lubi jeździć na nartach i rowerze. ●

• Od lewej: prof. Andrzej Paszczyński i prof. Janusz Szczodrak

Prof. Andrzej Paszczyński Honorowym Profesorem UMCS

28 października w Collegium Chemicum UMCS odbyła się uroczystość nadania tytułu Honorowego Profesora UMCS prof. Andrzejowi Paszczyńskiemu. Tytuł ten stanowi formę szczególnego wyróżnienia i jest nadawany przez Senat UMCS osobom zasłużonym dla Uniwersytetu w dziedzinie dydaktyki, kształcenia kadry i współpracy w zakresie nauki i sztuki.

Prof. A. Paszczyński to wybitny specjalista i badacz w zakresie nanotechnologii, mechanizmów degradacji związków antropogenicznych oraz biomineralizacji gleby, profesor School of Food Science na University of Idaho (UI) oraz Washington State University. Absolwent Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Przez pierwsze lata pracy zawodowej związany z Zakładem Biochemii UMCS. W 1984 r. wyjechał do USA, gdzie początkowo pracował na Univer-

sty of Minnesota, a od 1987 r. pracuje na UI. Nigdy jednak nie zapomniał o macierzystej Uczelni. Dzięki jego staraniom pracownicy obecnego Wydziału Biologii i Biotechnologii odbywali staże naukowe na UI oraz Washington State University. Ma także wielki wkład w nowoczesne kształcenie studentów biologii i biotechnologii UMCS, które jest realizowane dzięki programowi współpracy „The Young Visiting Scholars Internship Program at UI for UMCS students”). Dotychczas skorzystało z niego 66 studentów, a 14 powróciło na studia doktoranckie w UI.

Na wniosek Wydziału Biologii i Biotechnologii Senat UMCS na posiedzeniu 27 listopada 2013 r. postanowił nadać prof. A. Paszczyńskiemu tytuł Honorowego Profesora UMCS „w uznaniu Jego szczególnych zasług w organizowaniu wyjątkowej w skali kraju współpracy w zakre-

sie nauczania i badań naukowych pomiędzy University of Idaho i Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej oraz za wybitny wkład w wieloletnie nowoczesne kształcenie studentów biologii i biotechnologii, a także rozwój kadry naukowej Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi” (obecnie Wydziału Biologii i Biotechnologii).

Zgodnie z ceremoniałem, przekazanie dyplomu potwierdzającego nadanie tej godności odbyło się publicznie – 28 października. Wcześniej prof. Janusz Szczodrak, dyrektor Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii UMCS przedstawił sylwetkę Profesora, a dziekan Kazimierz Trębacz odczytał okolicznościowy dyplom. Oprawę muzyczną uroczystości zapewniły Chóry: Akademicki im. Jadwigi Czerwińskiej oraz Wydziału Artystycznego UMCS pod dyrekcją prof. Marzeny Bernatowicz.

• Od lewej: prof. Andrzej Paszczyński i rektor Stanisław Michałowski

Apel do Profesorów UMCS. Dzisiejsi profesorowie w czasach studenckich

W dniu inauguracji roku akademickiego 2015/2016 w sali Muzeum UMCS została otwarta wystawa „Działalność naukowa Profesora Tomasza Goworka (pięćdziesięciolecie uzyskania stopnia doktora)”. Rektor Stanisław Michałowski zgłosił wówczas pomysł zorganizowania wystawy ukazującej dzisiejszych profesorów naszej Uczelni z ich lat studenckich. Inicjatywa ta bardzo spodobała się wszystkim

obecny. Toteż uniwersyteccy muzealnicy chcą ten pomysł zmaterializować. Sami tego jednak nie uczynią. Pomoc samych zainteresowanych jest tu niezbędną. Dlatego kieruję apel i prośbę do wszystkich profesorów UMCS, by zechcieli udostępnić fotografie ze swoich osobistych zbiorów, a ukazujące ich w studenckich czasach. Sądzę, że taka wystawa byłaby nie tylko powrotem do przeszłości, ale też pewnego rodzaju studium antropologii kulturowej.

Apeluję więc o rozważenie tej propozycji. Z Muzeum UMCS można kontaktować się telefonicznie (81 357 58 31) lub pod adresem muzeum@umcs.lublin.pl. Czekamy na fotografie.

Jerzy Kasprzak

NASZE SUKCESY

Sukces zespołu naukowego prof. W. I. Gruszeckiego

Zespół naukowy kierowany przez prof. dr. hab. Wiesława I. Gruszeckiego pobił światowy rekord rozdzielczości w mikroskopii podczerwieni oraz odkrył nową metodę obrazowania molekularnego. Wyniki zostały ogłoszone w renomowanych czasopismach – „Nanoscale” i „Analytical Chemistry”. Więcej informacji na s. 44–45.

Prof. A. Jakubecki sędzią Trybunału Konstytucyjnego

Prof. dr. hab. Andrzej Jakubecki, kierownik Katedry Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego 8 października został wybrany przez Sejm RP na sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Przed objęciem urzędu złożył on ślubowanie przed pre-

zydentem RP Andrzejem Dudą, który formalnie powołuje nowych sędziów TK, wręczając im nominację i odbierając ślubowanie. Kadencja sędziego TK trwa dziewięć lat.

Prof. J. Mazur odznaczony Medalem „Zasłużony Kulturze”

Prof. Jan Mazur, były dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców został uhonorowany Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”. Podczas uroczystego spotkania z okazji Dnia Edukacji Narodowej, które odbyło się 14 października w Sali Bałowej Zamku Królewskiego w Warszawie, otrzymał odznaczenie z rąk Moniki Smoleń, podsekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Medal „Zasłużo-

ny Kulturze – Gloria Artis” nadawany jest przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego osobom szczególnie wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub w ochronie kultury i dziedzictwa narodowego. Jest odznaczeniem szczególnie prestiżowym, honorującym wybitne zasługi na polu kultury.

Prof. M. Dubaj odznaczony Medalem „Zasłużony Kulturze”

Prof. Mariusz Dubaj (Wydział Artystyczny) został odznaczony Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”. Stało się to podczas uroczystego koncertu 18 czerwca na Zamku Królewskim w Warszawie, zorganizowanego w ramach obchodów jubileuszu 70-lecia Związku Kompozytorów Pol-

• Od lewej: minister Lena Kolarska-Bobińska i dr hab. Marta Wójcicka

Nagrody ministra dla pracowników UMCS

Pracownicy UMCS, podczas uroczystej gali 12 października w Pałacu Prymasowskim, otrzymali nagrody ministra nauki i szkolnictwa wyższego. W kategorii „osiągnięcia naukowe I stopnia” wyróżniona została dr hab. Marta Wójcicka (Wydział Humanistyczny) – za osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym monografię habilitacyjną pt. *Pamięć zbiorowa a tekst ustny*. W kategorii „osiągnięcia dydaktyczne” nagrody otrzymały dr Renata Gozdecka oraz mgr Anna Mazur (Wydział Artystyczny) – za opracowanie nowatorskiego programu kompleksowych działań edukacyjnych oraz kierowanie realiza-

Źródło: www.nauka.gov.pl

skich. Podczas jubileuszowego Walnego Zebrania Związku Kompozytorów Polskich w Warszawie 19 czerwca emerytowany pracownik Wydziału Artystycznego prof. Andrzej Nikodemowicz wyróżniony został członkostwem honorowym stowarzyszenia. Laudację wygłosił prezes krakowskiego Oddziału Związku Kompozytorów Polskich Jerzy Stankiewicz. Na funkcję prezesa honorowego stowarzyszenia wybrano Maestro Krzysztofa Pendereckiego. ●

Doc. J. Gurba Członkiem Honorowym Towarzystwa Bibliofilów Polskich

Podczas Walnego Zebrania Członków Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie we wrześniu emerytowany nauczyciel akademicki UMCS, prezes Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki i Wielki Mistrz Kapituły Orderu Białego Kruka ze Słonecznikiem, przewodniczący Rady Naukowej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie doc. Jan Gurba został

powołany na Członka Honorowego Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie. Towarzystwo to w 2016 r. będzie świętowało 95-lecie swojego istnienia. Uhonorowanie bibliofila lubelskiego tak zaszczytnym wyróżnieniem świadczy także o prężnej działalności miłośników książki w Lublinie.

Zbigniew Józwick

Dr hab. K. Smyk w Radzie ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego

Dr hab. Katarzyna Smyk z Zakładu Kultury Polskiej została powołana przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego prof. Małgorzatę Omiłanowską w skład Rady ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W uzasadnieniu decyzji podkreślono, że doświadczenie dr hab. K. Smyk i jej wkład w popularyzację dziedzictwa kulturowego przyczynią się do wypracowania najlepszych propozycji rozwiązań ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Polsce. Powołanie zostało wręczone na

VII posiedzeniu Rady 7 października. Od listopada 2014 r. dr hab. K. Smyk jest także członkiem grupy roboczej ds. przekazu międzypokoleniowego działającej przy Radzie. ●

Grand Prix dla studenta Wydziału Artystycznego

Maciej Kusy, student roku dyplomowego na kierunku malarstwo zdobył Grand Prix Konkursu malarskiego im. Wojciecha Fangora w Gdańsku. Jury uznało jednogłośnie, że młody lubelski artysta zasługuje na najwyższy laur za zestaw prac z cyklu *Paleoty*. Więcej informacji na s. 58. ●

Złote Pióro Polskiego Związku Faktorów

Monika Maksimiuk, absolwentka Wydziału Ekonomicznego na kierunku finanse i rachunkowość otrzymała wyróżnienie w konkursie „Złote Pióro Polskiego Związku Faktorów” za pracę magisterską „Specyfika i perspektywy rozwoju rynku faktoringu w Polsce”, napisaną pod kierunkiem dr. Bartłomieja Twarowskiego. ●

cją innowacyjnych zajęć kształcących kompetencje dydaktyczne w zakresie edukacji artystycznej.

Nagrody ministra nauki i szkolnictwa wyższego przyznawane są za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kategoriach: badań podstawowych, badań na rzecz rozwoju społeczeństwa i badań na rzecz rozwoju gospodarki, za wybitne osiągnięcia naukowe, za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej, za całokształt dorobku naukowego oraz za osiągnięcia organizacyjne. ●

Źródło: www.nauka.gov.pl

● Laureaci nagród ministra

Wyróżnienie dla publikacji Wydawnictwa UMCS

W konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych wyróżnienie „Gaudeamus – Nagroda SWSW” otrzymało Wydawnictwo UMCS za publikację dr Krystyny Leszczyńskiej (Wydział Politologii) *Senat Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1989–2011*. W Konkursie Wydawnictwo otrzymało też nominację do wyróżnienia za publikację *Ewolucja współczesnej dyplomacji. Aktorzy – struktury – funkcje autorstwa dr Beaty Surmacz* (Wydział Politologii). Wyniki ogłoszono podczas 19. Targów Książki w Krakowie. ●

Nagroda im. prof. S. Herbsta dla doktoranta Instytutu Historii

19 września na Walnym Zgromadzeniu Delegatów Polskiego Towarzystwa Historycznego w Łodzi odbyła się uroczystość wręczenia Nagród im. prof. Stanisława Herbsta za najlepsze prace magisterskie z historii Polski dotyczące historii wojskowości, miast lub kultury. Laureatem II nagrody został mgr Ariel Orzełek, doktorant w Instytucie Historii, który pod kierunkiem prof. dr. hab.

Janusza Szczepańskiego z Zakładu Historii Najnowszej UMCS napisał pracę magisterską pt. „Poglądy i przekonania polityczne gen. Kazimierza Sosnkowskiego w latach 1918–1926”, Lublin 2014, ss. 253. Nagrodę wręczyli prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego prof. dr hab. Jan Szymczak oraz prezes Towarzystwa Miłośników Historii prof. dr hab. Andrzej Rachuba.

Marek Sioma

UMCS na Gali Sportu Akademickiego 2015

dusz Bereza, prezes KU AZS UMCS Lublin Dariusz Gaweł, dyrektor Centrum Kultury Fizycznej UMCS Tomasz Bielecki, zastępca dyrektora CKF UMCS Bartosz Kędracki oraz wiceprezes KU AZS UMCS Tomasz Lewtak, którzy odebrali medale, puchary oraz dyplomy.

Dzięki osiągnięciom naszych sportowców w Akademickich Mistrzostwach Polski zostaliśmy nagrodzeni w dwóch kategoriach. W klasyfikacji Uniwersytetów zajęliśmy najwyższe w historii sportu akademickiego naszej Uczelni drugie miejsce, natomiast w klasyfikacji generalnej uplasowaliśmy się na bardzo dobrej, ósmej pozycji.

23 października odbyła się ogólnopolska Gala Sportu Akademickiego 2015, zorganizowana przez Politechnikę Łódzką oraz jej Klub Uczelniany AZS. Było to ogólnopolskie wydarzenie, w którym wzięło udział ponad 350 osób, w tym władze uczelni wyższych, przedstawiciele władz państwowych i lokalnych oraz działacze Akademickiego Związku Sportowego i wybitni sportowcy. Wśród osób reprezentujących nasz Uniwersytet znaleźli się: prorektor Arka-

NA WYDZIAŁACH

Wydział Artystyczny

Konferencje

Dr Piotr Majewski z Zakładu Historii Sztuki Instytutu Sztuk Pięknych współorganizował i wziął udział jako prelegent w VI Konferencji Sztuki Nowoczesnej „Paryż i artyści polscy / Paris et les artistes polonais / Paris and the Polish Artists 1945–1989”, która odbyła się w dn. 7–9 października w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu. Konferencja została przygotowana wspólnie przez Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata (organizator główny) oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika – Zakład Historii Sztuki Nowoczesnej Wydziału Sztuk Pięknych i Zakład Historii Sztuki i Kultury Polskiej na Emigracji w Katedrze Historii Sztuki i Kultury Wydziału Nauk Historycznych. Dr P. Majewski wygłosił referat pt. „Podróż Pierre’a Restany’ego do Polski w 1960 r. i jej echa w pismach krytyka”. W konferencji wzięła udział także dr Małgorzata Stępnik z Zakładu Edukacji Plastycznej ISP, która wygłosiła referat pt. „Owocne nieistnienie. Piotr Szmitke i paryskie *simulacrum*”.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 21 października nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia mgr inż. Beacie Horeckiej, za-

trudnionej na stanowisku asystenta w Katedrze Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Temat: „Zróżnicowanie genetyczne norki amerykańskiej (*Neovison vison*) hodowlanej i dziko żyjącej”. Promotor: prof. dr hab. Grażyna Jeżewska-Witkowska (Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie). Recenzenci: prof. dr hab. Wanda Małek (Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS), dr hab. Agata Banaszek (Wydział Biologiczno-Chemiczny Uniwersytetu w Białymstoku).

Wydział Chemii

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 14 września podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr Beacie Cristóvão, adiunktowi z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej UMCS. Dr B. Cristóvão przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 15 oryginalnych prac naukowych pt. *Nowe homo- i heterordzeniowe połączenia koordynacyjne z ligandami N,O-donorowymi typu zasad Schiffa*. Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Sieklucka (UJ), prof. dr hab. Wanda Radecka-Paryzek (UAM), prof. dr hab. Stanisław Pikus (UMCS).

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 26 października podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicz-

nych w dyscyplinie chemia dr. Danielowi Kamińskiemu, adiunktowi z Katedry Chemii Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Dr D. Kamiński przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 10 oryginalnych prac naukowych pt. *Organizacja molekularna wybranych związków biologicznie czynnych w kryształach i membranach lipidowych*. Recenzenci: prof. dr hab. Robert Hołyst (Instytut Chemii Fizycznej PAN), prof. dr hab. inż. Kazimiera Wilk (Politechnika Wrocławska), prof. dr hab. Lucyna Hołysz (UMCS).

Doktoraty

29 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Sylwii Sowcy. Temat: „Boran jako selektywny odczynnik redukujący w chemii funkcjonalizowanych związków fosforoorganicznych”. Promotor: prof. dr hab. K. Michał Pietrusiewicz. Recenzenci: prof. dr hab. inż. Paweł Kafarski (Politechnika Wrocławska), prof. dr hab. inż. Piotr Kiełbasiński (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, Łódź).

12 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Bielawskiej. Temat: „Wpływ rozpuszczalnika wodno-alkoholowego na właściwości powierzchniowe, objętościowe i zwilżające mieszaniny surfaktantów”. Promotor: dr hab. Anna Zdziennicka, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Patrycja Dynarowicz-Łątka (UJ), prof. dr hab. Stanisława Sanak-Rydlewska (AGH).

19 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej

mgr Moniki Oszust. Temat: „Synteza i modyfikacja mezoporowatych materiałów krzemionkowych oraz ich zastosowanie w sorpcji biomolekuł”. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, promotor pomocniczy: dr Mariusz Barczak. Recenzenci: prof. dr hab. inż. Jerzy Choma (Wojkowska Akademia Techniczna), prof. dr hab. Kazimierz Małyśa (Polska Akademia Nauk, Kraków). ●

22 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Niezabitowskiej. Temat: „Chromatografia planarna w polu elektrostatycznym”. Promotor: dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw.. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Dzido (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), dr hab. n. farm. Urszula Hubicka (UJ). ●

Wyróżnienia

Na 58. Zjeździe PTChem w Gdańsku (21–25.09.2015) prof. K. M. Pietrusiewicz został wyróżniony Medalem im. Stanisława Kostaneckiego i wygłosił wykład „Projektowanie i synteza chiralnych ligandów dla potrzeb katalizy asymetrycznej”. Wybrany został nowy Prezes PTChem na kadencję 2016–2018 – prof. dr hab. inż. Jerzy Błażejowski (Uniwersytet Gdański). W skład nowego Zarządu Głównego ponownie został wybrany prof. J. Ryczkowski (UMCS). ●

Dr hab. Katarzyna Tyszczyk-Rotko otrzymała po raz drugi stypendium naukowe dla wybitnego młodego naukowca, przyznane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako nagroda za osiągnięcia naukowo-badawcze. Ocenie podlegał m.in. dorobek naukowy kandydata, poziom prowadzonych badań, nagrody czy udział w projektach międzynarodowych. ●

Wyjazdy zagraniczne

Dr Aleksandra Szcześ z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 2–5 września uczestniczyła w spotkaniu naukowym w ramach projektu Cowet „Summer School and Mid-Term Review Meeting”, Complutense University of Madrid, Hiszpania. ●

Prof. dr hab. Emilian Chibowski, prof. dr hab. Lucyna Hołysz, dr hab. Agnieszka Wiącek, dr Aleksandra Szcześ, dr Małgorzata Jurak, mgr Yingdi Yan z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych oraz dr hab. Marta Szymula z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów w dn. 5–12 września uczestniczyli w „29th Conference of the European Colloid and Interface Society Bordeaux”, Bordeaux, Francja. ●

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 22–25 września uczestniczył w konsultacjach naukowych w Facultad de Ciencias, Universidad de Granada, oraz w dn. 26 września – 2 października uczestniczył w „16th European Conference on Applications of Surface and Interface Analysis”, Granada, Hiszpania. ●

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. 20–25 września uczestniczył w konferencji naukowej „Multiscale Simulation of Particulate Systems”, na której wygłosił wykład „Models and results of simulations of Janus-like particles at surfaces and in pores”, Friedrich-Alexander-Universität, Erlangen-Nürnberg, Niemcy. ●

Dr hab. Paweł Bryk z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. 27 września – 1 października uczestniczył w konferencji naukowej „Third DFT Days”, na której wygłosił wykład „Density functional theory for polymeric fluids in 2D”, Uniwersytet w Tuebingen, Niemcy. ●

Mgr Gökhan Demirci z Zakładu Chemii Polimerów oraz mgr Onur Çetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 20–23 września uczestniczyli w spotkaniu naukowym z recenzentami oceniającymi projekt TRIPOD (7 PR UE), Niemcy, oraz w dn. 24–26 września uczestniczyli w konferencji naukowej „Lightfest”, Aston University, Anglia. ●

Mgr Diana Mańko z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 13–

–18 września uczestniczyła w „The 1st European Conference on Physical and Theoretical Chemistry”, Catania, Włochy. ●

Mgr Grzegorz Słowik z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 6–10 września uczestniczył w „11th International Symposium on Heterogeneous Catalysis”, Varna, Bułgaria. ●

Mgr Jarosław Madej z Zakładu Chemii Środowiskowej w dn. 13–18 września uczestniczył w „International Symposium on Polycyclic Aromatic Compounds”, University of Bordeaux, Francja. ●

Dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. oraz mgr Michał Kołtowski z Zakładu Chemii Środowiskowej w dn. 20–24 września uczestniczyli w „15th EuCheMs International Conference on Chemistry and the Environment Leipzig”, University of Leipzig, Niemcy. ●

Dr hab. Cecylia Wardak z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dn. 21–24 października uczestniczyła w konferencji naukowej „European Network on Ecological Functions of Trace Metals in Anaerobic Biotechnologies”, IRTA Institute of Agrifood Research and Technology, Barcelona, Hiszpania. ●

Mgr Gökhan Demirci z Zakładu Chemii Polimerów oraz mgr Onur Çetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 27–31 października uczestniczyli w spotkaniu naukowym dotyczącym projektu TRIPOD (7 PR UE), „Complementary Skills Workshop for TRIPOD in Aston University, Birmingham”, Aston University, Anglia. ●

Dr Aleksandra Szcześ oraz dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 11–19 października uczestniczyli w spotkaniu naukowym w ramach umowy programu Erasmus, na którym wygłosili wykłady, Uniwersytet Granady, Hiszpania. ●

Dr Mariusz Barczak oraz mgr Karolina Gdula z Zakładu Chemii Teoretycznej, dr Magdalena Błachnio i dr Małgorzata Zienkiewicz-Strzałka oraz mgr Małgorzata Sęczkowska z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego w dn. 1 października – 12 grudnia uczestniczą w realizacji grantu międzynarodowego Marie Curie (PEOPLE) – IRSES, 7. Programu Ramowego UE w Chuiko Institute of Surface Chemistry, National Academy of Science of Ukraine, Kijów, Ukraina. ●

Wydział Ekonomiczny

Doktoraty

22 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Joanny Nucińskiej. Tytuł: „Ocena efektywności publicznego finansowania edukacji w Polsce”. Promotor: dr hab. Jolanta Szotno-Koguc, prof. nadzw., kierownik Katedry Finansów Publicznych. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Lubińska (Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński), dr hab. Piotr Karpuś, prof. nadzw. (UMCS). ●

22 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Wójcik. Tytuł: „Modele zarządzania finansami w przedsiębiorstwach sezonowych o wydłużonym cyklu produkcyjnym na przykładzie branży deweloperskiej”. Promotor: dr hab. Piotr Karpuś, prof. nadzw., kierownik Zakładu Finansów Podmiotów Gospodarczych. Recenzenci: dr hab. Mirosław Wypych, prof. nadzw. (Wydział Zarządzania, Społeczna Akademia Nauk), dr hab. Henryk Mamcarz, prof. nadzw. (UMCS). ●

Konferencje

W dn. 12–14 października w Karpaczu odbyła się XX Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Rachunkowość a controlling”, zorganizowana pod hasłem „Rachunkowość a controlling – zarządzanie kosztami i do-

konaniami” przez Katedrę Rachunku Kosztów i Rachunkowości Zarządczej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Instytut Ekonomii i Finansów UMCS reprezentowali: dr J. Świerk, referat: „Mapa strategii w działalności jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie miasta Lublin”; dr M. Jaworzyńska, referat: „Analiza strategiczna zakładu opieki zdrowotnej na potrzeby stworzenia jego modelu biznesowego – studium przypadku”; mgr O. Szotno, referat: „Cele i mierniki monitorowania celów w systemie kontroli zarządczej i budżetu zadaniowego w jednostkach samorządu terytorialnego”; dr A. Bujak, referat: „Ewaluacja przedsięwzięć inwestycyjnych dotyczących funkcjonowania systemu informacyjnego rachunkowości w przedsiębiorstwie”; dr A. Nóżka, referat: „Zarządzanie kosztami projektów budowlanych realizowanych zgodnie z procedurami kontraktowymi FIDIC – wybrane problemy”. ●

Wydział Filozofii i Socjologii

Konferencje

W dn. 23–24 października Koło Kognitywistyki zorganizowało trzecią studencko-doktorancką konferencję z cyklu „Mózg – Myśl – Maszyna” pt. „Technologia a poznanie”, poświęconą tematyce kognitywistycznej. Poruszone zostały zagadnienia z zakresu neuronauk, działania i natury umysłu, sztucznej inteligencji oraz relacji między technologią a poznaniem. ●

26 października odbyła się debata „I kto tu teraz będzie rządzić? Przyszłość rynku pracy”, poświęcona zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Udział w panelu wzięli m.in. Mirosława Gałan (Kanclerz Łoży Lubelskiej, BCC), dr Mariusz Sagan (Dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin), Agnieszka Jakubczyk (Polinowex), dr hab. Teresa Pękala, prof. nadzw.

(Dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii) oraz Justyna Piesiewicz (Prezes Zarządu, IACL). Uczestnicy poruszali kwestie związane z rekrutacją, utrzymaniem dobrego pracownika w firmie oraz rolą spójnej marki rozwoju biznesu. Organizatorami debaty byli Instytut Filozofii oraz IACL – Międzynarodowe Stowarzyszenie Komunikacji i Przywództwa. ●

Dr hab. Andrzej Kapusta (Zakład Antropologii Kulturowej) wziął udział w „The 17th International Conference on Philosophy, Psychiatry and Psychology” – International Network for Philosophy and Psychiatry INPP 2015 – „Why do humans become mentally ill? Anthropological, biological and cultural vulnerabilities of mental illness” we Frutillar (Chile), w dn. 29–31 października. Zorganizował i prowadził w ramach konferencji panel „Axiological aspects of mental disorder” oraz przedstawił referat „Skillful coping and decision making in the light of psychotic experience”, przygotowany wraz z dr hab. Jolantą Kociubą (Zakład Antropologii Kulturowej). ●

Wydział Humanistyczny

Habilitacje

7 października dr Mariusz Bartnicki (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego z historii. Osiągnięcie naukowe: monografia *Władca i poddani w historiografii ruskiej XI–XII w.* Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Pietkiewicz, prof. dr hab. Róścisław Żerelik, prof. dr hab. Jan Tęgowski. ●

Doktoraty

14 października w Instytucie Kulturoznawstwa odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Shvets. Temat: „Methodological Bases of Postmodern Music Culture Phenomena Research in Conditions of Information Society”. Promotor:

prof. Andrzej Radomski. Recenzenci: prof. Kia Ng (Uniwersytet w Leeds, Wielka Brytania), prof. Piotr Zawojcki (UŚ). Była to pierwsza w Polsce obrona doktoratu z humanistyki cyfrowej. ●

14 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Niderli. Temat: „Autoprezentacja podmiotu w tekstach historii mówionej (na materiale rozmów z byłymi rektorami UMCS w Lublinie)”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński. Recenzenci: dr hab. Marta Wójcicka (UMCS), dr hab. Marzena Marczevska, prof. UJK w Kielcach. ●

21 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Agnieszki Potyrańskiej. Temat: „Motywy demonologiczne w poezji Zinaidy Gippius (w ujęciu kontekstualnym)”. Promotor: prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda. Recenzenci: dr hab. Ewa Komisaruk, prof. nadzw. (UWr), dr hab. Justyna Tymieniecka-Suchanek (UŚ). ●

28 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Olgi Teresy Buczek. Temat: „Poética de la violencia en la obra dramática de Rodolfo Santana de los años 60 y 70 / Poetyka przemocy w twórczości dramatycznej Rodolfa Santany lat 60. i 70.”. Promotor: dr hab. Maria Falska, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Urszula Aszyk-Bangs (UW), prof. dr hab. Halina Sawecka (UMCS). ●

28 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Moniki Rajtak. Temat: „Narrative as Cognition and Therapy in A. L. Kennedy's Prose”. Promotor: dr hab. Wojciech Nowicki, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Zbysław Muszyński, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Zofia Kolbuszewska, prof. nadzw. (KUL). ●

28 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Łukasza Bajdy. Temat: „Szlachta ziemi sanockiej w XVIII wieku”. Promo-

tor: prof. dr hab. Henryk Gmiterek. Recenzenci: prof. dr hab. Edward Opaliński (PAN w Warszawie), prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec (Uniwersytet Rzeszowski). ●

Konferencje

Dr hab. Zbigniew Osiński, prof. nadzw. oraz mgr Kamil Stępień (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) uczestniczyli w III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian”, poświęconej teoretycznym i praktycznym aspektom nowoczesnych narzędzi i usług informacyjnych, ich organizacji i zarządzania, ewaluacji, wykorzystywania oraz stosowanych w nich metod i technologii, w szczególności relacjom między nauką o informacji a humanistyką cyfrową. Konferencja odbyła się w dn. 11–12 maja w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW. Dr hab. Z. Osiński, prof. nadzw. wygłosił referat „Model Indywidualnej Przestrzeni Informacyjnej jako narzędzie badania procesów informacyjnych w humanistyce cyfrowej”, natomiast mgr K. Stępień – referat „Strategie wyszukiwania obrazów i obrazem. Wyszukiwanie wizualne w przestrzeni WWW”. ●

W dn. 27–30 maja we Wrocławiu odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Detektywi, zbrodniarze i tajemnica zamkniętego pokoju, czyli na tropie topiki kryminału”, zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej UWr. W konferencji, towarzyszącej Międzynarodowemu Festiwalowi Kryminału, wzięła udział dr Anita Has-Tokarz (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) z referatem „Na tropie Detektywa Pozytywki – wokół serii kryminalnej Grzegorza Kasdepkego dla dzieci”. ●

Prof. dr hab. Maria Juda, dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, 19 czerwca wzięła udział w konferencji „Ewolucja modelu akademickiego kształcenia

bibliotekarzy w latach 1945–2015”, zorganizowanej przez Katedrę Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ z okazji 70. rocznicy uruchomienia studiów bibliotekoznawczych i informacyjnych na Uniwersytecie Łódzkim. Konferencja dotyczyła programów studiów i realizowanych form działalności dydaktycznej, najważniejszych problemów współczesnej dydaktyki akademickiej z zakresu bibliotekoznawstwa oraz perspektyw kształcenia pracowników bibliotek i informacji naukowej w cyfrowej rzeczywistości. Prof. M. Juda wygłosiła referat „Problematyka historyczno-bibliologiczna w kształceniu akademickim w zakresie bibliologii i informatologii”. ●

Dr Anita Has-Tokarz (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) uczestniczyła w IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Literatura i kultura popularna: analizy, konteksty, interpretacje”, zorganizowanej w Wiśle w dn. 18–22 czerwca przez Instytut Filologii Polskiej UWr, z referatem „Kult(ura) gotowania... – o współczesnych książkach kucharskich dla dzieci”. ●

W dn. 25–26 czerwca pracownicy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa uczestniczyli w II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Homo communicativus. Przestrzeń informacyjna współczesnej nauki”, zorganizowanej przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK, której celem było przedstawienie najnowszych badań dot. nowych kanałów informacji i komunikacji w nauce i ich wykorzystania, indywidualnej przestrzeni informacyjnej naukowców, zagadnień związanych z oceną publikacji naukowych oraz naukowych zasobów informacyjnych. Dr hab. Zbigniew Osiński, prof. nadzw. wygłosił referat „Historia Polski w czasopiśmie indeksowanych w bazie Scopus”, dr Grażyna Piechota – referat „Przejawy bibliofilstwa w sieci – książek poszukiwanie, kolekcjonowanie, badanie”, mgr Agnieszka Kida-Bosek

– referat „Prezentacje czasopism literacko-artystycznych w przestrzeni wirtualnej”, mgr Lidia Jarska – referat „Pracownik naukowy w mediach społecznościowych – od popularyzacji nauki do kreowania wizerunku”, mgr Kamil Stępień – referat „Zastosowanie technologii rzeczywistości rozszerzonej (AR) w wizualizacji informacji”.

Dr Agata Rybińska (Zakład Kultury i Historii Żydów) 9 września wzięła udział w konferencji „W kręgu Pereca”, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin oraz Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, (Warszawa – Zamość, 7–10 września), z referatem „I. L. Peretz a żydowski renesans w Niemczech / I. L. Peretz and Jewish Revival in Germany”.

Dr hab. Zbigniew Osiński, prof. nadzw. (Instytut Informatyki i Bibliotekoznawstwa) uczestniczył w międzynarodowym seminarium „Wizualizacja informacji” („International Workshop of Information Visualization”), które odbyło się 19 września w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, z referatem „Wizualizacja informacji w badaniach historycznych – przegląd metod, technik i trendów”.

W dn. 24–27 września we Lwowie odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, które upamiętniało miejsce i 120. rocznicę powstania PTL (1895–2015). Walne Zgromadzenie wybrało też nowe władze. Do Zarządu Głównego została wybrana dr Mariola Tymochowicz z Zakładu Kultury Polskiej. W ramach Zjazdu odbyła się też konferencja naukowa, zorganizowana przez ZG PTL oraz Instytut Narodoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie i lwowskie Muzeum Etnografii i Przemysłu Artystycznego. Na konferencji został wygłoszony referat „Rozwój instytucjonalny

działań w zakresie ochrony dziedzictwa niematerialnego w Polsce” autorstwa prof. Jana Adamowskiego i dr M. Tymochowicz.

W dn. 20–23 września odbyła się XII Konferencja Polsko-Niemieckiej Grupy Dyskusyjnej do Spraw Edycji Źródeł „Historia w obrazie (Die Geschichte im Bild)”, poświęcona zagadnieniom związanym z edycją źródeł historycznych z rejonu Morza Bałtyckiego, a zorganizowana przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK, Instytut Historii Bawarskiego Uniwersytetu Juliusza Maksymiliana w Würzburgu oraz Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Udział w niej wzięli dr hab. Piotr Tafiłowski (Instytut Informatyki i Bibliotekoznawstwa) z referatem „Geographical horizons of the Poles in 16th century. A bibliographical approach”.

W dn. 22–24 września w Nowym Sączu odbył się ogólnopolski Kongres Kultury Regionów poświęcony ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Na zaproszenie organizatorów, tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz Miejskiego Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu, wykład inauguracyjny pt. „Ochrona Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego w świetle Konwencji UNESCO z 2003 roku” wygłosił prof. Jan Adamowski (Zakład Kultury Polskiej), który prowadził także panel dyskusyjny poświęcony problemom tożsamości.

W dn. 23–25 września w Uniwersytecie Pedagogicznym KEN w Krakowie obradowała Polsko-Rumuńska Komisja Historyczna. Temat obrad „Les Polonais et les Roumains pendant la 1ère guerre mondiale” pozwolił na wymianę informacji oraz ocenę skutków Wielkiej Wojny. W posiedzeniu udział wzięli ze strony rumuńskiej: prof. dr I. Bolovan z Uniwersytetu w Cluj-Napoca, prof. P. Otu i dr S. Bobicesu z Akademii Rumuńskiej; stronę polską reprezentowali: przewodniczący Komisji: prof.

dr hab. M. J. Willaume (Instytut Historii UMCS) i prof. dr hab. M. Kornat oraz współorganizatorzy z Krakowa, m.in. prof. dr hab. M. Wołos, prof. dr hab. J. Łaptos. Wszyscy przedstawili referaty.

W dn. 25–26 września dr hab. Marta Wójcicka (Zakład Kultury Polskiej) brała udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Kultury i języki pamięci”, zorganizowanej przez Uniwersytet Warszawski i Niemieckie Instytut Historyczny w Warszawie, z referatem „Język pamięci zbiorowej (w kontekście oralności, piśmienności i eletralności). Prolegomena”.

W dn. 1–2 października na Uniwersytecie w Peczu odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Hungary and Poland in the Middle Ages”. Referaty wygłosili: dr Anna Obara-Pawłowska z Zakładu Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych (referat: „Economic Relations between Poland and Hungary in the Middle Ages – from the Second Half of the 13th Century to the 14th Century”) oraz mgr Karol Szejgiec, doktorant w Zakładzie Historii Powszechnej Średniowiecznej (referat: „A Historian from Abroad: Some Remarks on Two Medieval Chronicles – Gallus Anonymus and Dudo of Saint Quentin”).

5 października w Parczewie nowo związane konsorcjum „Bursztyn Bałtycki. Gdańsk – Lublin” zorganizowało seminarium dla artystów zajmujących się wykorzystywaniem bursztynu w pracy zawodowej. Wykład pt. „Wzornictwo w sztuce ludowej Lubelszczyzny” wygłosili prof. Jan Adamowski i dr Mariola Tymochowicz (Instytut Kulturoznawstwa).

W dn. 8–9 października w Mémorial de la Shoah w Paryżu odbyła się międzynarodowa konferencja „The Sovietimages: a news source for Holocaust studies”, która towarzyszyła otwarciu wystawy o takim samym tytule. W panelu dyskusyjnym

poświęconym problemom muzeologii brała udział prof. Anna Ziębińska-Witek (Zakład Badań nad Dziedzictwem Kulturowym). ●

W dn. 7–9 października dr hab. Halina Taras (Instytut Archeologii) oraz studenci archeologii uczestniczyli w II Międzynarodowym Sympozjum Ceramiki i Szkła pt. „Ceramika i szkło w sztuce. Sztuka w ceramice i szkło”, zorganizowanym we Wrocławiu przez Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Katedrę Konserwacji i Restauracji Ceramiki i Szkła ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu, prezentując referaty: dr hab. H. Taras oraz K. Pytlík i K. Matacz (studenci I stopnia) – „Miniaturowe toporki w pradziejach i wczesnym średniowieczu ziem polskich (oddane w glinie i innych surowcach)”; lic. Agnieszka Ragaman – „Gliniane przedmioty kultu z cmentarzysk kultury łużyckiej na terenie Kotliny Zamojskiej”. ●

W dn. 15–16 października dr Tomasz Dzieńkowski (Instytut Archeologii) uczestniczył w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Colloquia Castrensia” pt. „Początki murowanych zamków w Polsce do połowy XIV w.”, zorganizowanej w Sali Koncertowej Zamku Królewskiego w Warszawie przez Zakład Architektury Polskiej Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej oraz Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum, z wystąpieniem „Rezydencja książęca z XIII w. w Chełmie. Badania archeologiczno-architektoniczne najstarszej fazy” (współautor: dr hab. Teresa Rodzińska-Choraży, Instytut Historii Sztuki UJ). ●

W dn. 15–16 października dr Ewa Białek uczestniczyła w konferencji pt. „Przestrzenie przekładu”, integrującej przekładoznawców różnych specjalności (rusycystów, sławistów, anglistów, germanistów, romanistów), zorganizowanej przez Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej UŚ. ●

W dn. 15–17 października dr hab. Marta Wójcicka (Zakład Kultury Polskiej) brała udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Świat oczyma duszy – dusza w oczach świata. Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej”, zorganizowanej przez PAN w Warszawie, z referatem, „Najukochańszy! Piszę do Ciebie... Listy do nieba jako forma internetowej komunikacji z zaświatami”. ●

W dn. 15–17 października dr Anita Has-Tokarz (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) wzięła udział w konferencji „Kuchnia i stół w komunikacji społecznej: dyskurs, tekst, kultura”, zorganizowanej przez Instytut Filologii Polskiej UW oraz Komisję Nauk Filologicznych PAN o. Wrocław. Celem konferencji było zwrócenie uwagi na bogactwo możliwych sposobów aktualizacji tekstowych dyskursu kulinarnego i zaprezentowanie najnowszych metodologii i perspektyw jego tekstowej efektywizacji na poziomie funkcjonalnym, pragmatycznym i kulturowym. Dr A. Has-Tokarz wygłosiła referat „Kulinarne rymowanki... O wierszowanych książkach kucharskich dla dzieci (w perspektywie bibliologicznej)”. ●

Dr hab. Katarzyna Smyk (Zakład Kultury Polskiej) została zaproszona do wygłoszenia wykładu wprowadzającego podczas spotkania warsztatowo-seminaryjnego „Dobre praktyki w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego według konwencji UNESCO z 2003 r. na przykładzie wybranych działań z terenu Polski”, organizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w dn. 16–17 października w Zakopanem. Tytuł wykładu: „Polska lista najlepszych praktyk ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego – kształt i funkcje”. ●

16 października w Zamościu odbyła się, zorganizowana przez Książnicę Zamojską im. S. K. Zamoyskiego, sesja naukowa „Księgozbiory rodziny Zamoyskich”, poświęcona bada-

niom nad historią bibliotek: Jana Zamoyskiego, Ordynacji Zamojskiej oraz współistniejącego z nią Księgozbioru Klemensowskiego rodziny Zamoyskich. Obrady prowadziła prof. dr hab. Maria Juda, dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, reprezentowanego także przez mgr Reginę Janiak, która wygłosiła referat pt. „XIX-wieczna literatura piękna w klemensowskim księgozbiore rodziny Zamoyskich”. ●

W dn. 19–27 października prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka (Zakład Historii Literatury Polskiej) i prof. dr hab. Wiesław Krajka (Zakład Studiów Conradoznawczych) przebywali w St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo (Bułgaria), w ramach programu Erasmus. Prowadzili tam wykłady i seminaria dla studentów slawistyki i bułgarystyki oraz anglistyki z zakresu badań własnych: odpowiednio etnofilologicznych (w kontekście słowiańskim) i conradologicznych, a także uczestniczyli w wykładach innych gości uniwersytetu. ●

W dn. 20–21 października w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie odbyła się konferencja naukowa „Zeszyty Historyczne z perspektywy półwiecza”, zorganizowana przez: Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Instytut Literacki – Fundację Kultury Paryskiej oraz Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego. Referaty wygłosili pracownicy Instytutu Historii: prof. dr hab. Jan Pomorski („Znaczenie »Zeszytów Historycznych« w historiografii polskiej – próba bilansu”), dr hab. Mariusz Mazur, prof. nadzw. („Rozliczenia z przeszłością w »Zeszytach Historycznych« – II Rzeczpospolita i PRL”) oraz dr hab. Andrzej Stępnik, prof. nadzw. („Relacje historyczne z sąsiadami na łamach »Zeszytów Historycznych«”). ●

Prof. dr hab. Halina Pelc (referat „Regionalne słowniki gwarowe w dobie

globalizacji”) i prof. dr hab. Władysław Bryła (referat „Wincenty Pol jako historyk języka”) z Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii wzięły udział w konferencji „Polszczyzna dawna i współczesna”, zorganizowanej w dn. 20–21 października przez Katedrę Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej KUL i Wydział Historyczno-Filologiczny Towarzystwa Naukowego KUL. ●

W dn. 23–24 października pracownicy Zakładu Języka Rosyjskiego wzięli czynny udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Pół wieku rusycystyki rzeszowskiej”, zorganizowanej przez Uniwersytet Rzeszowski. Dr Katarzyna Oszust-Polak wygłosiła referat „Ćwiczenia przekładowe w procesie kształtowania sprawności i kompetencji językowych”, mgr Dorota Głuszak – referat „Морфологическая адаптация заимствованных существительных в русском языке первой половины XVII века”, poświęconym procesowi adaptacji germanizmów w języku rosyjskim XVII w. na materiale „Kurantów”, zabytków piśmiennictwa rosyjskiego z lat 1600–1644. Mgr D. Głuszak zaprezentowała swoje badania naukowe także w Nowosybirsku. 21 września odbyła się tam LII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии”. Jej artykuł pt. *Адаптация французских заимствований в русском языке начала XVII века (на материале Вестей-Курантов 1600-1639 гг.)* ukazał się już w tomie konferencyjnym. ●

Goście

W dn. 14–16 października w Instytucie Filologii Słowiańskiej gościła dr Claudia Pieralli z Uniwersytetu Florenckiego (Włochy). Wygłosiła trzy wykłady poświęcone rosyjskiej literaturze łągrowej, proponując własną klasyfikację badanych tekstów (w tym także tekstów archiwalnych) oraz analizując „pojęcie zony” lat 20–50. W czasie ostatniego wykładu

dr C. Pieralli zwróciła uwagę na współczesną rosyjską prozę dot. kwestii łągrów, określanych dziś mianem „stref zapomnienia” – w centrum jej zainteresowania znalazła się powieść Siergieja Lebediewa o wymownym tytule *Granica zapomnienia (Предел забвения)*. Dr C. Pieralli przeprowadziła również konsultacje w Zakładzie Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI w. ze studentami filologii rosyjskiej oraz doktorantami. Dr C. Pieralli przybyła na zaproszenie prof. dr hab. Marii Cymborskiej-Lebody, kierownika Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI w. Wizyta włoskiej badaczki w UMCS jest początkiem współpracy Instytutu Filologii Słowiańskiej i Uniwersytetu Florenckiego w ramach programu Erasmus (Staff Mobility). ●

Wyróżnienia

Artykuł *Strategie sukcesu w białoruskiej krytyce literackiej (Стратэгіі поспеху ў беларускай літаратурнай крытыцы)* Marharyty Alaszkiewicz z Mińska, opublikowany w roczniku wydawanym przez Zakład Białorusistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, Zakład Historii Krajów Europy Wschodniej Instytutu Historii UMCS, Polskie Towarzystwo Białorusinistyczne, Instytut Polski w Mińsku oraz Podlaską Fundację Wspierania Talentów, zdobył prestiżowy tytuł najlepszego artykułu naukowego 2014 r. w kategorii Nauki Humanistyczne na Międzynarodowym Kongresie Badaczy Białorusi w Kownie (Litwa). W finale plebiscytu, którego wyniki ogłoszono 3 października, zwycięski artykuł był jedynym, który ukazał się w czasopiśmie naukowym wydawanym w Polsce. W jury zasiadli najwybitniejsi przedstawiciele i badacze białoruskiej kultury, reprezentujący ośrodki naukowe na Białorusi, w Wielkiej Brytanii, USA, Niemczech, Polsce i Litwie. Rocznik „Studia Białorusinistyczne” to wydawane od 2007 r. pismo naukowe poświęcone polsko-białoruskim związkom kulturowym, literackim, językowym i historycznym na przestrzeni dziejów. Autorami

zamieszczanych w nim artykułów, recenzji, not o książkach i sprawozdań z konferencji naukowych są nie tylko badacze polscy i białoruscy, lecz także uczeni z takich krajów jak Austria, Czechy, Niemcy, Rosja, Słowacja, Stany Zjednoczone Ameryki, Wielka Brytania, Węgry i Ukraina. Pełna wersja nagrodzonego artykułu jest dostępna na Platformie Czasopism UMCS na stronie <https://journals.umcs.pl/sb> (Studia Białorusinistyczne, nr 7). ●

Praca licencjacka Agnieszki Banasik, absolwentki kierunku kulturoznawstwo została opublikowana na portalu Wirtualny Sztetl jako źródło bibliograficzne. (www.sztetl.org.pl/pl/article/przytyk/27,bibliografia/). Praca pt. „Integracja żydowskiej ludności Przytyka w latach 30. XX wieku” została napisana w Zakładzie Kultury i Historii Żydów pod kierunkiem dr Agaty Rybińskiej. ●

Publikacje

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się książka *Biblioteka, Książka, Informacja, Internet 2014* pod red. pracowników Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa: dr. hab. Zbigniewa Osińskiego, prof. nadzw., dr Renaty Malesy i dr. Sebastiana D. Kotuły (Lublin 2015). Jest to trzeci tom z cyklu *Biblioteka, książka, informacja i Internet*, którego celem jest systematyczny przegląd badań naukowych z dziedziny informatologii i bibliologii oraz dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania bibliotek, rozwoju książek, a także innych form udostępniania informacji, zwłaszcza takich, których szybki rozwój opiera się na wykorzystaniu Internetu. W cz. I – „Informacja i wiedza w dobie Internetu” czytelnik znajdzie prace poświęcone zjawiskom i procesom informacyjnym oraz naukowym zachodzącym w Sieci. W cz. II – „Kształcenie, książka i biblioteka a możliwości stwarzane przez Internet” umieszczono teksty dot. rozwoju studiów w zakresie bibliologii i informatologii,

wykorzystania bibliotek cyfrowych w procesie kształcenia, technologii mobilnych przez biblioteki cyfrowe, możliwości zastosowania różnych mechanizmów gier w funkcjonowaniu bibliotek, roli tych instytucji w zakresie przeciwdziałania cyfrowemu wykluczeniu, a także funkcjonowania książek elektronicznych i katalogów OPAC.

W publikacji znajdują się referaty autorstwa pracowników Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa: „Współczesna humanistyka w Internecie – główne tendencje rozwojowe z perspektywy informatologicznej” (prof. Z. Osiński), „Implementacja idei *open source*” (dr. S. Kotuła), „Biblioteki internetowe i kolekcje cyfrowe dla dzieci jako narzędzia edukacji informacyjnej (wybrane projekty światowe, europejskie i krajowe)” (dr A. Has-Tokarz), „Biblioteki publiczne a wykluczenie cyfrowe (na przykładzie bibliotek lubelskich)” (dr R. Malesa), „Pracownik naukowy w Sieci – charakterystyka wybranych portali wymiany poglądów i wyników badań” (mgr L. Jarska), „Wyszukiwanie obrazów i wyszukiwanie obrazem w przestrzeni internetowej” (mgr K. Stępień).

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się książka autorstwa pracowników Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa: dr hab. Anny Dymmel, dr. Sebastiana D. Kotuły i dr. Artura Znajomskiego *Kultura czytelnicza i informacyjna – teoria i praktyka. Wybrane zagadnienia* (Lublin 2015). Autorzy poruszają istotne problemy współczesnej kultury czytelnicznej i informacyjnej. Poszukując odpowiedzi na pytanie, kim jest czytelnik/odbiorca doby cyfrowej, odwołali się nie tylko do dorobku bibliologii i informatologii, badań użytkowników bibliotek i informacji, ale również do dziedzin pokrewnych, zwłaszcza edukacji polonistycznej i medialnej, nauki o komunikowaniu oraz badań kultury współczesnej. Podejmują zagadnienia kultury informacyjnej, wpro-

dzając w specyfikę sieci i istotę funkcjonowania informacji w przestrzeni cyfrowo-sieciowej. W książce znalazły miejsce praktyczne zagadnienia edukacji informacyjnej, stanowiącej klucz do współczesności. Publikacja prezentuje też zagadnienia z obszaru tradycyjnych źródeł informacji, zwłaszcza dot. sprawności informacyjnej bibliografii lokalnych wydanych w Polsce.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Doktoraty

z października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Bartosza Łanuchy pt. „Przestrzenie de Branges’a-Rovnyaka”. Promotor: prof. dr hab. Maria Nowak (Instytut Matematyki). Recenzenci: prof. dr hab. Paweł Domański (Wydział Matematyki i Informatyki UAM), prof. dr hab. Marek Ptak (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie). Dr B. Łanucha jest zatrudniony na stanowisku asystenta w Zakładzie Geometrii Instytutu Matematyki UMCS.

8 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jana Barańskiego ze studiów doktorskich fizyki pt. „Rola interferencji oraz korelacji elektronowych w układach kropek kwantowych sprzężonych z nadprzewodnikami”. Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Domański (Instytut Fizyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Maciej Maśka (Instytut Fizyki UŚ), dr hab. Piotr Stefański, prof. nadzw. (Instytut Fizyki Molekularnej PAN w Poznaniu).

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Habilitacje

Dr Sebastian Bernat zakończył pozytywnie postępowanie habilita-

cyjne oparte na ocenie monografii *Dźwięk w krajobrazie. Podejście geograficzne*. W skład komisji wchodził: prof. dr hab. Andrzej Mizgajski (UAM Poznań, przewodniczący), dr hab. Jacek Chodorowski (UMCS, sekretarz), recenzenci: dr hab. Jerzy Solon (PAN, Warszawa), prof. dr hab. Wiesław Ziąja (UJ), dr hab. Ewa Skowronek (UMCS), członkowie: dr hab. Katarzyna Ostaszewska (UW), prof. dr hab. Bogusław M. Kaszewski (UMCS).

Wyjazdy

W dn. 8–12 października dr Renata Kołodyńska-Gawrysiak i dr hab. Wojciech Zgłobicki (Zakład Geologii i Ochrony Litosfery) odbyli roboczą wizytę na Katolickim Uniwersytecie w Leuven (Belgia). Była ona związana z realizacją projektu badawczego finansowanego przez NCN i dotyczącego zagłębień bezodpływowych na obszarach lessowych. Jednym z głównych wykonawców projektu jest prof. Jean Poesen, geograf i geomorfolog z Leuven, doktor *honoris causa* UMCS. Podczas wizyty dyskutowano zagadnienia dotyczące podobieństw i różnic w rozwoju zagłębień bezodpływowych na obszarach lessowych Europy Zachodniej i w Polsce. Problematykę tę omawiano również podczas wyjazdów terenowych. Przedmiotem dyskusji były również zagadnienia geomorfologicznych walorów geoturystycznych. Przygotowywana jest wspólna publikacja na ten temat. Wizyta w Leuven, będąca elementem długoletniej współpracy, pozwoliła także na rozmowę dotyczącą przyszłych wspólnych projektów.

W dn. 12–24 października dr Przemysław Mroczek (Zakład Geoekologii i Paleogeografii) przybywał w Chinach na zaproszenie Wydziału Geologii i Geofizyki Chińskiej Akademii Nauk w Pekinie. Uczestniczył w dwudniowej konferencji nt. badań osadów eolicznych, a następnie w dziesięciodniowym wyjeździe w rejon Xianu na Płaskowyżu Les-

sowym. Celem wyjazdu było nawiązanie współpracy polsko-chińskiej poświęconej badaniom nad genezą lessów, ich wydziwieniem paleogeograficznym oraz korelacją stratygraficzną lessów chińskich z europejskimi ●

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Habilitacje

21 października Rada Wydziału Pedagogiki i Psychologii podjęła uchwałę o nadaniu dr. Andrzejowi Różańskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego. Tytuł osiągnięcia naukowego: *Psychospołeczne korelaty gotowości do uczenia się i rozwoju pracowników wykwalifikowanych.* ●

Doktoraty

14 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Sary Filipiak. Tytuł: „Poziom rozwoju funkcji wykonawczych a zmiany rozwojowe poczucia umiejscowienia kontroli u dzieci w wieku przedszkolnym”. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Pąchalska, dr hab. Małgorzata Lipowska, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. nadzw. ●

Wydział Politologii

Doktoraty

9 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Hayna pt. „Samorząd miasta Rzeszów w latach 1990–2010”. Promotor: prof. dr hab. Krystyna Trembicka (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Miszczuk (UMCS), dr hab. Tomasz Kuczur, prof. nadzw. (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego). ●

Konferencje

Prof. dr hab. Iwona Hofman uczestniczyła w międzynarodowej konferen-

cji pt. „Prometeizm – polityka, geopolityka i wizje przyszłości”, która odbyła się w dn. 26–28 października w związku z 25-leciem Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Obrady odbywały się w siedmiu sesjach tematycznych, a jedna z nich była poświęcona postaci, życiu i twórczości Jerzego Giedroycia. Miała ona charakter swobodnego podsumowania badań spuścizny Instytutu Literackiego w 15. rocznicę śmierci Redaktora. W sesji uczestniczyli: Bogumiła Berdychowska, Izabela Chruślińska, Tomasz Czarnota, Hanna Giza, Iwona Hofman, Andrzej Mencwel. Podczas spotkania dyskutowano o książkach wydanych przez uczestników sesji, a także lukach badawczych oraz o finalizowanym projekcie digitalizacji zbiorów Instytutu Literackiego w Paryżu. ●

Publikacja naszej studentki

Ukazała się książka *Tosieńkowe Rymowanki* autorstwa Anny Małoszewskiej, studentki dziennikarstwa i komunikacji społecznej na Wydziale Politologii. *Tosieńkowe Rymowanki* to zbiór wierszyków dla małych czytelników w każdym wieku, których bohaterami są dzieci i zwierzęta. To już kolejna publikacja Anny Małoszewskiej. ●

Wydział Prawa i Administracji

Wyróżnienia

21 października prof. dr hab. Artur Korobowicz został jednogłośnie wybrany prezesem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego na kolejną kadencję. W skład Zarządu LTN weszli również: prof. dr hab. Anna Przyborska-Klimczak i dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. ●

Konferencje

26 października odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa pt. „Wykładnia prawa – perspektywa teoretyczna i dog-

matyczna”. Wystąpienia i dyskusja zostały przeprowadzone w ramach trzech paneli odnoszących się do: operatywnej wykładni prawa, aksjologii w wykładni operatywnej oraz wykładni operatywnej w administracyjnym typie stosowania prawa oraz w procesie decyzyjnym w mediacji. Była to druga konferencja w cyklu spotkań naukowych poświęconych aktualnym problemom stanowienia i stosowania prawa. Idea zakłada konfrontację wyników teoretycznych rozważań prowadzonych przez pracowników Katedry Teorii i Filozofii Prawa UMCS z rozważaniami formułowanymi przez innych przedstawicieli ogólnych nauk prawnych oraz dogmatyków prawa. ●

22 października na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku odbyło się Sympozjum Naukowe „Racjonalny prawodawca a racjonalna administracja” poświęcone pamięci wybitnego specjalisty z prawa administracyjnego prof. Eugeniusza Smoktunowicza. UMCS reprezentowali prof. zw. dr hab. Jan Szreniawski oraz dr hab. Piotr Szreniawski. Przedstawiciele władz Uniwersytetu w Białymstoku wskazywali na liczne osiągnięcia organizacyjne E. Smoktunowicza. Podczas wystąpienia uczestnicy wspominali prof. E. Smoktunowicza, jak też podkreślali znaczenie jego dorobku dla współczesnych rozważań m.in. na temat zrzeszeń czy wypełniania luk w prawie administracyjnym. Prof. J. Szreniawski wskazywał na liczne powiązania bohatera sympozjum z Lublinem, na bardzo dobre relacje ze studentami i na przyjaźń, jaką darzony był E. Smoktunowicz w środowisku administratywistów. Po zakończeniu obrad jednej z auli w budynku Wydziału Prawa nadano imię prof. zw. dr hab. Eugeniusza Smoktunowicza. Obok auli odsłonięto tablicę ze zdjęciem i informacjami o nim. Organizatorzy zamierzają wydać Księgę Pamiątkową, na którą złożyć mają się nadesłane z okazji uroczystości artykuły. ●

6 października 2015 r. społeczność uniwersytecka naszej Alma Mater celebrowała wielkie i godne pamięci święto nauki. Tego dnia odbyła się bowiem uroczystość jubileuszu 45-lecia pracy naukowej i 70. urodzin prof. Jana Lewandowskiego – wybitnego historyka dziejów nowożytnych, który całe życie zawodowe związał z naszym Uniwersytetem. Organizatorem przedsięwzięcia był Instytut Historii w porozumieniu z Zakładem Historii XIX w., który przez szereg dziesięcioleci stanowił naukową przystań dla szacownego Jubilata. Ze strony organizatorów nad całością prac przygotowawczych czuwała dr Agnieszka Kidzińska-Król.

Podwójny jubileusz prof. Jana Lewandowskiego

• Od lewej: prof. Jan Lewandowski i rektor prof. Stanisław Michałowski

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Program uroczystości obejmował w pierwszej kolejności część oficjalną, która odbyła się w godzinach od 10.00 do 12.00 w sali obrad Rady Wydziału Humanistycznego, połączoną z wręczeniem Profesorowi Księgi Jubileuszowej. Przywilej otwarcia spotkania, które zgromadziło: władze rektorskie Uczelni, dziekańskie Wydziału Humanistycznego, licznych współpracowników Profesora z Instytutu, koleżanki i kolegów z Zakładu, zaproszonych gości oraz równie ważną w tym dniu Rodzinę, przypadł dyrektorowi Instytutu Historii, prof. Dariuszowi Słapkowski. W ciepłych i bezpo-

średnich słowach, pozbawionych przy tym zbędnego patosu, powitał on Jubilata, rozpoczynając w ten sposób godną swego bohatera uroczystość.

W dalszej kolejności zabrał głos rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, który z nutą nostalgii nad upływającym czasem wspominał między innymi projekty badawcze realizowane przy współudziale prof. Lewandowskiego.

Osobisty, ciepły i serdeczny ton miała także mowa dziekana Wydziału Humanistycznego prof. Roberta Litwińskiego, który przywołał między innymi swe lata studenckie i wydobyte z pamięci wspomnienia związane z osobą Jubilata.

Poświęcona Profesorowi uroczystość miała jednak przede wszystkim charakter święta wiedzy i nauki. Taką też naturę prezentowało wystąpienie kierownika Zakładu

Historii XIX w. prof. Małgorzaty Willelaume, która poza niezbędnymi faktami biograficznymi, przedstawiła sylwetkę naukową i wspaniałe dokonania zawodowe Jubilata. Zaczynając od Kolonii Zastawie koło Krasnegostawu, gdzie Profesor się urodził, poprzez lata nauki spędzone w krasnostawskim Liceum im. Władysława Jagiełły, a później studia historyczne na UMCS, pani profesor wprowadziła zebranych w świat wielokierunkowych zainteresowań i pasji badawczych wybitnego historyka. Mówczyni podkreśliła, że pokłosiem Jego wytrwałej, opartej na źródłowej kwerendzie pracy stały się doskonałe i pionierskie książki, które na stałe weszły do polskiej i europejskiej historiografii: *Królestwo Polskie wobec Austro-Węgier 1914–1918*, Warszawa – Łódź 1986; *Polacy w Szwajcarii*, Lublin 1981; *Na graniczu. Polityka władz państwowych wobec unitów Podlasia i Chełmszczyzny 1772–1875*, Lublin 1997 i wydana przez Ossolineum *Historia Estonii*, Wrocław 2002. Zwieńczeniem wystąpienia stało się wręczenie, w asyście współpracowników z Zakładu Historii

• Od lewej: prof. Jan Lewandowski, dziekan prof. Robert Litwiński i prodziekan prof. Małgorzata Karwatowska

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

XIX w., Profesorowi Księgi Jubileuszowej zredagowanej przez dr Agnieszkę Kidzińską-Król. Tom ów powstał dzięki twórczej pracy grona historyków związanych więzami zawodowymi i przyjacielskimi z Jubilatem.

Kolejnym punktem spotkania, który stanowił *crème de la crème* oficjalnej części jubileuszu, było wspaniałe, wysoce erudycyjne, trwające ponad godzinę wystąpienie prof. Lewandowskiego. Wspominając dzieciństwo spędzone pod opieką dziadków w krasnostawskim Małochwieju Dużym, lata szkolne i studenckie, później krótki czas na stanowisku instruktora w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, wreszcie kilkudziesięcioletni okres pracy naukowej i dydaktycznej, Profesor, z właściwą sobie elokwencją i poczuciem humoru, dał pasjonujący wykład dotyczący przede wszystkim rozumienia Histo-

rii, której nie bez powodu patronuje grecka muza Klio.

Ujmujący, wręcz intymny charakter miała krótka przemowa córki Profesora – Anny, która mówiła nie tyle o naukowcu i doskonałym dydaktyku, ale przede wszystkim o kochanym przez najbliższych ojcu.

Na przywołanie zasługuje także wystąpienie prof. Wiesława Śladkowskiego, który wspominając o wspaniałym rodowodzie historycznym Jubilata, wymienił nazwiska jego wielkich poprzedników: profesorów Juliusza Willaume'a i Tadeusza Mencia. Zaakcentował także rolę, jaką w dziejach badania historii Lublina, Lubelszczyzny i ostatnich lat zaborczej niewoli odegrały prace Profesora poświęcone Tymczasowemu Rządowi Ludowemu Republiki Polskiej.

Wraz z ważkim głosem prof. Śladkowskiego dobiegła końca oficjalna część jubileuszu. Prowadzący spot-

kanie prof. Słapek zaprosił wówczas zebranych na bankiet przygotowany w sali nr 1. Tam, w swobodniejszej atmosferze, toczyły się jeszcze przez kilka godzin równie ciekawe i zajmujące rozmowy, które zwieńczyły wspaniałe święto Naszego Profesora.

Panie Profesorze, *ad multos annos!*
Andrzej Przegaliński

Fot. Magdalena Kozak-Sieminska

• Goście jubileuszu

Powstanie Muzeum Zoologicznego UMCS we wspomnieniach Franciszka Ostrowskiego

W opracowanym w 1947 r. informatorze *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 3 lata pracy* zamieszczono krótką notatkę o zorganizowaniu Muzeum Przyrodniczego UMCS. Miało pełnić funkcję gabinetu zoologicznego z zadaniem zgromadzenia eksponatów niezbędnych w pracy zakładów zoologicznych Uniwersytetu. Według anonimowego autora notatki, „Jako zawiązek zbiorów Muzeum otrzymało pewną ilość okazów zoologicznych z Zakładu Zoologii Szczegółowej UMCS”, zaś w celu skompletowania zbiorów „personel Muzeum przedsiębrał liczne wycieczki w okolice Lublina, gromadząc zbiory różnych grup zwierzęcych, przede wszystkim

owadów”¹. Tenże personel to niewymieniony z nazwiska kustosz Muzeum oraz dwaj również anonimowi preparatorzy.

Tym anonimowym kustoszem był dr Zdzisław Raabe, zoolog i b. kustosz Muzeum Zoologicznego w Warszawie², prywatnie syn rektora UMCS. W trakcie opracowywania materiałów dotyczących pierwszych lat funkcjonowania Uniwersytetu, a dokładniej

Archiwum UMCS

• Franciszek Ostrowski

1. *Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej 3 lata pracy 1944/45–1946/47*, Lublin 1947, s. 125.
2. Zdzisław Raabe (1909–1972), syn Henryka Raabego, uczestnik kampanii wrześniowej i jeńiec obozu w Doessel. Po powrocie do kraju w 1945 r. – kustosz Muzeum Zoologicznego w Warszawie. W latach 1946–1953 – kustosz Muzeum Przyrodniczego UMCS, redaktor sekcji biologicznej „Annales UMCS”, kierownik Katedry Zoologii i Parazytologii Wydziału Weterynaryjnego UMCS oraz dziekan tego Wydziału. W 1953 r. przeniósł się na Uniwersytet Warszawski, B. Bezubik, *Zdzisław Raabe*, „Biuletyn Informacyjny PAN”, Oddział w Lublinie, 1998, nr 2, s. 81–84.

osób uwiecznionych w karykaturach prof. Leona Jeśmanowicza, udało się również zidentyfikować jednego z preparatorów Muzeum. Był nim Franciszek Ostrowski³.

Urodził się w Samokłęskach w 1905 r. Po ukończeniu szkoły powszechnej uczył się w Seminarium Nauczycielskim Męskim i jednocześnie pracował w Państwowej Pracowni Entomologicznej, założonej i kierowanej przez prof. Antoniego Dryję. To dało mu podstawy wiedzy o zbieraniu, hodowli i preparowaniu ptaków i drobnych ssaków. Po ukończeniu Seminarium pracował

jako nauczyciel w Samokłęskach. W roku akademickim 1945/1946 rozpoczął studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS i podjął pracę preparatora, początkowo w Zakładzie Zoologii Szczegółowej, a następnie w Muzeum Przyrodniczym UMCS. Po ukończeniu studiów i uzyskaniu dyplomu został zatrudniony w Katedrze Anatomii Porównawczej na stanowisku starszego asystenta. Pracował do chwili odejścia na emeryturę w 1967 r.⁴

Po zakończonych obchodach 10-lecia UMCS zrodziła się inicjatywa powołania stałego czasopisma uniwer-

yteckiego. W styczniu 1955 r. ukazał się pierwszy numer dwumiesięcznika „Życie UMCS”, które, według założeń Redakcji, miało przedstawiać „życie uczelni, jej osiągnięcia i troski, mówić o pracy jednostek i zespołów, zbliżać i poznawać nawzajem ludzi Uniwersytetu ze sobą”⁵. Czasopismo ukazywało się do marca 1956 r. i można je odnaleźć w zbiorach Biblioteki Głównej oraz Archiwum UMCS.

W numerze pierwszym czasopisma zamieszczono wspomnienie Franciszka Ostrowskiego o powstaniu Muzeum Przyrodniczego UMCS. Przytaczamy je w charakterze podsumowania cyklu wspomnień byłych pracowników o trudnych początkach naszego Uniwersytetu.

Anna Łosowska

3. A. Łosowska, „Budowanie” UMCS w karykaturach Leona Jeśmanowicza, Lublin 2014, s. 124.
4. Archiwum UMCS (dalej: AUMCS), Akta osobowe, sygn. K 3102.
5. „Życie UMCS”, Rok 1, nr 1, 1955, s. 1.

Jak powstało Muzeum Zoologiczne UMCS

W czasie zwiedzania Muzeum Zoologicznego przez profesorów i asystentów Instytutu Zoologicznego i innych Zakładów UMCS prof. [Konstanty] Strawiński powiedział: *Muzeum Zoologiczne mogło powstać dzięki temu, że znaleźli się odpowiedni ludzie, muzealści i preparatorzy, którzy mierząc siły na zamiary, podjęli gigantyczną pracę utworzenia Muzeum.*

Jesień 1945 r. UMCS rozpoczął drugi rok swej pracy dydaktycznej i naukowej. W pracowni Zoologii Szczegółowej prof. [Konstantego] Strawińskiego pracowali dwaj preparatorzy. Wyrabiali pomoce naukowe do wykładów i ćwiczeń ze studentami. Byli to Franciszek Ostrowski i Jan Smutek¹. Pracę preparatorów obserwował mgr Zdzisław Raabe, wieloletni pracownik Muzeum Zoologicznego w Warszawie. W krótkim czasie mgr Zdzisław Raabe doktoryzuje się. Mając pod

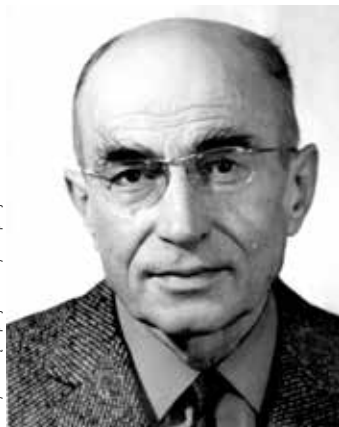
ręką preparatorów wystąpił na jednym z posiedzeń Senatu z wnioskiem założenia Muzeum Zoologicznego przy UMCS. Wniosek ten został przyjęty i zatwierdzony w styczniu 1946 r. Po tym fakcie prof. [Konstanty] Strawiński oznajmił mi pewnego dnia, że musimy odejść z jego zakładu, gdyż jesteśmy przeznaczeni do pracy w Muzeum, które ma powstać przy UMCS.

Zdawałem sobie sprawę z pracy, która nas czekała. Nie było wówczas ani jednej szpilki, ani jednego owada, ani ptaka czy ssaka. Muzeum miało powstać od podstaw.

W kilka dni po rozmowie z prof. [Konstantym] Strawińskim przydzielono nam pomieszczenie w budynku przy ul. Głowackiego 2, które zajmuje obecnie Zakład Anatomii Porównawczej. Zabraliśmy więc z kol. [Janem] Smutkiem swoje przybory i materiały, które zgromadziliśmy jako preparatorzy w Zakładzie Zoologii Szczegółowej i przenieśliśmy je do pracowni przyszłego Muzeum. Przez kilka tygodni pracowaliśmy sami, zbierając i preparując zebrane okazy. Następnie zostały przywiezione ze wsi i umieszczone w pracowni Muzeum moje prywatne zbiory motyli krajowych i egzotycznych, preparowane gąsienice i poczwarki, ptaki i ssaki, preparaty anatomiczne i rozwijowe i wiele innych. [Jan] Smutek przyniósł bogaty zbiór chrząszczy krajowych.

Po kilku tygodniach naszej pracy kierownikiem i kustoszem Muzeum został mianowany dr Zdzisław Raabe. Właśnie on, doświadczony zoolog i muzealista, nadał kierunek pracy Muzeum i wytyczył drogi jego roz-

1. Jan Smutek urodził się w Bóbrce w 1901 r., a po ukończeniu gimnazjum we Lwowie wstąpił na Uniwersytet Jana Kazimierza. W ukończeniu studiów przeszkodziło mu powołanie do wojska. W latach 1925–1933 pracował w Urzędzie Skarbowym w Białymstoku, a następnie przeniósł się do Lublina. Współpracował z Muzeum Dzieduszyckich we Lwowie, a następnie z kancelarią Antoniego Księżopolskiego w Lublinie. W okresie: 1 września 1945 – 31 stycznia 1949 pracował jako preparator w Muzeum Zoologicznym UMCS, AUMCS, Akta osobowe, sygn. K 857.

• Zdzisław Raabe

woju. Od tego czasu Muzeum rozpoczęło planową produkcję. Zbiory rosły z dnia na dzień. Ekspozycje muzealne mnożyły się jak przysłówkowe grzyby po deszczu. Pracowaliśmy w swoim żywiole, umiłowaliśmy od lat młodzieńcych, pracowaliśmy z oddaniem całymi dniami i wieczorami, mając w umyśle obraz przyszłego Muzeum. Pracowaliśmy nie bacząc na godziny urzędowe, oddani całkowicie Muzeum Uniwersyteckiemu i jego kierownikowi, dr Zdzisławowi Raabe.

W pierwszym roku swojego istnienia Muzeum jako zakład miało na celu przygotowanie gabinetu zoologicznego, który centralnie zastąpiłby brakujące gabinety poszczególnych zakładów zoologicznych. Założenie to okazało się słuszne i celowe. Już w pierwszym roku istnienia Muzeum z ekspozycji jego korzystały wszystkie zakłady zoologiczne UMCS. Korzystali profesorowie do wykładów i asystenci do ćwiczeń ze studentami, korzystali szkoły podstawowe i średnie. Odbywały się nawet wycieczki szkolne do pracowni Muzeum.

Związek Muzeum stanowiły zbiory preparatorów – [Franciszka] Ostrowskiego i [Jana] Smutka. Zakład Zoologii Szczegółowej odstąpił nieco okazów bezkręgowców z materiałów ćwiczebnych. Dr Jarosław Urbański² ofiarował muszle ślimaków. Prof. [Tadeusz] Hencel³, kierownik Zakładu Antropologii, wypożyczył kilkanaście okazów małp i odlewów gipsowych. Kilkanaście okazów tropikalnych, jak łuskowiec, pancernik, leniwiec i inne przywiózł dr [Zdzisław] Raabe z Krakowa.

W 1948 r. został przyjęty do Muzeum kol. Jerzy Gundlach⁴, wybitny preparator ptaków i ssaków oraz zamiłowany myśliwy. Przybycie kol. [Jerzego] Gundlacha przyspieszyło znacznie rozwój Muzeum w dziale ptaków i ssaków. Od tej pory stale i systematycznie zabierałem kol. [Jerzego] Gundlacha na motor i wyjeżdżaliśmy w odległe okolice Lublina na łowy, a przeważnie do mojej wioski rodzinnej Samokłęski w pow. lubartowski, gdzie oddałem swój domek na stację terenową dla pracowników UMCS.

Można tam było przenocować, umyć się i przygotować posiłek oraz o każdej porze dnia i nocy wyruszyć na łowy. Samokłęski stanowiły dla nas bazę wypadową na stawy i w okoliczne lasy (dawne lasy Zamoyskiego). Toteż w Muzeum zwraca naszą uwagę wielka ilość ptaków i ssaków pochodzących z Samokłęsk. Nadto preparator [Jerzy] Gundlach wyjeżdżał sam na łowy w Białostockie, skąd również przywiózł wiele cennego materiału.

Również myśliwi dostarczali upolowane ptaki i ssaki. Jedni je ofiarowali, od drugich kupiliśmy lub daliśmy w zamian innego ptaka. Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie ofiarowała nam skórę wilka, Ministerstwo Leśnictwa skórę żubra, ob. Adolf Misztal, małorolny chłop z Samokłęsk, ofiarował koguta rasy Liliput itp.

Odpowiadając na pytanie zwiedzających „Gdzie kupujecie okazy muzealne?” podkreślić należy, że 90% tychże okazów zostało zebranych, spreparowanych i przystosowanych do celów muzealnych przez preparatorów naszego Muzeum. Dlatego też Muzeum Zoologiczne stanowi chlubny dorobek rozwoju UMCS. Brak wzmianki o Muzeum z okazji Dziesięciolecia UMCS nie zraża jego pracowników do dalszej pracy nad rozwojem tej tak często zapomianej placówki oświatowej.

Trzy lata pracy nad rozwojem Muzeum pod kierownictwem dra Zdzisława Raabe dało tyle ekspozycji muzealnych, że nie mogły się pomieścić w pra-

• Jan Smutek

• Jerzy Gundlach

• August Dehnel

cowni przy ul. Głowackiego 8. Zostały więc zmagazynowane na korytarzach w budynku przy ul. Głowackiego 2. Od tej pory zaczęliśmy marzyć o lokalu dla Muzeum. W marcu 1950 r. udało się nam wypożyczyć salę w Muzeum Miejskim przy ul. Narutowicza 4, w której w dniu 18 marca 1950 r. otworzyliśmy wystawę pod nazwą „Ptaki i ssaki krajowe oraz owady szkodliwe”. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem. W ciągu roku jej trwania wystawę zwiedziło 15 583 osoby, w tym 159 szkół, czyli 8450 osób młodzieży szkolnej i 7133 osoby indywidualnie zwiedzających.

2. Jarosław Urbański (1909–1981), zoolog i entomolog, adiunkt w Katedrze Zoologii Szczegółowej UMCS w okresie: 1 stycznia 1945 – 31 października 1946. Wcześniej, w latach 1937–1944 był dyrektorem Szkoły Ogrodniczej w Kijanach. W listopadzie 1944 r. wrócił na Uniwersytet Poznański, z którym związał dalsze życie zawodowe, AUMCS, Akta osobowe, sygn. K 33.

3. Tadeusz Kazimierz Hencel (1905–1955), antropolog, współorganizator i prodziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. W latach 1932–1934 badał strukturę antropologiczną grup etnicznych Afryki, skąd przywiózł interesujące ekspozycje. Uczestniczył w kampanii wrześniowej, broniąc Modlina, Warszawy i Zegrza, a po kapitulacji Warszawy dostał się do niewoli. W oflagach w Osterode, Harzu, Prenzlau, Gross-Born i Lubece przebywał do maja 1945 r. Po powrocie do kraju, wraz z Janem Czekanowskim i Janem Mydlarskim, przybył do Lublina, podejmując pracę na UMCS, A. Wydra, *Henzel Tadeusz Kazimierz, w: Słownik biograficzny miasta Lublina*, red. P. Jusiak, M. Sioma, J. Ternes, t. 4, Lublin 2014, s. 75–77.

4. Jerzy Gundlach (1902–1977), preparator w Muzeum Przyrodniczym Parku Narodowego w Białowieży, a od 1948 r. – w Muzeum Zoologicznym UMCS, AUMCS, Akta osobowe, sygn. K 2032.

5. August Dehnel (1903–1962), profesor, kierownik Katedry Anatomii Porównawczej UW (1926–1936) i UMCS (1948–1956). Kierownik Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie, a w latach 1936–1939 – pracownik Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Uczestnik kampanii wrześniowej i jeniec oflagu w Gross-Born. Po odejściu z UMCS zorganizował placówkę PAN w Białowieży, J. Kubik, *August Dehnel (1903–1962)*, „Biuletyn Informacyjny PAN Oddział w Lublinie”, 1999, nr 3, s. 53–60.

Po roku odebrano nam salę. Zbiory muzealne zostały ponownie zmagazynowane. W tym czasie kierownictwo Muzeum powierzono prof. A[ugustowi] Dehnelowi⁹. W dniu 8 lipca 1952 r. otwarcia dokonał JM Rektor UMCS Prof. [Bohdan] Do-

brzański w lokalu przy ul. Aleje Racławickie ga.

Znamiennym był fakt, że z zaproszonych gości i przedstawicieli m. Lublina nie zjawił się nikt. Zjawił się natomiast obywatel X z przydziałem tegoż lokalu na przedszkole. W dniu

1 marca 1953 r. Muzeum zostało po wtórnie przeniesione do lokalu przy ul. Królewskiej 6/2, w którym się znajduje do chwili obecnej.

*Mgr Franciszek Ostrowski
Starszy asystent Muzeum
Zoologicznego UMCS*

Fot. Elżbieta Wójcikiewicz

• Prof. Jan Łukasiewicz

Profesor Jan Łukasiewicz był wybitnym znawcą administracji publicznej, cenionym autorem i organizatorem konferencji naukowych z zakresu nauki administracji. Od 1974 r. był nauczycielem akademickim w Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Rzeszowie. W 1991 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk prawnych na podstawie rozprawy *Prawne uwarunkowania skuteczności działań administracji państwowej*. Kierował Katedrą Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 1999–2001 był prodziekanem, a w latach 2001–2008 dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Profesor Jan Łukasiewicz (1951–2015)

Prof. Jan Łukasiewicz aktywnie działał w ramach Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, organizując cykl międzynarodowych konferencji naukowych poświęconych istocie nauki administracji (2002), jakości administracji publicznej (2004), biurokracji (2006), polityce administracyjnej (2008), władztwu administracyjnemu (2012) oraz procesom kierowania w systemie administracji publicznej (2014), jak również szereg konferencji związanych z arbitrażem i mediacją. Redagowane przez prof. Jana Łukasiewicza publikacje, będące owocem tychże konferencji naukowych, są wielokrotnie cytowane, a przede wszystkim cenione jako pomnikowe osiągnięcia, rozwijające jeszcze skromny dorobek nauki administracji w Polsce.

Wśród najważniejszych książek prof. Jana Łukasiewicza wskazać można regularnie wznawiane podręczniki: *Zarys nauki administracji* (Warszawa 2010) oraz *Nauka administracji. Wstęp do teorii administracji* (Przemyśl 1998) i monografię *Zasada organizacyjnej elastycz-*

ności aparatu administracji publicznej (Warszawa 2006). W swoich publikacjach prof. Jan Łukasiewicz dążył do stworzenia uniwersalnej teorii administracji, obejmującej wieloaspektowe badania nad administracją. Istotnym dorobkiem Profesora jest opracowanie pojęcia sprawności działań administracji, rozumianej jako szybkie, skuteczne i gospodarne realizowanie nałożonych na nią zadań, a nie np. jako dążenie za wszelką cenę do ograniczenia kosztów jej funkcjonowania. Mogliśmy nie tak dawno sami przyglądać się nieskuteczności wdrażania idei tzw. taniego państwa, hasła chwytliwego politycznie, lecz prowadzącego w praktyce do nieskuteczności i spowolnienia działań organów z powodu braku środków i przede wszystkim z przyczyny odchodzenia najlepszych pracowników z sektora publicznego do prywatnego. Profesor często podkreślał, że elementami składowymi każdej instytucji są cele, środki działania, zespół ludzi, struktura organizacyjna oraz właściwy stopień formalizacji (utrwalania realizacji celów instytucji w oparciu o wzor-

ce działania np. wskazane w przepisach prawnych). Tym samym nie jest celowa częściowa modernizacja administracji publicznej, bowiem wyłożone na reformę środki publiczne mogą nie podnieść w żaden sposób poziomu sprawności organów państwa.

Ostatnim, niestety niedokończonym przedsięwzięciem, była księga jubileuszowa dla uczczenia 60. rocznicy powstania Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Dokończona przez współpracowników ukaże się w przyszłym roku, także jako swoisty hołd dla Profesora.

Jan Łukasiewicz był promotorem kilku rozpraw doktorskich oraz recenzentem w kilkunastu przewodach doktorskich i habilitacyjnych. Zawsze podkreślał ścisłe związki między Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytetem Rzeszowskim, a także zaznaczał wpływ lubelskiego ośrodka naukowego na rozwój nauki na Podkarpaciu. Będzie nam Go brakowało.

*Piotr Szreniawski
Wojciech Taras*

Fot. Paweł Mańdziński

28 września 2015 r. otworzono obrady jednej z największych w Polsce konferencji dotyczącej antyku, zorganizowanej przez Komisję Historii Starożytnej Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Zakład Historii Starożytnej UMCS we współpracy z Wydziałem I Nauk Humanistycznych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Popularyzacji Kultury Antycznej „Hellas et Roma”.

rzy, hołdując zasadom staropolskiej gościnności, zaprosili gości do wspólnego zwiedzania Muzeum Lubelskiego na Zamku. Tam uczestnicy, jak w kalejdoskopie, podziwiać mogli zabytki dawnej kultury materialnej, począwszy od najprostszych form użytkowych, a skończywszy na wysublimowanych kompozycjach i bogato inkrustowanych konstrukcjach. Niebywałą atencją i podziwem dla sztuki mistrzynie wykonanego rękodzieła cieszyła się Kaplica Trójcy Świętej. Ostatniego dnia Stowarzyszenie „Hellas et Roma” specjalnie dla prelegentów przygotowało prezentację walk gladiatorów i uzbrojenia rzymskiej armii. Nie zabrakło również stoiska ogólnego przedstawiającego aspekty życia codziennego w starożytności. Uczestnicy mogli dosłownie „dotknąć” historii, wchodząc w inter-

Konferencja „Przemoc w świecie starożytnym”

Pierwszego dnia obrady odbywały się najpierw w sali konferencyjnej Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, w dawnym Pałacu Czartoryskich (Pl. Litewski 2), następnie sesję plenarną przeniesiono do Nowej Humanistyki UMCS (pl. M. Curie-Skłodowskiej 4), gdzie dyskutowano także i w kolejnych dniach – 29 i 30 września. W drugim dniu uczestnicy brali udział w prelekcjach ujętych w pięciu równoległych blokach tematycznych. Ostatniego dnia zaś obrady zamknęła końcowa sesja plenarna.

Udział w konferencji *in persona* wzięło 56 osób, które reprezentowały 21 ośrodków naukowych. Warto zaznaczyć, że wśród uczestników najwięcej było magistrów i młodych doktorów. Taki układ skutkował rzeczowymi i bardzo ożywionymi dyskusjami zarówno podczas obrad w panelach, jak również po zakończeniu oficjalnej części i przeniesieniu dysput do kulaarów. Powodów do rozmów i polemik było, ze

względu na szeroką tematykę przedstawionych referatów, bardzo wiele. Prelegenci w wystąpieniach skupiali się na przemocy w kontekście nie tylko działań wojennych, ale przede wszystkim życia codziennego. W kręgu zainteresowań badaczy znalazły się m.in.: kary chłosty wykorzystywane jako element wspomagający starożytnego procesu dydaktycznego, głód i ucisk ekonomiczny, surowe prawo, walki polityczne, wybory, uwarunkowania religijne, święte ofiary, sądownictwo wojskowe oraz tematy z zakresu broniostwa i literatury antycznej, omawiające sposób i cel zastosowania przemocy oraz jej paideutycznego niekiedy charakteru. Prelegenci omawiali zjawisko przemocy nie tylko z punktu widzenia historiografii, lecz również literatury i mitu.

Już drugiego dnia obrad, kiedy pomiędzy uczestnikami ugruntowała się familiarna atmosfera, a ciekawość prelegentów, gorąco zainteresowanych zamierzczłymi dziejami Lublina sięgała zenitu, organizato-

akcję ze zrekonstruowanymi w oparciu o najnowsze badania przedmiotami użytkowymi i zaznajomić się nie tylko z ekwipunkiem legionisty czy hoplity greckiego, lecz także antyczną sztuką, perfumami czy gramami i zabawami starożytnych Greków i Rzymian.

Konferencję zakończył uroczysty bankiet, podczas którego uczestnicy raz jeszcze mogli wymienić się spostrzeżeniami i świętować sukces wygłoszonych referatów. Bez wahania można stwierdzić, że było to udane spotkanie, zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym. Za co uczestnikom i organizatorom należy się uznanie i pochwała. Wszystko, co dobre, niestety szybko przemija. I choć zapał do kolejnych wystąpień wciąż się tli w piersiach naukowców, to do ponownego zaprezentowania swoich pasji i stanu badań będą musieli poczekać do 2017 r. Wówczas bowiem zaplanowano kolejną z cyklu konferencję, która ma odbyć się w Poznaniu.

Artur Turowski

• Od lewej: Helga i Dieter Rheinländerowie oraz dr Christian Leiber

Fot. Robert Fręzek

Uhonorowani Niemcy są najlepszym przykładem tego, jak bardzo zmieniły się stosunki pomiędzy naszymi krajami i narodami. Z historycznie uzasadnionych wrogów stajemy się przyjaciółmi, usuwającymi w niepamięć stereotypy wizerunkowe i dostrzegającymi w sobie to, co najcenniejsze – cywilizacyjną bliskość.

Bohaterów poznałem w latach 80. XX w. we Francji na wykopaliskach. Mnie pchnęła na nie zawodowa ciekawość – ich umowa partnerska o współpracy pomiędzy gminami St. Germain d'Estueil i Bevern. Kiedy wypiliśmy pierwsze szklaneczki wina, okazało się, że pomimo przynależności do różnych, skazanych na polityczną wrogość światów, jesteśmy w gruncie rzeczy tacy sami. Po moich opowieściach o masłomęckich wykopaliskach Dieter zadeklarował chęć prezentacji ich wyników w zamku Bevern... i wydawało się, że rozjechawszy się do domów, szybko zapomnimy o pięknych planach i nośnych pomysłach. Opisałem kiedyś te wrażenia szczegółowo i z przymrużeniem oka, ale tkwią one we mnie jak żywy obraz do dzisiaj³.

W 1989 r. dostałem od C. Leibera zaproszenie na wykopaliska w Holzminden, które miały być pretekstem do podjęcia prac nad planowaną wystawą o dziejach wschodnich Gotów, czyli o moich wykopaliskach. Zamieszkałem u Państwa Rheinländerów, którzy na moje powitanie wiesili gigantyczną białą-czerwoną flagę – od dachu po ziemię. Dla obywateli landu zamieszkałego w tej części przez ogromne rzesze uchodźców z Pomorza i Prus był to akt szokujący, odważny, ale też po prostu niezrozumiały. Szybko okazało się też, że wiedza na temat Polski jest tutaj właściwie żadna, na temat naszej kultury jeszcze uboższa, a nieufność do nas ma wysokość alpejskich szczytów i podszyta jest wiedzą o „polni-

...dla archeologii, dla UMCS, dla Polski

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski przychylił się do wniosku Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i nadał Order Krzyża Zasługi V Klasy trojgu obywateli Republiki Federalnej Niemiec, uznając ich zasługi dla promowania pozytywnego wizerunku naszego kraju.

znane im odznaczenia. Już wcześniej dostąpili zaszczytu wyróżnienia Medalem Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska i kryształową figurką naszej Patronki na okoliczność 25-lecia współpracy z lubelską archeologią¹. Są też laureatami Wielkiego Medalu Stanisława Staszica przyznanego im przez Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie za promowanie Ziemi Hrubieszowskiej i jej archeologicznego dziedzictwa kulturowego w świecie².

W dniu 23 października 2015 r. dr Christian Leiber oraz małżeństwo Helgi i Dietera Rheinländerów z Dolnej Saksonii odebrali w trakcie inauguracji roku akademickiego 2015/2016 przy-

1. A. Kokowski, *Są takie przyjaźnie*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 8 (188) 2012, s. 56–57.
 2. A. Kokowski, *Wielki medal Stanisława Staszica dla Niemców*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 7 (137) 2006, s. 16; J. Krzyżewski, *Wielki Medal Stanisława Staszica Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego*, [w:] A. Kokowski (red.) *Troja – sen Henryka Schliemann*. Podsumowanie projektu, „Archeologiczne Listy”, Nr 65:2010, s. 35–38.
 3. A. Kokowski, *Rzecz o przyjaźni, czyli ćwierć wieku z archeologią w Masłomęczu (właściwie dla dorosłych)*, Lublin 2004, s. 57–67.

sche Wirtschaft", złodziejach samochodów i nadgorliwych spożywcach alkoholu. Oczywiście niemal wszyscy z napotkanych uznawali za stosowne pochwalić się, że przynajmniej raz w życiu byli w Ljublanie, a kiedy wyprowadzałem ich z błędu co do miejsca mego pochodzenia, to bez skrępowania demonstrowali wątpliwość w istnienie u nas uniwersytetu.

Rheinländerowie zaczęli pracę u podstaw: długą, mozolną, cierpliwą, upartą i konsekwentną. Skutek ich działań był taki, że od 1995 r. (data otwarcia wystawy o Gotach) wizyty Polaków w regionie przyjmowane są z entuzjazmem, a pojawienie się biało-czerwonej flagi na budynku przy Lehmbing StraÙe poprawia humor wszystkim.

Rheinländerowie zaangażowali się głęboko: w wymianę młodzieży, wspieranie młodych naukowców i artystów z Polski przebywających w Niemczech; organizowali wsparcie dla wykopalisk w Maßomęczu i środki na analizy specjalistyczne w najlepszych niemieckich laboratoriach. Są czujni na każdy sygnał o ludziach w potrzebie w naszym kraju i goszczą, goszczą, goszczą z radością całe grupy z pokochanego przez nich Lublina. Polska stała się dla nich największym życiowym odkryciem, przygodą i wyzwaniem. Mówimy między sobą, że wprowadzili ją do Unii Europejskiej, na długo zanim nasi politycy zaczęli się nad tym zastanawiać.

Dr C. Leiber – oprócz tego, że kieruje pracami Kulturzentrum Weserrenaissance Schloß Bevern, takim kombinatem zajmującym się wszystkimi dziedzinami sztuki i naukami humanistycznymi – w świecie nauki funkcjonuje jako znakomity badacz relikwów średniowiecznych i renesansowych hut szkła. Wyznacza na tym polu metodyczne kierunki i ogniskuje wokół swoich badań liczne grono europejskich specjalistów⁴. Z nim to – najpierw Katedra, potem Instytut Archeologii UMCS zrealizowały najbardziej spektakularne międzynarodowe projekty naukowe lubelskiej archeologii, poświęcone dziejom Gotów, Wandalów i historii zainteresowań Niemców i Polaków arche-

ologią południowej Rosji. Wszystkie były pionierskie, wszystkie zakończone wielkimi wystawami i opastymi tomami opracowań naukowych⁵; wszystkie z ogromnym rezonansem w prasie europejskiej⁶. Wyprowadziły naszą archeologię na wyżyny i dały miejsce wśród najlepszych.

Dr Leiber doszedł z Rheinländerami do jeszcze jednego wspólnego, rewolucyjnego wniosku. Uznali mianowicie, że lepszego pretekstu dla prezentacji polskiej kultury niż realizowane projekty naukowo-wystawienne nie znajdzie; więc przy okazji każdego z nich organizowano polskie festiwale⁷. Tłumy zgromadzone na dziedzińcu zamku w Bevern, ale też w wypełnionej po brzegi Sali Koncertowej podziwiała m.in. Chór Akademicki UMCS pod batutą Urszuli Bobryk; Zespół Tańca Ludowego UMCS kierowany przez Stanisława Leszczyńskiego; wystawy mieli tam nasi najlepsi graficy (m.in. Grzegorz Mazurek, Artur Poppek) i rzeźbiarze (m.in. „ukochany” przez Niemców Zbigniew Stanuch oraz Alicja Kupiec i Artur Skóra) z Wydziału Artystycznego. Podziwiano też Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Hrubieszowskiej, Dzieciący Zespół Muzyki Renesansowej z Zamościa oraz kwartet Jarosława Śmietany i plejadę innych jazzma-

nów, aktorów, piosenkarzy i muzyków klasycznych.

Dbali o to, by kraj obwieziony był stosownymi plakatami i dosłownie zasłany ulotkami promującymi; docierali sobie znanymi sposobami do najważniejszych mediów i aktywowali najwybitniejszych polityków wokół realizowanych przez lubelskich archeologów projektów. Pierwszą wystawę otwierał Gerhard Schröder – wtedy jeszcze premier rządu Dolnej Saksonii. Druga miała wysokie patronaty prezydenckie: Andreasa Raua i Aleksandra Kwaśniewskiego; wokół trzeciej zgromadzili kilkunastu posłów do Parlamentu Europejskiego...

Lublin się utrwalił w niemieckiej świadomości mocno, tak jak monumentalnie jawi się w niej lubelska archeologia. Polska z wizerunku brzydki pachnącego sąsiada, na rauszu, w gumofilcach urosła do atrakcyjnej panny, o które względy warto zabiegać. Z roku na rok coraz więcej niemieckich obywateli wybiera też za cel swoich wakacji nie tylko Prusy, Śląsk i Pomorze, ale zapuszcza się w tereny tak odległe jak Lubelszczyzna. Jest w tym też zasługa archeologii spod znaku UMCS i naszych uhonorowanych odznaczeniami państwowymi Gości.

Mamy powód do dumy!
Andrzej Kokowski

4. Jest m.in. szczęśliwym odkrywcą kapitalnego relikwitu obrony huty szkła z bandytami mającymi ochotę w trakcie wojny trzydziestoletniej na jej produkty. Metodami archeologicznymi odtworzył całe to zdarzenie; no i odkrył porzucone zawartości wozów – C. Leiber, *Überfall auf eine Waldglashütte im Hils bei Grünenplan während des Dreißigjährigen Krieges*, w: T. Gärtner, S. Hesse, S. König (red.) *Von der Weser in die Welt. Festschrift für Hans-Georg Stephan zum 65. Geburtstag*, Langenweissbach 2015, s. 277–288.

5. A. Kokowski, *Schätze der Ostgoten*, Stuttgart 1995; J. Jaskanis (red.) *Skarby wschodnich Gotów*, Warszawa 1997; A. Kokowski, *Wystawa „Schätze der Ostgoten” – sukces wbrew wszystkiemu*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 2 (36) 1996, s. 18; A. Kokowski, C. Leiber (red.) *Die Vandalen, die Könige, die Eliten, die Krieger, die Handwerker*, Holzminden 2003; A. Kokowski, *Vandalowie – królowie – księżęta – wojownicy*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 3 (99) 2003, s. 18–20; A. Kokowski, *Vandalowie – raz jeszcze, czyli wystawa od kuchni*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 6 (102) 2003, s. 9; J. Andrzejowski, A. Kokowski, C. Leiber (red.) *Wandalowie – strażnicy bursztynowego szlaku*, Lublin – Warszawa 2004; A. Kokowski, *Wandalowie – strażnicy bursztynowego szlaku*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 2 (108) 2004, s. 14–15; M. Wemhoff, A. Kokowski (red.) *Das Silberne Pferd. Archäologische Schätze zwischen Schwarzem Meer und Kaukasus*, Berlin 2011; A. Kokowski, M. Wemhoff (red.) *Na srebrnym koniu – Das silberne Pferd. Archeologiczne skarby znad Morza Czarnego i z Kaukazu – Archäologische Schätze zwischen Schwarzem Meer und Kaukasus*, Lublin 2011.

6. A. Kokowski, *Bibliografia prasowa Wystawy „Schätze der Ostgoten”, Bevern 1995*, „Archeologiczne Listy”, Nr 3 (48) 1995; A. Kokowski, C. Leiber, *Wystawy – Ausstellungen*, „Die Vandalen, die Könige, die Eliten, die Krieger, die Handwerker” (Bevern 2003) i „Wandalowie – strażnicy bursztynowego szlaku” (Warszawa 2004) (Publikacje prasowe – Presseveröffentlichungen), „Archeologiczne Listy”, R. 23:2006, Nr 1 (62).

7. A. Kokowski, *Wystawa Schätze der Ostgoten w Bevern (Dolna Saksonia)*, „Archeologia Polski Środkowo-wschodniej”, t. 1:1996, s. 289–291; tenże – *Polskie święto w Bevern*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 3/4 (37/38) 1995, s. 10.

Współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi jest jednym ze źródeł wysokiej pozycji Wydziału Chemii UMCS w rankingach polskich jednostek naukowych. Są to wspólne projekty badawcze, wymiana stażowa, publikacje. Bardzo ważnym czynnikiem naszej rozpoznawalności w skali międzynarodowej są organizowane przez Wydział międzynarodowe konferencje naukowe.

• Uroczyste otwarcie sympozjum. Prof. W. Rudziński i prof. J. Narkiewicz-Michałek

Fot. Adam W. Marczewski

Jedną z nich jest sympozjum „Surface Heterogeneity Effects in Adsorption and Catalysis on Solids” (ISSHAC), organizowane cyklicznie, co trzy lata, począwszy od 1992 r. Tematyka sympozjum koresponduje z ważnymi dla Wydziału Chemii badaniami w dziedzinie fizykochemii zjawisk międzyfazowych, zwłaszcza adsorpcji i katalizy. Obok Wydziału Chemii UMCS stałym współorganizatorem sympozjów ISSHAC jest Polskie Towarzystwo Chemiczne. W zależności zaś od lokalizacji obrad do współpracy zapraszane są również renomowane placówki naukowe krajowe i zagraniczne (Queens University w Kanadzie, Slovak Technical University w Bratysławie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Gdański, Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie).

ISSHAC-9

Kolejny sukces konferencyjny Wydziału Chemii

Idea organizacji sympozjów ISSHAC narodziła się podczas naukowego pobytu prof. Władysława Rudzińskiego, wieloletniego kierownika Zakładu Chemii Teoretycznej, u prof. Bohdana Wojciechowskiego z Department of Chemical Engineering w Queens University w Kanadzie. Pierwsze sym-

pozjum odbyło się w 1992 r. w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Było ono tak udane, iż postanowiono je organizować cyklicznie, jako konferencję międzynarodową. Od początku sympozja ISSHAC gromadziły znane w świecie naukowym nazwiska ze wszystkich kontynentów. Tradycyjnie, wiele z nich było na listach członków Komitetu Naukowego wydarzenia.

Wybierając miejsce na organizację kolejnego sympozjum, zawsze kierowano się starą rzymską zasadą, według której *genius loci* jest bardzo ważny dla powodzenia przedsięwzięcia. Stąd też sympozja ISSHAC odbywały się w tak atrakcyjnych miejscowościach w Polsce jak Zakopane, Kraków, Toruń, Gdańsk czy znowu Kazimierz Dolny nad Wisłą. Ostatnie, dziewiąte sympozjum zorganizowano we Wrocławiu. Obrady odbywały się w pięknym hotelu Jana Pawła II na Ostrowie Tumskim w dniach 17–23 lipca

• Obrady odbywały się w stylowej sali konferencyjnej hotelu Jana Pawła II

Fot. Adam W. Marczewski

2015 r. Tam też zamieszkała większość jego uczestników.

W symposium ISSHAC-g brało udział 123 naukowców z 27 krajów. Najliczniej reprezentowane były: Polska, Hiszpania, USA, Rosja, Wielka Brytania, Francja i Korea Południowa. Obradom i sesjom posterowym towarzyszyła wystawa aparatury naukowej. Podczas konferencji wygłoszono 61 wykładów oraz zaprezentowano 84 postery. Odbyła się również specjalna sesja naukowa poświęcona zmarłemu w kwietniu br. prof. Niki Kallay'owi z Uniwersytetu w Zagrzebiu. Profesor Kallay był wybitnym chemikiem i wielkim przyjacielem Wydziału Chemii UMCS. Jego śmierć przerwała trwającą od lat 70. XX w. współpracę naukową, która zaowocowała wieloma wspólnymi publikacjami i prezentacjami na konferencjach.

Tematyka tegorocznego sympozjum koncentrowała się głównie wokół syntezy nowoczesnych materiałów (modyfikowanych krzemionek i węgli aktywnych, zeolitów, struktur metaloorganicznych MOF), metod ich charakterystyki oraz praktycznych zastosowań, np. w ochronie środowiska, medycynie, produkcji ogniw paliwowych, w bateriach słonecznych, czujnikach gazów itp.

Potwierdzeniem prestiżu sympozjów ISSHAC jest fakt, że prezentowane na nich prace są publikowane w wydaniach specjalnych czołowych czasopism międzynarodowych z wysokim IF, takich jak „Langmuir” (ACS), „Applied Surface Science” (Elsevier) oraz „Adsorption” (Springer). Profesorem Władysław Rudziński, Przewodniczący Komitetu Naukowego sympozjów

ISSHAC jest edytorem każdego z tych wydań specjalnych. Prace prezentowane podczas spotkania we Wrocławiu ukażą się w specjalnym numerze czasopisma „Adsorption”. Profesorem Jolanta Narkiewicz-Michałek tradycyjnie pełni obowiązki Przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego ISSHAC, a jego stałymi członkami są dr Mateusz Drach i mgr Monika Iskierko-Wichrowska z Zakładu Chemii Teoretycznej.

Konferencje ISSHAC znane są z atrakcyjnych imprez towarzyszących obradom i sesjom posterowym. We Wrocławiu uczestników przywitano uroczystą kolacją. Następnego dnia mieli oni okazję podziwiać niezwykłą wrocławską starówkę. Podsumowanie i uroczyste zamknięcie sympozjum odbyło się wieczorem ostatniego dnia na Zamku w Oleśnicy z udziałem znanego zespołu cygańskiego Terno.

Bogaty program imprez towarzyszących ma na celu kreowanie jak największej możliwości osobistych kontaktów między uczestnikami, wymianę myśli i nawiązywanie współpracy naukowej. Wielu aktywnych uczestników przyjeżdża na konferencje z osobami towarzyszącymi. We Wrocławiu organizatorzy, tradycyjnie, przygotowali dla nich ciekawy program turystyczny, obejmujący m.in. wizytę w zamku Książ i w nowym wrocławskim Afrykarium. Miłym akcentem była również obecność osób, które wyszły z naszego Wydziału Chemii, a później zrobiły w świecie błyskotliwą karierę naukową: Profesora Honorowego UMCS Mieczysława Jarońca, od wielu lat pracującego w Kent State University w USA, czy dr. Jacka Jagiełły,

szefa badań naukowych w Micromeritics, jednej z największych amerykańskich firm produkujących aparaturę do badań adsorpcji, niegdyś doktora prof. Rudzińskiego.

Za trzy lata, prawdopodobnie w Gdańsku odbędzie się 10. jubileuszowe sympozjum.

*Jolanta Narkiewicz-Michałek
Władysław Rudziński*

• Przerwa w obradach. Od lewej: prof. J. Choma (WAT, Warszawa), prof. A. Dąbrowski (UMCS), prof. M. Jaroniec (profesor honorowy UMCS), prof. Jan Tadeusz Duda i prof. Janina Milewska-Duda (AGH)

• Na wystawie aparatury naukowej spotkali się prof. Andrzej Dąbrowski i przedstawiciel firmy Micromeritics (USA) dr Jacek Jagiełło

Konferencja poświęcona pamięci Romagnosiego

W dniu 15 października 2015 r. na UMCS odbyła się sesja naukowa pt. „Historia nauki administracji i myśli administracyjnej. Konferencja naukowa poświęcona pamięci Gian Domenico Romagnosiego”, zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji UMCS, z inicjatywy Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych, Katedry Historii Państwa i Prawa oraz Katedry

Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji. Komitet Naukowy stanowili prof. dr hab. Lech Dubel, prof. dr hab. Wojciech Witkowski, prof. dr hab. Marian Zdyb. Konferencja odbyła się pod patronatem honorowym Dziekana prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak.

Spotkaniu towarzyszyła wystawa naukowa poświęcona życiu i twórczości Gian Domenico Romagnosiego oraz sesja posterowa stworzona przez studentów Wydziału Prawa i Administracji UMCS. W czasie konferencji odbyła się także prezentacja dwóch publikacji: *Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych na ziemiach polskich (1918–2014)* opracowana przez Karola Dąbrowskiego oraz *Dokumenty Archiwalne w zasobie Archiwum Państwowego w Lublinie* opracowana przez Rafała Bobrowca, Marcina Bubicza, Karola Dąbrowskiego, Artura Potockiego, Magdalenę Węclawską i Edytę Wlazło.

Konferencję otworzyła Prodziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Beata Jeżyńska. Na wstępie spotkania dr hab. Piotr Szreniawski odczytał list Ambasadora Republiki Włoskiej Alessandro De Pedys podkreślający wagę relacji pomiędzy Polską a Włochami w zakresie krzewienia kultury polsko-włoskiej oraz ukazujący rolę Gian Domenico Romagnosiego jako ojca myśli politycznej i prawnej we współczesnych Włoszech i Europie.

Głównym bohaterem konferencji był włoski uczonej epoki oświecenia Gian Domenico Romagnosi (1761–1835), którego rozległe zainteresowania obejmowały m.in. filozofię, ekonomię, prawo, matematykę, a także fizykę, w szczególności zjawisko elektromagnetyzmu. Jego działalność i szerokie spektrum zainteresowań wywarły nie tylko ogromny wpływ na życie polityczne, społeczne i gospodarcze Włoch u schyłku XVIII stulecia i pierwszych dziesięcioleci XIX w., ale także stanowiły nieoceniony wkład w podwaliny włoskiego prawa. Gian Domenico Romagnosi, autor pierwszego na świecie podręcznika prawa administracyjnego, zajmował się także prawem konstytucyjnym, prawem karnym oraz całościowo pojmowanym prawem publicznym.

Charakterystyka tej barwnej postaci i analiza jego twórczości znalazły odzwierciedlenie w wystąpieniach dr. hab. Piotra Szreniawskiego pt. „Gian Domenico Romagnosi – sylwetka badacza” oraz mgr. Łukasza Ciołka pt. „Podręcznik *Principi fondamentali di diritto amministrativo* Giana Domenico Romagnosiego i jego znaczenie dla nauki prawa administracyjnego”, które poprzedzone zostało cennymi uwagami dr. Wojciecha Tarasa w przedmiocie zasadności użycia słowa „podręcznik” odnośnie do dzieła *Principi fondamentali di diritto amministrativo*. W odpowiedzi na powyższe spostrzeżenie, prelegent wskazał, że pojęcie „podręcznik” zostało użyte przez niego na wyrost. Faktycznie był to traktat odnoszący się do wielu materii i miał charakter interdyscyplinarny. Stanowił jednak jedną z pierwszych prób nadania akademickiego charakteru fragmentarycznym regulacjom z zakresu prawa administracyjnego na gruncie włoskim. Jak wskazał prelegent, analizowane dzieło włoskiego uczonego składa się z sześciu ksiąg. Pierwsze trzy zawierają przede wszystkim rozważania o charakterze filozoficznym, księga czwarta szerzej odnosi się do kwestii ekonomicznych oraz własnościowych w działalności administracji publicznej, treść ostatnich dwóch ksiąg ma zaś charakter prawny.

Mgr Hubert Mielnik w wystąpieniu pt. „Napoleońskie byty państwowe na terytorium północnych Włoch – od Republiki Transpańskiej do Królestwa Włoch” przedstawił, także na tle historycznym, sylwetkę Gian Domenico Romagnosiego, zwolennika zjednoczenia Włoch, silnie związanego z miastami północnej części kraju, zwłaszcza z Mediolanem, Trydentem i Parmą.

Wkład Gian Domenico Romagnosiego w rozwój prawa włoskiego był niewątpliwie ogromny. Dały temu wyraz kolejne referaty: „Egzekucja administracyjna we włoskiej nauce prawa administracyjnego”, wygłoszony przez mgr. Piotra Świerczyńskiego (Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL), „Spółdzielnie socjalne we włoskim systemie pra-

wa publicznego”, wygłoszony przez dr. Tomasza Dąbrowskiego (Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu) oraz „Koncepcja rzeczy publicznej w prawie włoskim”, wygłoszony przez dr. hab. Leszka Bieleckiego (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach). Referenci szczegółowo odnieśli się do wybranych regulacji w prawie włoskim, co dla uczestników konferencji było cennym materiałem porównawczym w odniesieniu do instytucji i regulacji funkcjonujących w prawie polskim. W referacie „Włoski samorząd zawodowy adwokatów po 2012 r. – *Nuova disciplina dell'ordinamento della professione forense*” mgr Marzena Świsak (Wydział Prawa i Administracji UMCS) zestawiła włoskie prawo samorządowe z polskimi regulacjami, w szczególności w zakresie realizacji obowiązku szkoleniowego i innych obowiązków wynikających z Kodeksu etyki. Dokonała wnikliwej analizy orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. Akt SDI 32/14 z 6 listopada 2014 r. dotyczącego odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązku szkoleniowego przez radcę prawnego.

Duże zainteresowanie wzbudził także referat dr Elizy Kosieradzkiej dotyczący genezy banku centralnego na ziemiach polskich. Prelegentka nakreśliła, jak wielką rolę odegrał Bank Polski w rozwoju gospodarczym Królestwa Polskiego. Wskazała także, iż jego likwidacja była ostrym przejawem procesu rusyfikacji i dążenia do ściślej integracji ziem polskich z Cesarstwem Rosyjskim.

Reasumując, wskazać należy, że przedstawione wyżej zagadnienia nie tylko przypomniły niezwykle postaci włoskiego uczonego Gian Domenico Romagnosiego, ale także wzbogaciły wiedzę słuchaczy w zakresie określonych instytucji prawnych funkcjonujących we Włoszech w zestawieniu z podobnymi instytucjami pojawiającymi się w systemie polskim. Konferencja ta była niezwykle cennym doświadczeniem poszerzającym horyzonty zarówno o elementy wiedzy historycznej, jak i te przydatne w bieżącej prawniczej praktyce zawodowej.

Katarzyna Dudek

W dniach 14–16 października 2015 r. w Zakopanem odbyła się Międzynarodowa Konferencja Witkiewiczowska „Wokół Witkiewiczów”, zorganizowana przez Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w 100. rocznicę śmierci Ojca i 130. rocznicę urodzin Syna. Konferencja była podsumowaniem Roku Witkie-

Fot. Zbigniew Moździerz

• W trakcie obrad: dr hab. Andrzej Ostrowski, dr hab. Teresa Pękala, prof. nadzw.

Wokół Witkiewiczów

wiczów: malarza Stanisława Witkiewicza i jego syna Witkacego – malarza, dramaturga, powieściopisarza, filozofa.

Prof. Teresa Pękala z Zakładu Estetyki Instytutu Filozofii UMCS była członkinią Rady Programowej konferencji, wygłosiła też wykład inaugurujący konferencję „Dwóch Witkiewiczów – dwa modernizmy”. W konferencji uczestniczył również dr hab. Andrzej Ostrowski z Zakładu Filozofii Nowożytnej, który wygłosił referat „Wspomnienie »Ja«, czyli o próbie przełamania solipsyzmu przez S. I. Witkiewicza”. Łącznie przedstawiciele polskich i zagranicznych ośrodków naukowych wygłosili 60 referatów i komunikatów poświęconych obrazowi świata Witkiewiczów w perspektywie ponowoczesnej, recepcji Witkiewiczów za granicą, zagadnieniom literackim, filozofii Witkacego,

sztukom plastycznym, epistolografii, twórczości teatralnej i architekturze.

Dzięki pomysłodawcy konferencji dr. Zbigniewowi Moździerzowi uczestnicy konferencji mieli wyjątkową okazję zaznajomić się z mało znanymi faktami z biografii Witkiewiczów prezentowanymi przez rodzinę i przyjaciół Witkiewiczów, m.in. przez Elżbietę Witkiewicz-Schiele, prawniczkę brata S. Witkiewicza. Stałym ośrodkiem łączącym badaczy i miłośników Witkacego jest od 30 lat Teatr S. I. Witkiewicza w Zakopanem, którego spektakl *Ha!Sio(R)* uświetnił konferencję. Wizję artystyczną Teatru prezentowała m.in. książka *Witkacy w kontekstach. Stanisław Ignacy Witkiewicz a kryzys metafizyki* pod red. T. Pękali (Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015), będąca lubelskim wkładem w obchody Roku Witkiewiczów.

Teresa Pękala

IX Światowy Kongres ICCEES

Raz na pięć lat odbywa się Światowy Kongres Europy Centralnej i Wschodniej, organizowany przez, założoną w 1974 r., Międzynarodową Radę Studiów nad Europą Centralną i Wschodnią (International Council for Central and East European Studies, ICCEES, www.iccees.org).

Kongres za każdym razem organizowany jest w innym ośrodku naukowym. W tym roku już dziewiąte takie spotkanie miało miejsce w Tokio (Chiba – Makuhari) w dniach 3–8 sierpnia 2015 r. na bazie Kanda University of International Studies (KUIS), przy wsparciu słynnej Japan Council for Russian and East European Studies.

Kongres zgromadził 1761 czynnych uczestników z ponad 60 krajów, którzy pracowali w 450 sekcjach i panelach. Panele były ściśle sformalizowane i składały się z nie więcej niż trzech re-

ferentów, oponenta, przewodniczącego oraz oczywiście uczestników.

Kwalifikacje paneli i zawartych w nich wystąpień trwały prawie rok. Założono, że zaproszenie otrzymają tylko panele/sekcje międzynarodowe. Piszący te słowa pracownik Instytutu Historii naszego Uniwersytetu wzięł udział w dwóch sekcjach. W sekcji *What Level of Efficiency of Local Management of the Russian Empire Was?* wystąpił z referatem poświęconym efektywności rosyjskiej polityki kadrowej w Królestwie Polskim, a w sekcji *Kazakh Officials since the 19th century to the 1920s–30s: Position, Rank and Career* był przewodniczącym. Artykuły, które będą wynikiem pracy obu sekcji, zostaną opublikowane w Lublinie, w czasopiśmie „Res Historica” i „Wschodni Rocznik Humanistyczny”.

Dr Artur Górak, Zakład Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii

Fot. Włodzisław Kostko

• Od lewej: E. Koch, prof. J. Mazur i dr hab. A. Dunin-Dudkowska

Wizyta Ewy Koch w CJKP UMCS

W dniu 29 października 2015 r. Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS gościło Prezesa Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce z Chicago Ewę Koch. CJKP od lat prowadzi owocną współpracę z tym dużym ośrodkiem polonijnym, organizując wspólne przedsięwzięcia, m.in. studia podyplomowe dla nauczycieli języka polskiego, warsztaty metodyczne dla nauczycieli czy warsztaty językowe dla polonijnej młodzieży chicagowskiej. Podczas rozmów, w których uczestniczyła dyr. CJKP dr hab. Anna Dunin-Dudkowska oraz dotychczasowy dyrektor Centrum prof. dr hab. Jan Mazur, wytyczono działania długofalowe oraz ustalono plany na najbliższe miesiące. Mamy nadzieję, że uda nam się zrealizować nasze wspólne zamierzenia.

Anna Dunin-Dudkowska

W dniach 22–23 października 2015 r. odbyła się konferencja pt. „Recepcja »Kultury« w PRL”, której organizatorami byli Kapituła Nagrody im. Jerzego Giedroycia, Klasztor oo. Dominikanów w Lublinie i Biblioteka Główna UMCS.

Celem konferencji była próba określenia ram oddziaływania miesięcznika w PRL przez połączenie narracji naukowej i świadków epoki. Wydarzenie związane było z 15. edycją Nagrody im. Jerzego Giedroycia, przyznawaną podczas inauguracji roku akademickiego w UMCS, oraz 15. rocznicą śmierci Redaktora. Patronat honorowy nad uroczystościami objęli prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Rektor UMCS oraz dr Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

Spotkanie naukowe z udziałem licznych gości rozpoczęło się 22 października na Wydziale Politologii UMCS przy udziale prof. Stanisława Michałowskiego, Rektora UMCS, prof. Grzegorza Janusza, Dziekana Wydziału Politologii i prof. Iwony Hofman, Prodziekan ds. studenckich. W pierwszej części referaty wygłosili: Mirosław Chojecki („»Kultura« w drugim obiegu”), Stanisława Wojnarowicz („Ankieta »Kultura« w bibliotekach”). Wysłuchano również fragmentów rozmów przeprowadzonych na potrzeby konferencji przez prof. Iwonę Hofman z prof. Zdzisławem Najderem, Adamem Michnikiem oraz Józefem Tejchmą.

Drużna odsłona spotkania rozpoczęła się od wystąpienia prof. Konrada Tatarowskiego („Paryska »Kultura« i jej współpracownicy w programie Rozgłośni Polskiej RWE), po którym głos zabrał Jerzy Diatłowiecki („»Kultura« z perspektywy MSW na podstawie filmu z udziałem gen. Czesława Kiszczaka”). Następnie z referatem wystąpili: dr Małgorzata Ptaśńska („Władza PRL wobec paryskiej »Kultury« 1956–1990”), dr Bartosz Kaliski („Proces Macieja Kozłowskiego i innych tzw. tatarników 1970 r. Przygotowania, przebieg, reperkusje”) oraz za pomocą łącza internetowego uczestnicy spot-

Fot. Sylwia Skonieczka

Recepcja „Kultury” w PRL

kania usłyszeli głos w dyskusji kapita- na żeglugi wielkiej Józefa Gawłowicza („»Kurier Giedroycia« ze Szczecina”).

Następnie kontynuowano obrady u oo. Dominikanów. Rozpoczęto sentymentalnie od pokazania fragmentów nagrań z uroczystości jubileuszu 85-lecia urodzin Leopolda Ungera, obchodzonego w kwietniu 2008 r. w Lublinie, z okazji którego wyda- no książkę *Udało mi się mieć ciekawe życie* pod redakcją prof. Iwony Hofman. O. Tomasz Dostatni otwo- rzył kolejną część konferencji, pod- czas której referaty zaprezentowali: dr Łukasz Garbal („Jan Józef Lipski i »Kultura«”), prof. Marek Kornat („Czy geopolityka straciła znaczenie? Artykuł Stefana Kisielewskiego a Jerzy Giedroyc”), Piotr Kłoczowski („Od mniejszości do marginalizacji. Kartka z dziejów inteligencji polskiej”). Po czym rozpoczęła się dyskusja, w trakcie której uzupełniano wypo- wiedzi referentów oraz rozmawiano o podejściu do badań nad „Kulturą” paryską i potrzebie wyeliminowania w nich „klisz” i emocji.

Następnie rozpoczęła się prezen- tacja książek Instytutu Książki z serii *W kręgu paryskiej »Kultury«*, w któ-

rej głos zabrali prof. Iwona Hofman, autorka postłowa do reedycji książki Wacława A. Zbyszewskiego *Zagubieni romantycy i inni* oraz o. Tomasz Dostatni, który dokonał wyboru teks- tów ujętych w tomie *Kościół na ła- mach paryskiej »Kultury«*.

Ważnym punktem uroczystości było odsłonięcie tablicy poświęco- nej Jerzemu Giedroyciowi na dzie- dzińcu klasztoru oo. Dominikanów. W ceremonii wzięli udział: prof. Sta- nisław Michałowski, Rektor UMCS, dr Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin, o. Tomasz Dostatni oraz Woj- ciech Sikora, Prezes Stowarzyszenia Instytut Literacki „Kultura”. Warto zaznaczyć, że taras widokowy, który nazwano imieniem Redaktora, zwró- cony jest w kierunku drogi ruskiej,

Fot. Sylwia Skonieczka

Fot. Sylwia Skornicka

co stanowi swego rodzaju symbol, biorąc pod uwagę znaczenie koncepcji ULB dla Jerzego Giedroycia.

Fundatorami tablicy poświęconej w 2008 r. przez abp. Józefa Żyćńskiego byli: Jerzy Durakiewicz, Krystyna i Marian Harasimiukowie, Iwona Hofman, Małgorzata i Zbigniew Hołdowie, Teresa i Wiesław Kamińscy, Anna i Janusz Opryńscy, Monika i Janusz Palikotowie, Andrzej Paluchowski, Ewa i Andrzej Peciakowie, Tomasz Pietrasiewicz, Fundacja „Ponad Granicami” im. św. Jacka Odrowąża.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od otwarcia przez prof. Stanisława Michałowskiego, Rektora UMCS oraz Wojciecha Sikorę wystawy „Jerzy Giedroyc i jego dzieło. Dorobek Biblioteki »Kultura« w Bibliotece Głównej UMCS. Prezentuje ona dokonania Redaktora i Instytutu Literackiego przez pryzmat publikacji książkowych wydawanych w ramach serii *Biblioteka Kultury*, jednej z najważniejszych kolekcji w dziejach kultury polskiej po II wojnie światowej, a także sylwetki współpracowników z „kręgu Giedroycia” na przestrzeni lat 1946–2000. Stanowi ona dużą wartość edukacyjną, gdyż nie tylko przedstawia istotne fakty czy unikatowe zdjęcia, ale została przygotowana w czterech wersjach językowych: polskiej, angielskiej, francuskiej i ukraińskiej. Dzięki temu gościła już m.in. w Paryżu, Londynie, Łucku, Lwowie, Iwano-Frankowsku, Warszawie i Białymstoku. Kustoszem wystawy jest dr Małgorzata Ptasńska.

W tym roku po raz 15. wręczono Nagrodę im. Jerzego Giedroycia. Kapituła Nagrody, pod przewodnictwem prof. Krzysztofa Pomiana, postanowiła uhonorować Andrzeja S. Kowalczyka za książkę *Wena do polityki. O Giedroyciu i Mieroszewskim*, t. 1–2, Towarzystwo „Więź”, Warszawa 2014. W uzasadnieniu prof. Andrzej Mencwel zauważył, że: „Jest to opracowanie fundamentalne, panoramiczne i detaliczne zarazem, najbardziej kompletne z dotychczas istniejących, a choć kończy się na roku śmierci Juliusza Mieroszewskiego, to nie ma sobie równych w istniejącej literaturze przedmiotu”. Podczas przemówienia, laureat podkreślał znaczenie Lublina i UMCS jako ośrodka naukowego dbającego o spuściznę Jerzego Giedroycia.

Po raz drugi przyznano również wyróżnienie, które trafiło do prof. Bohdana Cywińskiego, autora książki *Szańce kultur. Szkice z dziejów narodów Europy Wschodniej*, Wydawnictwo Trio, Centrum Europejskie Natolin, Warszawa 2013.

Nagroda im. Jerzego Giedroycia jest jedną z dwóch tego rodzaju przyznawanych w Polsce. Co roku wyróżniani są autorzy książek, którzy tworzą kontynuując przesłanie Redaktora lub prowadzą badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury”. Oprócz dyplomu laureat dostaje 20 tys. zł. Dotychczas nagrodę otrzymali m.in. Daniel Beauvois, Andrzej Friszke, Aleksandra Hnatiuk, Jarosław Hrycak, Paweł Machcewicz, Mariusz Mazur, Timothy Snyder.

Konferencja „Recepcja »Kultury« w PRL” była czasem bardzo interesującej debaty naukowej. Wydarzenie swoją obecnością uświetnili szacowni goście, m.in. członkowie Kapituły Nagrody im. Jerzego Giedroycia, nominowani do Nagrody oraz przedstawiciele lubelskich władz i licznych instytucji: Halina Drozd z Urzędu Marszałkowskiego, dr Bogusław Kasperek – Dyrektor Biblioteki Głównej UMCS, Paweł Kądziela – Prezes Wydawnictwa WIĘŹ, prof. Karol Klauza, Ambasador Andrzej Jaroszyński, dr Katarzyna Mieczkowska – Dyrektor Muzeum Lubelskiego, Jerzy Miszczak – Prezes Lubelskiej Izby Rzemieślniczej, Andrzej Peciak z Instytutu Książki, Vasyl Pavlyuk – Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie, Mecenas Piotr Senddecki – Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie, Wojciech Wilk – Wojewoda Lubelski, Barbara Zezula – Dyrektor Biblioteki Głównej KUL, dr Krzysztof Żuk – Prezydent Lublina.

Justyna Magus
Pracownia Badań nad Instytutem
Literackim w Paryżu

Fot. Sylwia Skornicka

Fot. Sylwia Skornicka

II Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy

Fot. Lidia Jarska

8 października 2015 r. odbyło się II Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy pt. „Nowoczesne formy pracy w bibliotece – możliwości placówek a potrzeby i oczekiwania użytkowników”, którego pomysłodawcą i organizatorem jest Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

Pierwsza edycja miała miejsce wiosną tego roku. Konferencja została pomyślana jako przestrzeń integracji środowiska bibliologów, informatologów i bibliotekarzy z Lublina i Lubelszczyzny, wymiany informacji i doświadczeń, zaprezentowania przykładów dobrych praktyk oraz innowacyjnych form pracy w bibliotekach i placówkach informacyjnych. Partnerami w organizacji przedsięwzięcia, jak poprzednio, były: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie.

Konferencja cieszyła się olbrzymim zainteresowaniem praktyków i teoretyków związanych z informacją na-

ukową i bibliologią. Uczestniczyło w niej ponad 120 osób reprezentujących biblioteki różnego typu, ośrodki informacji i kultury oraz środowisko badaczy książki i informacji naukowej z regionu. Szerokie zainteresowanie potwierdziło potrzebę organizowania spotkań konsolidujących środowisko i stwarzających okazję do podejmowania istotnych dla niego dyskusji.

Współczesne biblioteki i placówki informacyjne niewątpliwie podlegają przeobrażeniom. Dotyczy to zarówno pełnionych funkcji społecznych, jak i wielości zadań oraz ról stawianych przed ich pracownikami. Odchodzi się od myślenia o bibliotece tylko i wyłącznie przez pryzmat czytelnictwa (choć nadal jest ono kluczowe). Wychodząc naprzeciw wyzwaniom nowoczesności i ocze-

kiwaniami użytkowników, wiele placówek wzbogaca ofertę o działania związane z nowymi technologiami i animacją kulturalno-społeczną. W dobie szybko zmieniających się potrzeb użytkowników, rodzi się pytanie: czy i w jakim zakresie placówki są w stanie im sprostać? Stało się ono kluczowe dla uczestników Forum.

Spotkanie otworzyły wystąpienia dyrekcji instytucji współorganizujących Forum: dr Anity Has-Tokarz (IINiB), mgr Renaty Filipiak (MBP) i mgr Barbary Rzeszutko (PBW). W części plenarnej, prowadzonej przez dr A. Has-Tokarz, zaprezentowano dziewięć referatów, które dotyczyły ciekawych, nowatorskich działań i rozwiązań w obszarze pracy z użytkownikami bibliotek różnego typu: akademickich, publicznych, pedagogicznych, szkolnych.

Mgr Joanna Tarasiewicz z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej wygłosiła referat „Aktywna obecność – nowe formy wspomagania placówek edukacyjnych przez PBW im. KEN w Lublinie”. Przedstawicielki Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr Paulina Studdzińska-Jaksim, mgr Monika Szarama i mgr Maria Boćkowska, w referacie pt. „Zdiagnozowanie – zaangażowanie – zmiana. Oczekiwania Użytkowników a możliwości nowoczesnej

Fot. Lidia Jarska

Biblioteki” przedstawiły wyniki ankiety dotyczącej poziomu satysfakcji użytkowników z usług ich placówki. Bibliotekę Główną UMCS reprezentowała zastępca dyrektora mgr Urszula Poślada, która w wystąpieniu „Z Biblioteką dookoła świata” omówiła nowe narzędzia wyszukiwania oferowane użytkownikom przez placówkę – multiwyszukiwarkę naukową PRIMO i program zdalnego dostępu do komercyjnych źródeł elektronicznych – HAN.

Kolejne referaty prezentowały nowoczesne formy pracy z użytkownikami bibliotek publicznych. Mgr Renata Filipiak, zastępca dyrektora MBP w Lublinie, przedstawiła prezentację pt. „Twórczo i niebanalnie, czyli o metodach pracy z czytelnikiem w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Lublinie”. Mgr Małgorzata Zińczuk z MBP we Włodawie w referacie „Biblioteczny Przystanek na Szlaku 7 cudów Funduszy Europejskich – biblioteka przyjazna nie tylko dzieciom” pokazała korzyści wynikające z aplikowania przez biblioteki o fundusze europejskie. Mgr Mariola Szupiluk z Multimedialnej Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży w Białej Podlaskiej BARWNA omówiła nowoczesne formy pracy z najmłodszymi czytelnikami. O intermediach jako alternatywnej formie aktywizacji młodych czytelników opowiedziała mgr Justyna Kondrat z mediateki Biblio

w Lublinie. Mgr Aneta Szadziwska z Gimnazjum nr 3 w Lublinie przedstawiła prezentację pt. „eTwinning jako sposób na realizację nowoczesnego projektu edukacyjnego”. Sesję plenarną zakończył referat dr. Sebastiana Kotuły (IINiB), który zaprezentował możliwości implementacji idei *open source* w bibliotekach.

W drugiej części Forum odbył się panel dyskusyjny pod hasłem „Nowe (?) oczekiwania i potrzeby użytkowników współczesnych bibliotek – czy? i jak? placówki mogą im sprostać”, którego moderatorem była dr Renata Malesa. Podczas dyskusji zastanawiano się m.in. nad kondycją finansową placówek, możliwością pozyskiwania dodatkowych funduszy na ich działalność, wizerunkiem bibliotek i bibliotekarzy – nie tylko w oczach użytkowników, ale i decydentów. Zastanawiano się także, jak przekonać władze samorządowe i akademickie do inwestowania w biblioteki oraz w jakim kierunku powinny podążać modyfikacje koncepcji kształcenia przyszłych kadr dla bibliotek i placówek informacyjnych. Pojawiły się liczne propozycje tematów i problemów, które warto i należałoby poruszyć podczas kolejnych spotkań, m.in. formy popularyzacji czytelnictwa w kontekście Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa czy kwestia zmiany sposo-

bu postrzegania wizerunku biblioteki i bibliotekarza w społeczeństwie.

Uczestnicy Forum podkreślali zasadność organizowania podobnych spotkań, które umożliwiają wymianę wiedzy i doświadczeń. Dla Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa wydarzenie było okazją do zacieśnienia współpracy z pracodawcami i przedyskutowania kwestii dotyczących koncepcji kształcenia. Niewątpliwie Forum przyczynia się do integracji środowiska bibliologów, informatologów i bibliotekarzy z Lublina i Lubelszczyzny, dlatego planowane są kolejne spotkania.

Anita Has-Tokarz
Renata Malesa

Fot. Lidia Jarska

Fot. Lidia Jarska

W dniu 13 października 2015 r. w zabytkowym Pałacu Staszica PAN w Warszawie, w sali Marii Curie-Skłodowskiej odbyła się konferencja zwieńczająca realizowany od kilku lat projekt badawczy „Metody analizy językowego obrazu świata w kontekście badań porównawczych” (grant NPRH nr 2/H12/81/2012) w ramach konwersatorium EUROJOS.

Finalna konferencja EUROJOS XI

Projekt poświęcono paralelnym opisom konceptów DOM, EUROPA, PRACA, WOLNOŚĆ, HONOR w kilkunastu językach i kulturach. Wynikiem badań ponad 50 naukowców głównie z krajów słowiańskich oraz z Europy Zachodniej będzie cykl pięciu odrębnych tomów zatytułowany *Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów*. Projekt afiliowany jest przy Instytucie Slawistyki PAN i realizowany we współpracy z Instytutem Filologii Polskiej UMCS oraz Instytutem Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Opolskiego.

Sesję uroczystą otworzyła dyrektorka Instytutu Slawistyki PAN dr hab. Anna Zielińska, prof. IS PAN. Głos zabrały także wicedyrektor ds. ogólnych dr Dorota Pazio-Wlazłowska oraz sekretarz projektu dr Iwona Bielińska-Gardziel. Inicjator konwersatorium EUROJOS prof. dr hab. Jerzy Bartmiński jako hasło przewodnie badań nad konceptami kulturowymi w swym wystąpieniu wskazał poszukiwanie jedności w różnorodności. Zadał też istotne pytanie o te wartości uniwersalne,

które mogą spoić odmienne narody oraz odległe sobie geograficznie i duchowo kultury. Zwrócił uwagę zarazem na możliwe przeszerzowania w hierarchiach wartości współczesnego świata i uzasadnił wybór pięciu haseł do opisu – DOM, EUROPA, PRACA, WOLNOŚĆ, HONOR. W tomie poświęconym DOMOWI, który jest już gotowy do druku w Wydawnictwie UMCS (red. Jerzy Bartmiński, Iwona Bielińska-Gardziel i Beata Żywicka) znajdują się opisy tego konceptu w języku polskim i czeskim, rosyjskim, białoruskim i (etnolekcie) łemkowskim, w języku serbskim, chorwackim, bułgarskim, litewskim, angielskim, francuskim i portugalskim, a także prace dotyczące konceptu DOM w języku japońskim, suahili, hausa i tamazek (język plemienia saharyjskich Tuaregów). W pozostałych tomach pojawiają się także opisy konceptów na materiale języka nowogreckiego, niemieckiego, węgierskiego, ukraińskiego, a nawet chińskiego (mandaryńskiego).

Badania prowadzone są w oparciu o model S–A–T (dane systemowe, ankiety i tekstowe), dzięki czemu, mimo pewnych różnic uzasadnionych kulturowo, cechuje je wspólna metodologia, podobna baza materiałowa oraz instrumentarium pojęciowe. Znaczną część danych przy badaniu konceptów dostarczyły teksty wywołane, czyli ankiety, które będą przedstawione w odrębnym tomie powstającym w ramach projektu. Do wypracowania wspólnej metodologii znaczący wkład wnieśli lubelscy etnolingwiści z Wydziału Humanistycznego UMCS: dr hab.

Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, prof. UMCS oraz dr Małgorzata Brzozowska (współredaktorzy tomu o koncepcie PRACA), a także dr Ewa Białek, dr Jolanta Knieja, dr Jadwiga Kozłowska-Doda i dr hab. Petar Sotirov.

Prof. dr hab. Wojciech Chlebda z Uniwersytetu Opolskiego, który koordynował prace zespołu badaczy konceptu EUROPA, zwrócił uwagę na znaczne zróżnicowanie konceptów: wymiar abstrakcyjny ma WOLNOŚĆ, HONOR i GODNOŚĆ, DOM z kolei ma znaczenie zarówno materialne, jak i społeczne, zaś w koncepcie EUROPA współwystępują wyobrażenia społeczne i realny wymiar Europy jako kontynentu. Prof. Chlebda nawiązał też do stereotypowego (dziś bardzo zróżnicowanego) postrzegania Europy i podkreślił, że sprawdzianem jej systemu wartości są zachowania w dobie kryzysu migracyjnego.

Stan badań nad pojęciami HONORU i GODNOŚCI zreferował redaktor tomu dr hab. Petar Sotirov (UMCS), a nad tomem WOLNOŚĆ – prof. dr hab. Maciej Abramowicz (UW). Obradom przewodniczył prof. dr hab. Stanisław Gajda z Instytutu Polonistyki i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Opolskiego, który przed laty opracował założenia programu komparacji języków słowiańskich. Popołudniowy panel prowadzili wspólnie z nim prof. Olga Frołowa (Rosja) i prof. Aleksy Yudin z Gent (Belgia). Swoje opinie o ukończonym projekcie wyrazili zaproszeni goście z sąsiednich krajów – prof. Swietłana Tolstojowa (Rosyjska Akademia Nauk) i dr Jörg Zinken (Uniwersytet w Mannheim).

Ewa Białek

Fot. Ewa Białek

• Dr hab. K. Szymanowicz podczas Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie

Od września 2015 r. w ramach Międzynarodowego Triennale Grafiki 2015 w Krakowie pokazywane są wystawy prezentujące różne aspekty współczesnej grafiki. Między innymi w Muzeum Narodowym w Krakowie od 16 września br. do 10 stycznia 2016 r. prezentowana jest wystawa *Romans z grafiką. Od Albersa do Vostella*, a w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha do 6 grudnia br. oglądać można ekspozycję *Przestrzenie Tao. Grafika Dalekiego Wschodu – Japonia, Korea, Tajlandia, Chiny*.

Natomiast od 18 września do 15 października br. w krakowskim Bunkrze Sztuki zaprezentowano wystawę główną tegorocznej edycji MTG. To najbardziej prestiżowa impreza konkursowa dedykowana grafice artystycznej w kraju, o ogromnej renomie międzynarodowej i blisko 50-letniej historii. Z powodzeniem można powiedzieć, że jest to odpowiednik Międzynarodowego Konkur-

Graficy z ISP UMCS na konkursach graficznych

su Pianistycznego im. F. Chopina na gruncie sztuk graficznych.

Wśród uczestników z całego świata, jak też w gronie reprezentantów czołowych ośrodków grafiki w kraju nie zabrakło przedstawicieli „lubelskiej szkoły grafiki”, jak niekiedy mówi się o środowisku grafików skupionych wokół Instytutu Sztuk Pięknych UMCS. W tym roku uczelnię reprezentowali dr hab. Krzysztof Szymanowicz, obecny dyrektor Instytutu Sztuk Pięknych UMCS, oraz mgr Karol Pomykała z Zakładu Grafiki Warsztatowej I, którzy pokazali prace graficzne wykonane w technice linorytu. Nie zabrakło też absolwentów lubelskiej uczelni artystycznej. Swoje prace zaprezentowała Bernadetta Benedysiuk, absolwentka studiów magisterskich na Wydziale Artystycznym w 2012 r. i laureatka Nagrody Rektora za dyplom artystyczny przygotowany pod kierunkiem dr hab. Krzysztofa Szymanowicza.

Karol Pomykała zaprezentował też swoje prace w ramach innej imprezy towarzyszącej MTG 2015 – Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej (wystawa trwała od 21 września do 10 października br. w Galerii Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie). Grafiki artysty znalazły się pośród 54 prac wytypowanych przez jury pod przewodnictwem Moniki Małkowskiej spośród 492 prac nadesłanych na konkurs. Wśród uczestni-

ków tej prestiżowej imprezy znalazła się też absolwentka Instytutu Sztuk Pięknych UMCS z 2014 r. – Iwona Gabryś.

Ciekawie rozwijająca się twórczość Karola Pomykały spotkała się również z uznaniem jury X Premio Internacional de Arte Gráfico Jesús Núñez 2015 w Hiszpanii, gdzie młody grafik uzyskał drugą nagrodę, oraz jury Triennale Grafiki Polskiej – Katowice 2015. Lubelski artysta zdobył tam Nagrodę im. Pawła Stellera, ufundowaną przez Muzeum Historii Katowic. Triennale katowickie jest najbardziej prestiżową i najważniejszą ogólnopolską imprezą graficzną z wieloletnią tradycją. Ma charakter konkursowy i stanowi cykliczny przegląd polskiej grafiki współczesnej. Wśród uczestników reprezentujących lubelską uczelnię znaleźli się także: dr hab. Cezary Klimaszewski, prof. dr hab. Grzegorz Dobiesław Mazurek oraz dr hab. Krzysztof Szymanowicz.

Piotr Majewski

• Karol Pomykała

Miasto XXI wieku Teorie i praktyki

W dniach 8–9 października 2015 r. na Wydziale Politologii odbyła się konferencja „Miasto XXI wieku. Teorie i praktyki”, w której udział wzięli wybitni specjaliści, teoretycy i praktycy zajmujący się szeroko rozumianą tematyką studiów miejskich: wykładowcy akademicy z największych ośrodków akademickich z kraju (m.in. prof. dr hab. Ewa Rewers, dr hab. Paweł Możdżyński, dr Przemysław Pluciński, dr Katarzyna Kuć-

-Czajkowska, dr Joanna Hołda, dr Agnieszka Michalska-Żyła, dr Joanna Wowrzeczek, dr Paweł Kubicki), jak również aktywiści społeczni i przedstawiciele instytucji miejskich (Marcin Skrzypek, dr Justyna Syroka, Alina Czyżewska).

Konferencja była częścią projektu „Miasto 2.1. Kultura – edukacja – partycypacja” realizowanego przez Zakład Filozofii i Socjologii Polityki UMCS oraz Stowarzyszenie Dobrych Praktyk Społecznych „Zmiana”, w partnerstwie z Galerią Labirynt w Lublinie. Towarzyszyły jej warsztaty z partycypacji obywatelskiej oraz panel dyskusyjny „Miasto XXI wieku”, z udziałem przedstawicieli władz miasta. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Lublina Krzysztofa Żuka.

Agnieszka Ziętek

Wi(e)dzieć więcej!

Archiwum projektu

„Zobacz!”, „No, widzisz...”, „Zobaczę, co się da zrobić...”. To tylko niewielka garść przykładów zaczerpniętych z języka potocznego, które uzmysławiają nam, jak olbrzymie znaczenie ma w naszym życiu bezpośrednie odbieranie obrazów. Podobnie jest w nauce. Chcemy widzieć badane przez nas obiekty, tworzyć ich modele czy nawet kolorować obrazy barwami odwzorującymi wysokość, temperaturę, a nawet czas.

Olbrzymi postęp w naukach przyrodniczych związany był z wynalezieniem narzędzi badawczych umożliwiających obrazowanie obiektów znacznie mniejszych niż grubość włosa czy ziarno piasku. Złożoność i finezja takich obrazów plasuje je na granicy nauki i sztuki. Dzięki mikroskopom, mogliśmy poznać, między innymi, strukturę żywych komórek oraz wchodzących w ich skład organelli. Dynamiczny rozwój nauki stawia przed nami coraz to większe wyzwania poznawcze i okazuje się, że rozdzielczość mikroskopii optycznej, ograniczona tzw. „limitem dyfrakcyjnym” fali światła pomiarowego, jest zdecydowanie niewystarczająca do badania struktur molekularnych, których rozmiary są rzędu wielkości nanometrów, czyli miliardowych ułamków metra.

Ograniczenie to wydaje się być szczególnie krępujące badaczy stosujących klasyczną mikroskopię

w podczerwieni (IR). Rozdzielczość tej techniki obrazowania pozostaje na poziomie mikrometrów, czyli tysiącrotnie gorszej w stosunku do oczekiwanej. Z drugiej jednak strony, ten rodzaj mikroskopii umożliwia selektywne obrazowanie struktur zbudowanych z wybranych związków chemicznych, np. z białek bądź lipidów, co ma szczególne znaczenie w badaniach wysoce złożonych próbek. Nie budzi więc zdziwienia fakt, iż z ogromną radością świat nauki przywitał nową technikę obrazowania o nazwie nano-IR, która będąc połączeniem absorpcji promieniowania z zakresu podczerwieni oraz mikroskopii sił atomowych, umożliwiła obrazowanie struktur w oparciu o pochłanianie IR, z potencjalną rozdzielczością poniżej 100 nm. Dzięki naszej współpracy z partnerami z Politechniki Federalnej w Lozannie (EPFL), uzyskaliśmy możliwość dostępu do tego typu aparatury. Mie-

liśmy ogromne szczęście, a prowadzone przez nas badania niepowtarzalną szansę uzupełnienia wyników analiz spektroskopowych o obrazy uzyskane w oparciu o pochłanianie promieniowania IR.

Badania, które prowadziliśmy, dotyczyły mechanizmów molekularnych odpowiedzialnych za regulację procesu fotosyntezy w roślinach. Okazało się, że zielone kompleksy barwnikowo-białkowe, które izolujemy z liści szpinaku, formują specyficzne struktury „kominowe”, istotne z punktu widzenia stabilizacji architektury błon chloroplastów. Wyniki te spotkały się z całkiem dużym rezonansem wśród specjalistów. Niejako „ubocznym produktem” tych badań okazało się uzyskanie rozdzielczości na poziomie 10 nm, co ustanowiło rekord tego typu obrazowania! Mówi się, że ważne wyniki w badaniach naukowych stają się udziałem umysłów przygotowanych. W tym przypadku, z pewnością, fundamentem sukcesu była sama organizacja próbek składających się z dwóch składników o znacząco różnym przewodnictwie termicznym (białka i lipidy) oraz o znacznym uporządkowaniu w kierunku prostopadłym do skanowanej płaszczyzny próbki (wielo-dwuwarstwy zorientowane na powierzchni kryształu). Dziesięć nanometrów, taka drobna rzecz, a cieszy ☺.

Šzczęścia chodzą parami! Okazuje się, że mniej więcej w tym samym czasie udało się nam odkryć nową metodę obrazowania w nanoskali, w oparciu o tzw. efekt fototermiczny. Materiały pochłaniające światło (np. atrament, szminka czy cień do powiek) oddają część pochłoniętej energii promieniowania w postaci ciepła rozpraszanego do otoczenia. Badacze w wielu dziedzinach odwołują się do tego mechanizmu. Jest tak również, oczywiście, w obszarze poznania procesu fotosyntezy. Światło słoneczne pochłaniane

przez organizmy fotosyntetyzujące jest praktycznie jedynym źródłem energii zasilającym życie na naszej planecie. Pomimo tego że energia jest towarem drogocennym, jej znaczna część rozpraszana jest przez organizmy fotosyntetyzujące do otoczenia. Proces ten podlega jednakże precyzyjnej regulacji przez organizmy żywe, zaś sama dyssypacja termiczna, pewnej frakcji pochłoniętej energii świetlnej, chroni organizmy przed fotodestrukcją. Stosunkowo łatwo możemy badać tego typu mechanizmy na poziomie makro, stosując na przykład kamerę termowizyjną. Jak jednak wspominałem powyżej, najbardziej nurtujące współczesną naukę pytania poznawcze formułowane są na poziomie mikro, a nawet nano. W związku z tym, nie tylko w naszym laboratorium odczuwaliśmy dotkliwie brak techniki obrazowania w nanoskali, w oparciu o emitowane przez badane obiekty ciepło, np. zielonych kompleksów barwnikowo-białkowych izolowanych

z aparatu fotosyntetycznego roślin. Wymarzyliśmy sobie takie narzędzie badawcze, zaprojektowaliśmy, jak mogłoby wyglądać, a następnie wprowadziliśmy w życie tę ideę w przeciągu kilku gorących, wakacyjnych tygodni. Metodę naszą nazwaliśmy PTIM czyli *Photo-Thermal Imaging Microscopy*. Mamy nadzieję, że okaże się pomocna w różnorodnych badaniach, nie tylko w obszarze nauk przyrodniczych, ale również w naukach materiałowych.

To krótkie sprawozdanie z prac naszego laboratorium chciałbym zakończyć refleksją dotyczącą ogromnej przyjemności, jaką przynosi nam praca zespołowa. Osobiście nie jestem zwolennikiem pracy zespołowej. Jestem jej entuzjastą! Bez wysiłku i podobnej wrażliwości na problemy przyrody wszystkich członków naszego zespołu, ale też i podobnego poczucia humoru i sposobów odreagowywania stresu oraz niepowodzeń, nie uzyskalibyśmy wyników, ani tych dotyczących obrazowania

molekularnego, ani też pozostałych. Opisane powyżej prace przeprowadzone były w zespole powołanym w celu realizacji projektu badawczego Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, w ramach programu TEAM. W programie tym praca zespołowa występuje na scenie w roli tytułowej. Bardzo nam się taka sztuka podoba!

Wiesław I. Gruszecki
Zakład Biofizyki, Instytut Fizyki
UMCS

Zapraszamy do lektury:

1. W. I. Gruszecki, A. J. Kulik, E. Janik, J. Bednarska, R. Luchowski, W. Grudzinski, G. Dietler, *Nanoscale resolution in infrared imaging of protein-containing lipid membranes*, *Nanoscale*, 7 (2015) 14659-14662.
2. W. I. Gruszecki, R. Luchowski, M. Zubik, W. Grudzinski, *Photothermal microscopy: Imaging of energy dissipation from photosynthetic complexes*, *Anal. Chem.*, 87 (2015) 9572-9575.

• Prof. Jan Mazur przed budynkiem CJKP UMCS

Tempus fugit

Prof. dr hab. Jan Mazur – Dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS przechodzi na emeryturę

Przez 25 lat myśląc o Centrum, myśleliśmy o prof. Mazurze, teraz zaś czujemy, jakby kończyła się pewna epoka. Myślenie takie wynikało z wielu przyczyn. Wymienię tylko niektóre z nich – te, które pozostaną najdłużej w naszej pamięci.

Po pierwsze, chciałabym podkreślić wielką wartość prac naukowych Profesora, jego książek, artykułów, analiz, recenzji, wywiadów, szkiców i bibliografii. Wysoko cenione są: praca doktorska *Gwary okolic Biłgoraja* (1978), rozprawa habilitacyjna *Organizacja tekstu potocznego. Na przykładzie*

Fot. Włodzisław Kosko

• Wręczenie statuetki Marii Curie-Skłodowskiej

języka polskiego i rosyjskiego (1986) oraz dotychczasowe dzieło życia *Geschichte der polnischen Sprache* (1993). Dla mnie osobiście szczególnie ważny jest artykuł na temat koncepcji wzorca tekstowego *Styl i tekst w aspekcie pragmatycznym (Z zagadnień teoretyczno-metodologicznych)* (1990), który stał się trampoliną dla polskiej tekstologii i genologii.

Druga sfera aktywności prof. Mazura to bogata działalność dydaktyczna. My, uczniowie Profesora niezmiernie cenimy Jego wykłady, seminaria, warsztaty, ale także indywidualne konsultacje i rozmowy o naszej pracy naukowej i o życiu. Niedawno słuchałam wykładów Profesora o języku polskim w świecie i przemianach polszczyzny podczas wizyt akademickich w Nowosybirsku i w Kiszyniowie. Byłam zauroczona Jego elokwencją, rozległą wiedzą i poczuciem humoru, umiejętnością porwania słuchaczy swoim zaangażowaniem i pasją. Każdy z nas chciałby zbliżyć się do takiego poziomu wykładu uniwersyteckiego. Prof. Mazur potrafi bowiem z radością dzielić się swoją mądrością i umiejętnościami, co jest niezmiernie ważne w pracy dydaktycznej. Umie też inspirować słuchaczy swoimi dociekaniem i koncepcjami. Chciałabym także podkreślić pragmatyczne zakotwiczenie prac badawczych Profesora i podobne ukierunkowanie działalności jego uczniów.

I po trzecie, godna podziwu i uznania działalność organizacyjna, wydawnicza, promocyjna, swoista służba publiczna. Prof. Jan Mazur jest osobą, dla której Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej to drugi dom, rodzina

i wielka życiowa pasja. Na długo będzie się z Nim kojarzył nowy budynek Centrum, z którego wszyscy jesteśmy tak dumni. Przez lata życie Profesora obejmowało działalność w licznych organizacjach i organach, komisjach i kapitułach, tworzenie nowych form działalności CJKP (polonistyka dla cudzoziemców, studia podyplomowe, warsztaty i kursy wakacyjne, współdziałanie w tworzeniu glottodydaktyki polonistycznej), ciągle nowe plany, wizje i projekty, dostosowane do zmieniających się warunków i okoliczności. Jego cenną umiejętnością jest zdolność przewidywania nowych wyzwań i pragmatyczne wizjonerstwo. A jednocześnie konsekwencja i upór w realizacji zamierzeń, w których słuszność wierzy do szczęśliwego końca. Tego też Profesor uczył nas, swoich pracowników, doktorantów i studentów.

Potwierdzeniem powyższych zasług są dwie nagrody, które prof. Jan Mazur otrzymał w ostatnim czasie: Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”, przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Statuetka Marii Curie-Skłodowskiej, wręczona przez Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego z okazji inauguracji nowego roku akademickiego, a także list Marszałka Senatu RP Bogdana Borusewicza z podziękowaniami za wieloletnią pracę na rzecz krzewienia języka i kultury polskiej w świecie, wspieranie oświaty polonijnej i wkład w rozwój CJKP UMCS.

Chcielibyśmy kontynuować działania Profesora, choć wiemy, że nie będzie łatwo. Poprzeczka została postawiona bardzo wysoko, a nowe czasy stawiają trudne wyzwania. Emerytura ta ma dla nas bardziej wymiar formalny, gdyż mamy nadzieję, że Profesor będzie z nami zarówno ciałem, jak i duchem. Wierzę, że będzie, przy nas czuwał, służył mądrą radą i pomocą.

Fot. Włodzisław Kosko

• Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”

Panie Profesorze!

Życzymy Panu dużo zdrowia i długich lat owocnej działalności naukowej. Wiem, że rysują się nowe plany i wierzę, że teraz będzie więcej czasu na ich pomyślną realizację. Wiemy, że prof. Mazur nigdy nie zostawia niedokończonych spraw.

Anna Dunin-Dudkowska

Wizyta prof. Hartmuta Eggerta w Lublinie

W dniach 3–6 października 2015 r. gościł w Lublinie Hartmut Eggert, emerytowany profesor Freie Universität w Berlinie. Była to już kolejna jego wizyta na naszej Uczelni, ale też wizyta szczególna – uroczyste pożegnanie z zaprzyjaźnionym Instytutem Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej UMCS.

Archiwum autorit

• Prof. Hartmut Eggert

Profesor wygłosił wykład gościnny „70 Jahre Frieden. Politische Erfahrungeneines deutschen Europäers Jahrgang 1937” (70 lat pokoju. Doświadczenia polityczne niemieckiego Europejczyka z rocznika 1937). Stanowił zbiór bardzo osobistych refleksji na temat doświadczeń historycznych, dorastania w powojennych Niemczech oraz licznych podróży, połączonych ze współpracą naukową z ośrodkami zagranicznymi, szczególnie w Europie Wschodniej (Polska od lat 80. i Ukraina na początku XXI w.) oraz w Chinach. Prof. Eggert opowiedział o stopniowym odkrywaniu najnowszej historii Niemiec, przekazując jako motto słowa „Pytajcie swoich rodziców”.

Poprzez swoją pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną profesor

angażował się we współpracę międzynarodową oraz wspieranie wymian naukowych studentów i nauczycieli akademickich. Podkreślił, że traktował to jako moralny obowiązek względem pokrzywdzonych przez Niemców narodów i wkład w pojednanie między narodami. Będąc już na emeryturze, został koordynatorem Centrum Studiów Niemieckich w Pekinie, gdzie jako *Gastprofessor* gościł już w latach 80.

Hartmut Eggert jest wybitnym literaturoznawcą, wśród jego zainteresowań badawczych znajdowały się m.in. zagadnienia socjalizacji literackiej, kanonu literackiego i dydaktyki literatury. Prof. Eggert jest zarazem człowiekiem bardzo zasłużonym dla Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej. W latach 1995–2005 wspierał poprzez instytucjonalną współpracę między UMCS a FU Berlin – w ramach programu pomocy i współpracy dla Europy Środkowej i Wschodniej (*MOE-Programm*) – rozwój naukowy i awanse pracowników. Należy tu wspomnieć szczególnie cykl międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych w Lublinie przez Instytut Germanistyki UMCS i Instytut Filologii Niemieckiej i Niderlandzkiej FU. Zaowocowały one cyklem książek wydanych przez prof. Eggerta wspólnie z prof. Januszem Golcem:

„*Wortlos der Sprachemächtig. Sprechen und Schweigen in der Literatur und sprachlicher Kommunikation* (Stuttgart, Weimar 1999), *Tabu und Tabubruch. Literarische und sprachliche Strategien im 20. Jahrhundert* (Stuttgart, Weimar 2002) i *Lügen und ihre Widersacher. Literarische Ästhetik der Lüge seit dem 18. Jahrhundert* (Würzburg 2004). W uznaniu zasług dla naszego Uniwersytetu profesor otrzymał w 2004 r. tytuł profesora honorowego UMCS.

Wraz z prof. Januszem Golcem opracował reprint książki Majera Bałabana z 1919 r. *Die Judenstadt von Lublin (Miasto Żydowskie w Lublinie)* w języku niemieckim (oryginał) i polskim, który został wydany w 2012 r. przez Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN. W osobistym w tonie artykule o książce Majera Bałabana¹, opisując kolejne losy książki, jej autora i ilustratora K. R. Henkera, wspomina profesor również o swoim wkładzie w wydanie tej szczególnej pozycji, dokumentującej żydowski Lublin. Reprint książki Bałabana (w oryginalnej szacie graficznej) traktuje jako osobistą misję krzewienia pamięci o zniszczonej kulturze i narodzie żydowskim. Lublin, który odwiedził po raz pierwszy ponad 20 lat temu, pozostał dla niego ważnym miejscem, do którego często wracał, mimo uciążliwości podróży.

Anna Pastuszka

1. Janusz Golec, Irmela von der Luhe (Hrsg.): *Literatur und Zeitgeschichte. Zwischen Historisierung und Musealisierung*. Frankfurt am Main 2014, s. 233–238.

O bezpieczeństwie w Europie Wschodniej na Kongresie Inicjatyw Europy Wschodniej

2 października 2015 r. na Zamku Lubelskim podczas Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej odbyły się panele dyskusyjne w ramach linii programowej „Bezpieczeństwo w Europie Wschodniej”. Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej odbył się w Lublinie w dniach 1–3 października 2015 r. już po raz czwarty i zgromadził ponad tysiąc uczestników z całej Europy.

Organizowane przez Centrum Kompetencji Wschodnich, Miasto Lublin oraz Województwo Lubelskie przedsięwzięcie stało się ważnym miejscem dyskusji na temat przyszłości wschodniej części naszego kontynentu. W obecnej sytuacji geopolitycznej niezwykle istotną stała się problematyka bezpieczeństwa, której poświęcony był cykl paneli zorganizowanych przez Centrum Europy Wschodniej (CEW) oraz Wydział Politologii UMCS, we współpracy z Instytutem Stosunków Międzynarodowych Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki (KUN) i Przykarpackim Uniwersytetem Narodowym im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (PUN). W panelach wzięli udział badacze i eksperci z Polski, Ukrainy, Rosji i Niemiec.

Panele dyskusyjne w ramach linii programowej „Bezpieczeństwo w Europie Wschodniej” odbyły się w sali kinowej Muzeum Lubelskiego. Szczególną atmosferę stwarzała eksponowana tam wystawa „Karaj jołfary – karaimskie drogi. Karaimi w dawnej fotografii”, współorganizowana przez CEW UMCS. Wernisaż tej wystawy odbył się 1 października.

Linie programową „Bezpieczeństwo w Europie Wschodniej” otworzył dyrektor CEW UMCS prof. dr hab.

Walenty Baluk. Podkreślił, że będzie ona poświęcona kwestiom bezpieczeństwa w krajach „nowej” Europy Wschodniej, czyli państwach, które powstały po rozpadzie ZSRR i – z wyjątkiem państw bałtyckich – znalazły się na rozdrożu. Unia Europejska nie zaproponowała tym krajom formy integracji z Zachodem, zaś Rosja przedstawiła różne formy euroazjatyckiej reintegracji polityczno-militarnej (Układu Taszkiencki – ODKB) oraz ekonomicznej (Unia Celna – Euroazjatycki Związek Ekonomiczny). Prof. W. Baluk zdefiniował obszar „nowej” Europy Wschodniej jako teren rywalizacji między Rosją i Zachodem, który znalazł się w szarej strefie bezpieczeństwa. Obrady zainaugurował referat prof. dr hab. Marka Pietrasia (Wydział Politologii UMCS) pt. „Hybrydowość współczesnych konfliktów międzynarodowych”. Badacz zwrócił uwagę, iż to, co obecnie jest określane terminem „konflikt hybrydowy”, jest zjawiskiem znanym w stosunkach międzynarodowych, a konflikt na Ukrainie wyróżnia się cechami specyficznymi i nie jest to klasyczny konflikt hybrydowy.

Moderatorem pierwszego panelu pt. „Konflikty wewnętrzne w państwach »nowej« Europy Wschodniej” był prof. dr hab. W. Baluk. Jako pierw-

szy głos zabrał przewodniczący zarządu Centrum Badań Strategicznych w Kijowie dr Pawło Żownirenko. Określił on system funkcjonujący w wielu krajach postsowieckich, w szczególności na Ukrainie, jako oligarchokrację i wskazał go jako źródło i czynnik nieuchronności konfliktu wewnętrznego. Kierownik Katedry Politologii PUN prof. dr hab. Wasyl Kłymonczuk zwrócił uwagę na znaczenie idei integracji europejskiej dla procesów społeczno-politycznych, które dokonały się na Ukrainie w latach 2013–2014. Podkreślił, że nieuzasadnione jest przedstawianie obecnej sytuacji na Ukrainie jako wojny domowej, gdyż faktycznie jest to agresja zbrojna Rosji. Dr Agnieszka Bryc (Instytutu Politologii UMK) skupiła się na znaczeniu czynnika rosyjskiego w procesie europeizacji Ukrainy. Stwierdziła, że wynik toczącej się gry politycznej, czyli to, czy Ukraina zostanie zatrzymana w przestrzeni rosyjskiej „bliskiej zagranicy”, czy też stanie się częścią projektu euroatlantyckiego, zależy przede wszystkim od determinacji i woli politycznej Ukrainy, ale także od tego, jak rozwinie się współpraca na osi Rosja – Zachód.

Drugi panel pt. „Geopolityczne wojny Rosji z Zachodem o »nową«

Fot. Grzegorz Kupianowicz

Europę Wschodnią” moderowała dr Kateryna Potiahajto (Wydział Politologii UMCS). Zwróciła uwagę na aktualne tendencje w dyskusjach politologicznych na temat współczesnych stosunków międzynarodowych. Dr hab. Agata Włodkowska-Bagan (Instytutu Stosunków Międzynarodowych AON w Warszawie) skupiła się na kwestii rywalizacji Rosji i Zachodu w Europie Wschodniej. Zwróciła uwagę, że Rosja zachowuje się jak klasyczne mocarstwo i choć jest mocarstwem w defensywie, jednak wykazuje największą determinację w walce o wpływy w Europie Wschodniej. Rosja ma przewagę strukturalną nad UE, ponieważ jest państwem unitarnym i ma większą świadomość realiów Europy Wschodniej, a znajomość języka rosyjskiego w państwach postsowieckich pomaga w prowadzeniu polityki informacyjnej. Stwierdziła też, że pośrednio to właśnie aktywność UE i polityka Partnerstwa Wschodniego stały się jednym z powodów ostatnich działań Rosji. Minister pełnomocny w Ambasadzie Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie Manfred Huterer podkreślił, że to, co robi Rosja, jest prawdziwą wojną – łamie ona prawo międzynarodowe, a przez to

stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Według niego postanowiła ona odwrócić się od współpracy z Zachodem i są to trwałe trendy w polityce Rosji, która poszukuje wroga za granicą, by przesunąć uwagę z ekonomiki na politykę zewnętrzną. Niektórzy politolodzy zwracają uwagę, iż obecna polityka Rosji jest mniej przewidywalna niż polityka ZSRR. Podkreślił, że mimo wszystko muszą być otwarte kanały komunikacyjne i należy Rosji proponować współpracę, aby rozwiązać problemy międzynarodowe i zapewnić bezpieczeństwo europejskie. Prof. dr hab. Hryhorij Perepełycia (Instytut Stosunków Międzynarodowych KUN) stwierdził, że Rosja dokonuje agresji w imię swoich interesów. Nie jest właściwe postrzeganie wojny rosyjsko-ukraińskiej jako „kryzysu ukraińskiego” czy konfliktu wewnątrzukraińskiego. Wojna rosyjsko-ukraińska jest częścią geopolitycznej wojny Rosji z Zachodem, a rosyjska ofensywa geopolityczna na Zachodzie ma daleko idące implikacje dla „nowej” Europy Wschodniej i europejskiego porządku międzynarodowego. Zauważył też, że Rosja dąży do stworzenia systemu polipolarnego, co jest niebezpieczne. Podważenie ładu postzimnowojennego oznacza podporządkowanie Rosji całej Europy Środkowej i Wschodniej, niezależnie od tego, czy poszczególne państwa należą do NATO i UE.

Jedyny gość z Rosji dr Roman Sawienkow (Katedra Socjologii i Politologii, Wydział Historyczny Uniwersytetu Woroneskiego) skupił się na kwestii odzwierciedlenia problemów bezpieczeństwa europejskiego w polityce wewnętrznej współczesnej Rosji: polityką informacyjną Rosji – deklaracjami przywódców i przekazem w mediach rosyjskich; konkretnymi działaniami i decyzjami polityków rosyjskich oraz stosunkiem społeczeństwa i elit wobec działań władz Rosji. Podkreślił, że rozszerzenie NATO postrzegane jest jako zagrożenie dla Rosji, a większość obywateli rosyjskich uważa, że ich państwo otaczają wrogowie, zaś w piątce głównych wrogów wymieniane są Polska i Ukraina. Prezydent Rosji Władimir Putin zachowuje swoją niekwestionowaną centralną rolę na rosyjskiej scenie politycznej, a zagrożenie zewnętrzne skupia społeczeństwo rosyjskie wokół niego, żaden inny polityk nie ma obecnie szans na pokonanie go. Dr R. Sawienkow zwrócił też uwagę, że w ostatnich tygodniach zmieniła się tematyka rosyjskich programów informacyjnych, gdy miejsce wiadomości z Donbasu zajęły informacje o Państwie Islamskim i terroryzmie międzynarodowym, co stało się zrozumiałe po rozpoczęciu działań Rosji w Syrii. Podkreślając swoje afiliacje, wygłosił tezę, że Rosja reaguje na zagrożenia nie jako agresor, lecz jako państwo broniące swoich

Fot. Grzegorz Kupianowicz

interesów. Prof. dr hab. Mychajło Nahorniuk (PUN) stwierdził, że na przekór logice stosunków międzynarodowych Rosja powraca do starego systemu, gdzie państwo odgrywa ważną rolę. Rosja ma siłę militarną i otwarcie korzysta z tego instrumentu, prezentując myślenie imperialne. Podkreślił, że faktycznie wojna hybrydowa zaczęła się ok. 2004 r., gdy Rosja zaczęła używać „broni” energetycznej, wykorzystywała wpływy kapitału rosyjskiego, dokonywała „podkupowania” polityków niemieckich. Obecnie pragnie ona zademonstrować, że o rozwiązywaniu problemów międzynarodowych decyduje Moskwa, a nie Waszyngton.

Trzeci panel pt. „Bezpieczeństwo państw »nowej« Europy Wschodniej – współczesne wyzwania” moderował dr Jakub Olchowski (Wydział Politologii UMCS). Wspólnie wystąpili dr Ludmiła Tretjak (Uniwersytet Narodowy „Akademia Ostrogska”) oraz inż. Ołeksandr Tretjak (Ukraińskie Towarzystwo Jądrowe).

Fot. Grzegorz Kuprianowicz

we, Chmielnicka Elektrownia Jądrowa). Zwrócili oni uwagę, jak ważnym elementem bezpieczeństwa energetycznego Europy Wschodniej jest energia jądrowa. Poruszyli różnorodne aspekty funkcjonowania energetyki jądrowej zarówno na Ukrainie, jak i w wymiarze globalnym. Wskazali m.in. na potrzebę modyfikacji systemu nadzoru nad produkcją i utylizacją odpadów jądrowych. Andrij Minczuk (Chmielnicka Elektrownia Jądrowa) również skupił się na problematyce polityki bezpieczeństwa energetycznego, poszerzając perspektywę na obszar Europy Środkowo-Wschodniej. Zwrócił uwagę na zależność sektora energetycznego Ukrainy od Rosji (jednym ze skutków jej działań jest utrata przez Ukrainę dostępu do zasobów energetycznych w Donbasie, na Krymie oraz na Morzu Czarnym). Wskazał na zagrożenia dla Ukrainy w kwestii bezpieczeństwa energetycznego, które obecnie znacząco się nasiliły w trzech zakresach: w sferze gazowej (brak dostępu do własnych zasobów, zmniejszenie tranzytu, konieczność zapewnienia rewersu, przeciwdziałanie Rosji wobec dywersyfikacji dostaw gazu dla Ukrainy), w energetyce jądrowej oraz w wojnie informacyjnej. Dr Ihor Hurak (PUN) skupił się na zaletach i wadach międzynarodowej pozycji Ukrainy w kontekście aneksji Krymu i udziału Rosji w wydarzeniach w Donbasie. Przez wiele lat Ukraina była traktowana przez Zachód jako państwo sezonowe, obecnie jest zależna od państw zachodnich, a brak pomocy ekonomicznej przyniósłby negatywne skutki dla niej. Wyraził jednocześnie obawę, że pomoc dla Ukrainy jest działaniem taktycznym, zaś kwestią strategiczną są stosunki z Rosją, o czym świadczy fakt, iż państwa zachodnie nie spieszyły się z sankcjami wobec Rosji. Niezwykle istotne jest, że Rosji bardziej zależy na kontroli nad Ukrainą niż państwom Zachodu na tym, by Ukraina stała się demokratycznym i suwerennym państwem. Dr Mykoła Kapitonenko (Instytut Stosunków Międzynarodowych KUN) stwierdził, że zarządzanie kryzysem ukraińskim jest wyzwaniem dla bezpieczeństwa europejskiego. Na Ukrainie dostrzegalne jest przecenia-

nie roli tego kraju w systemie bezpieczeństwa europejskiego. Właściwsze jest dostrzeżenie tego, na ile problemy Ukrainy stają się problemami sąsiednich państw. Zwrócił uwagę na niebezpieczne zjawiska, które naruszyły system bezpieczeństwa w Europie: rewizjonizm w polityce zagranicznej Rosji oraz przywrócenie zasad realpolitik. Prowadzi to do niebezpieczeństwa skupienia się państw na zapewnieniu stosunków bilateralnych, co doprowadzić może do osłabienia państw Europy Środkowo-Wschodniej i stwarza niebezpieczeństwo powstania państw „słabych”. A właśnie deficyt demokracji zaostrza konflikty wewnętrzne.

Po ostatnim panelu przedstawiciele Fundacji „Ofiarom Wojny na Ukrainie” zaprezentowali swoją działalność charytatywną polegającą na pomocy osobom poszkodowanym na skutek działań wojennych na terytorium państwa ukraińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli polskich, osób posiadających polskie pochodzenie lub Kartę Polaka.

Na zakończenie obrad głos zabrał pomysłodawca i inicjator paneli dyskusyjnych w ramach linii programowej „Bezpieczeństwo w Europie Wschodniej” dyrektor CEW UMCS prof. W. Baluk. Podkreślił, że z pewnością nie udało się odpowiedzieć na wiele nurtujących pytań, jednak dyskusje ukazały ważność regionu „nowej” Europy Wschodniej w kwestiach bezpieczeństwa kontynentu europejskiego. Zapowiedział też, że wystąpienia zostaną opublikowane w periodyku „Wschód Europy. Studia humanistyczno-społeczne”, wydawanym przez CEW i Wydział Politologii UMCS.

Cykl paneli poświęconych bezpieczeństwu w Europie Wschodniej stał się ważnym elementem lubelskiego Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej. W ciągu kilku godzin poruszono szereg kluczowych kwestii decydujących nie tylko o przyszłości „nowej” Europy Wschodniej, rozumianej jako obszar postsowiecki rozpościerający się między Rosją a Unią Europejską, ale także znacząco wpływających na losy kontynentu i bezpieczeństwo międzynarodowe w wymiarze globalnym.

Grzegorz Kuprianowicz

Fot. Grzegorz Kuprianowicz

12 października 2015 r. dr Renata Gozdecka z Instytutu Muzyki oraz mgr Anna Mazur z Instytutu Sztuk Pięknych UMCS otrzymały z rąk prof. dr hab. Leny Kolarskiej-Bobińskiej Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia dydaktyczne. Tegoroczna uroczysta gala odbyła się w Pałacu Prymasowskim w Warszawie. Na uroczystości obecna była Prorektor ds. Kształcenia prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz.

• Od lewej: dr Renata Gozdecka, prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska, mgr Anna Mazur

Laureatki Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z Wydziału Artystycznego

Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznawane są corocznie za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne (w trzech kategoriach: badań podstawowych, badań na rzecz rozwoju społeczeństwa i badań na rzecz rozwoju gospodarki), za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej, za całokształt dorobku naukowego oraz za osiągnięcia organizacyjne.

Nagroda dla naszych wykładowców przyznana została za opracowanie nowatorskiego programu kompleksowych działań edukacyjnych oraz kierowanie realizacją innowacyjnych zajęć kształcących kompetencje dydaktyczne w zakresie edukacji artystycznej. Renata Gozdecka i Anna Mazur są autorkami merytorycznych założeń projektu „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS”, realizowanego

w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet III „Wysoka jakość systemu oświaty”), finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt zakładał kształcenie przez praktyczne działania dydaktycznych kompetencji studentów kierunków: edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych i edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

Innowacyjność projektu wyrażała się m.in. w objęciu działaniami edukacyjnymi wszystkich podmiotów uczestniczących w rozwijaniu kompetencji dydaktycznych: studentów, wykładowców z Wydziału Artystycznego, nauczycieli i uczniów z 52 lubelskich instytucji oświatowych (szkół podstawowych, gimnazjów, liceów i domów kultury). Opracowana przez Zespół koncepcja programowa praktyk przewidywała podniesienie kompetencji merytorycznych nauczycieli-opiekunów oraz przygotowanie studentów do

realizacji zajęć edukacyjnych zgodnie z nową podstawą programową. Warto dodać, że rezultaty osiągnięte przez Zespół zostały docenione także przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, które wybrało projekt Wydziału Artystycznego UMCS do publikacji prezentującej najbardziej efektywne przykłady dobrych praktyk (jako jeden z 14 projektów spośród 565 realizowanych w tym czasie w Polsce).

Piotr Majewski

Fot. Sylwia Gajewska

Kongres Montessori Europe

Po wieloletnich staraniach, Lublin jako ośrodek, w którym rozwijana jest pedagogika Marii Montessori, został wybrany na gospodarza XVI Międzynarodowego Kongresu Montessori Europe, który odbył się w dniach 16–18 października 2015 r. Organizatorem było stowarzyszenie Montessori Europa, a współorganizatorami Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS oraz Lubelski Oddział Polskiego Stowarzyszenia Montessori.

Obrazy plenarne odbywały się w Hotelu Victoria, natomiast zajęcia warsztatowe w Instytucie Pedagogiki UMCS. Tematyka wykładów oraz warsztatów związana była z tematem: „Kształcenie w systemie Montessori: rozwój dziecka w środowisku społecznym” (*Montessori education: the child's development in the social environment*). Uczestnicy odbywali także hospitacje w lubelskich i świdnickich placówkach oświatowych, pracujących według założeń pedagogiki M. Montessori.

16 października, przed oficjalnym rozpoczęciem Kongresu, uczestnicy hospitolali lubelskie i świdnickie placówki przedszkolne i szkolne, w któ-

rych funkcjonują oddziały montesoriańskie. Możliwość prowadzenia obserwacji dla ok. 160 osób zapewniły: Przedszkola nr 18, 19 i 34 w Lublinie, Szkoła Podstawowa nr 27 im. M. Montessori w Lublinie, Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaczka” w Lublinie, a także Przedszkola nr 3, 4 i 5 w Świdniku, Szkoła Podstawowa nr 7 im. Żołnierzy Armii Krajowej w Świdniku oraz Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Lublinie.

Słowo powitalne podczas ceremonii otwarcia Kongresu wygłosili: Mirjam Stefels – Prezydent Montessori Europe, Urszula Rojek – wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Montessori, Piotr Kowalczyk – Przewodniczący Rady Miasta Lublin, prof. dr hab. Ryszard Bera – Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS oraz prof. dr hab. Sabina Guz – specjalista w zakresie pedagogiki M. Montessori w Instytucie Pedagogiki UMCS. Na ceremonię otwarcia przybyli m.in.: Albin Mazurek, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, Lech Sprawka, Poseł na Sejm, członek Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, Ewa Dumkiewicz-Sprawka, Dyrektor Wydziału Oświaty i Wychowania UM Lublin oraz Anna Szczepińska, Wicekurator Oświaty w Lublinie. Otwarcie Kongresu uświetnił występ teatralny dzieci z oddziałów Montessori z Przedszkola nr 34 w Lublinie. Inscenizacja historii o królu pokoju doskonale

wprowadziła w atmosferę międzynarodowego, montesoriańskiego święta.

Wykład inauguracyjny „Uczyć się, aby żyć w zgodzie z innymi” (*Learning to Live Well with Others*) wygłosiła Lynne Lawrence (WB) – Dyrektor Wykonawczy Association Montessori Internationale (Międzynarodowe Stowarzyszenie Montessori), były Sekretarz Generalny (2007) i były członek Zarządu AMI, która aktywnie wspiera inicjatywy AMI, m.in. Educateurs sans Frontieres (Nauczyciele bez granic) oraz innowacyjny projekt Corner of Hope (Zakątek Nadziei) w kenijskim Centrum Przesiedleńców Wewnętrznych. Jest aktywnym działaczem ma rzecz praw dzieci i uznaną propagatorką pedagogiki montesoriańskiej. L. Lawrence dokonała analizy aktywności dziecka w odniesieniu do tzw. planów rozwoju – psychologii rozwoju dziecka Montessori w aspekcie praktycznym i filozoficznym. Poruszyła problemy teorii i pracy z dzieckiem.

Kolejnym punktem obrad była praca lubelskiej grupy legislacyjno-prawnej, doraźnie zawiązanego zespołu dyrektorów przedszkoli i szkół, nauczycieli, prawników i samorządowców, którzy dyskutowali nad kierunkiem działań zmierzających do uregulowania systemowych podstaw funkcjonowania edukacji montesoriańskiej w Polsce. Moderatorem był Zastępca Burmistrza Świdnika Tomasz Szydło, propagator idei pedagogiki montesoriańskiej po-

strzeganej jako optymalne rozwiązanie problemów kształcenia uczniów w małych, wiejskich szkołach. Uczestnicy przyjęli deklarację z zamiarem przedstawienia jej w MEN, m.in. po to, aby nie sprawdziły się słowa Paula Epsteina: *Gdyby dziś żyła Maria Montessori, to nie moglibyśmy jej zatrudnić ani w przedszkolu, ani w szkole, bo ona nie miała dyplomu potwierdzającego jej kwalifikacje do pracy z dziećmi.*

Drugi dzień obrad rozpoczął wykład dr. Paula Epsteina (USA) „Jesteśmy przyjaciółmi, czyż nie? W jaki sposób dzieci z klas Montessori wyrażają uczucia” (*We're Friends, Right!? How Montessori Children Express Affection*). Dr P. Epstein jest dyrektorem Szkoły Montessori w Rochester, międzynarodowym wykładawcą, autorem książek, konsultantem i badaczem. Skupił się on na centralnym problemie pedagogiki M. Montessori dotyczącym koncentracji uwagi (*polarization of attention*). Włoska pedagog wierzyła, że koncentracja stanowi pierwszy krok w rozwoju duchowym dzie-

• Dr Paul Epstein

Fot. Dagmara Wołyńczuk

cka, co prowadzi do ukształtowania „społeczeństwa na drodze spójności”. Koncentracja wiedzy do normalizacji, najwyższego poziomu rozwoju, który charakteryzuje się określonymi oznakami, do których Montessori zaliczyła: umiejętność koncentracji, ciągłą i wypełnioną radością pracę, spontaniczne zdyscyplinowanie, zdolność niesienia pomocy i sympatię dla innych. P. Epstein, w czasie wieloletniej praktyki pedagogicznej zauważył, że bywają jednak i takie dzieci, które wolą odmienny rodzaj skupienia, nazwane przez badacza koncentracją podzielaną z innymi (*shared focus*), której rozwój jest niezbędny

dla kształtowania interakcji społecznych i umiejętności wyrażania uczuć.

Po wykładzie odbyło się Walne Zgromadzenie Członków Montessori Europe, po którym głos zabrał prof. dr hab. Bogusław Śliwerski, doktor *honoris causa* UMCS, przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Dokonał on analizy recepcji pedagogiki Montessori w Polsce. Zaciekał go rodzimy fenomen zainteresowania tą pedagogiką oraz usytuowania jej nie tylko w praktyce edukacyjnej, ale także w obszarze badań pedagogicznych. Słuchacze mogli poznać arkana implementacji metody Montessori w polskim systemie oświatowym, na tle różnego rodzaju uwarunkowań.

Następnie w Instytucie Pedagogiki UMCS odbyły się zajęcia warsztatowe. Uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia modelowej pracowni Montessori, założonej w 1992 r. Organizatorzy zaproponowali 20 warsztatów realizowanych w dwóch turach po 90 min.

Trzeciego dnia Kongresu została upubliczniona i podpisana „Deklaracja lubelska” – rodzaj manifestu środowiska na temat rozwoju dziecka w grupach prowadzonych według założeń alternatywnego modelu edukacji. Czytamy w niej: „Badania empiryczne wskazują, że małe dzieci, które kształciły się w montessoriańskim otoczeniu szklonym, opanowały charakterystyczne zachowania społeczne, są otwarte, zainteresowane sobą nawzajem. Wiedzą, w jaki sposób podejmować decyzje. Umiejętność decydowania jest szczególnie ważna w demokratycznym społeczeństwie”.

Ostatni wykład „Zmierzyć się z grupą” (*Grip on the group*) wygłosił René van Engelen (NL), który od ponad 11 lat pracuje w Holland University jako trener i nauczyciel. Zajmuje się interwencją wychowawczą w życie dysfunkcyjnych grup. Szkoli instruktorów, zespoły nauczycieli w szkołach. W czasie wykładu można było poznać i doświadczyć dwóch ekstremów grupy: negatywnego i pozytywnego. Grupa negatywna prowadzi do zastraszenia, niskiego poczucia własnej wartości i uniemożliwia wprowadzanie w życie edukacji asystującej (dostosowanej do potrzeb poszczegól-

nych uczniów). Stąd R. van Engelen poświęcił nieco czasu wskazaniom, jak zapobiegać przekształcaniu się grupy w grupę negatywną i jak kierować jej rozwojem. Merytoryczną część Kongresu zakończył panel dyskusyjny z udziałem wszystkich wykładawców.

XVI Kongres Montessori Europe zamknięto występowaniem dzieci ze świdnickich placówek oświatowych. Przedszkolaki i uczniowie oddziałów szkolnych odegrali historię narodzin Układu Słonecznego, wyeksponowali planetę Ziemię i zaakcentowali, że mieszkańcy jej różnych zakątków mieli okazję spotkać się właśnie w Lublinie. Dzieci żywiołowo odśpiewały specjalnie na tę okazję skomponowaną piosenkę, której słowa wyrażały, jak wiele zadowolenia dostarcza uczenie się w atmosferze swobody oraz doświadczenie niezależności w działaniu.

Po oficjalnym zakończeniu Kongresu, 19 października, w wybranych lubelskich placówkach oświatowych zorganizowano kolejny dzień hospitalacji w oddziałach montessoriańskich.

Należy nadmienić, że władze Lublina wsparty inicjatywę organizacji wydarzenia, stąd gościom można było zaproponować koncert lubelskiego Trio Stroikowego, który miał miejsce na Zamku Lubelskim, w sali malarstwa polskiego, oraz spacer po Lublinie z przewodnikiem.

W organizację Kongresu zaangażowana była ponad 20-osobowa grupa osób, którą stanowili nauczyciele akademicy oraz wychowawcy oddziałów montessoriańskich z Lublina i Świdnika. Ich koordynatorem była dr Beata Bednarczuk z Instytutu Pedagogiki UMCS, Wiceprezydent Montessori

• Obrady plenarne

Fot. Dagmara Wołyńczuk

Europa, przy wsparciu dr Małgorzaty Centner-Guz, także z Instytutu Pedagogiki, Prezesa Lubelskiego Oddziału Polskiego Stowarzyszenia Montessori. Na ostatnim etapie przygotowań włączyli się także studenci pedagogiki, którzy w strojach z epoki oraz z płonącymi pochodniami poprowadzili uczestników Kongresu lubelskim traktem królewskim na Zamek.

W związku z obecnością licznej grupy gości z zagranicy, zwrócono się o pomoc do studentów z Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej UMCS, którzy podjęli się tłumaczeń zarówno w hospitałowych placówkach oświatowych, jak i w miejscu obrad. Wspierali biuro kongresowe oraz liderów warsztatów, tłumacząc część zajęć.

Spotkanie naukowców i praktyków zajmujących się pedagogiką Marii Montessori stanowiło platformę wymiany doświadczeń zarówno na gruncie teo-

rii, jak i praktyki edukacyjnej. Łączna liczba uczestników Kongresu wyniosła ponad 300 osób, w tym ok. 170 uczestników Polski oraz 130 z zagranicy (Azerbejdżan, Australia, Bułgaria, Czechy, Dania, Egipt, Holandia, Irlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Norwegia, Sin-

gapur, Słowacja, Stany Zjednoczone, Szwecja, Turcja, Ukraina, Wielka Brytania). Uczestnicy mogli poznać potencjał naukowy, społeczny i kulturalny oraz turystyczny Lublina i Lubelszczyzny.

Dr Beata Bednarczuk
Dr Małgorzata Centner-Guz

• Górny rząd od lewej: doc. J. Kukarina, dr A. Górak (IH UMCS), doc. P. Kung, Łada Parijewa. Dolny rząd od lewej: prof. T. Bykowska, doc. T. Kandaurowa, doc. S. Głotowa i doc. A. Końkowa

Symposium dziejów biurokracji

rozwija nasz Instytut Historii, a więc: Instytutu Historyczno-Archiwalnego (Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Moskwie), Instytutu Nauk Humanistycznych i Sztuk (Uralski Uniwersytet Federalny z Jekaterynburga) i Instytutu Historycznego (Charkowski Uniwersytet Narodowy).

Cykl Sympozjów jest już dostatecznie okrzepły organizacyjnie. Od lat działa strona internetowa i Sekretariat Stały, który inicjuje kolejne spotkania. Odbývają się one w różnych miejscowościach przy współpracy różnych ośrodków naukowych, ale zawsze jednym z organizatorów jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Równolegle do Sympozjów wydawana jest seria wydawnicza *Dzieje biurokracji*.

Tym razem Symposium zostało zorganizowane przez dwa Wydziały naszego Uniwersytetu (Humanistyczny oraz Prawa i Administracji) oraz Ro-

syjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Moskwie i Archiwum Państwowe w Lublinie. Kluczowymi problemami, które nadały ton obradom, były: kształtowanie teorii biurokracji w oparciu o doświadczenie nauk historycznych, struktury i ludzie aparatu biurokratycznego, kancelaria i dokument jako narzędzie władzy. Tym razem założono ograniczenie do okresu rozwiniętej biurokracji.

Interesującym rezultatem tegorocznych obrad jest idea utworzenia międzynarodowej organizacji historii i teorii biurokracji. Forma prawna i organizacyjna jest jeszcze konsultowana i bierzemy pod uwagę zarówno stowarzyszenie zwykłe, jak i posiadające osobowość prawną. Planowana organizacja wchłonęłaby Sekretariat Stały sympozjów, a działania opierała na szerokim konsensusie członków i rady naukowej.

Artur Górak

Warsztaty metodyczne CJKP w Mołdawii

• Spotkanie delegacji CJKP z Ambasadorem RP w Kiszyniowie

W dniach 16–18 października 2015 r. delegacja CJKP UMCS w składzie: prof. dr hab. Jan Mazur, dr hab. Anna Dunin-Dudkowska i dr Bartłomiej Maliszewski przeprowadziła warsztaty metodyczne dla nauczycieli, animatorów kultury oraz działaczy polonijnych w Mołdawii.

Warsztaty się rozpoczęły od przemówienia ambasadora RP Artura Michalskiego, który podkreślał istotne znaczenie projektów realizowanych dzięki współpracy MSZ, organizacji polonijnych oraz ośrodków uniwersyteckich w Polsce i za granicą.

Podczas trzydniowego kursu prof. dr hab. Jan Mazur wygłosił wykłady na temat języka polskiego w świecie, certyfikacji znajomości języka polskiego oraz tendencji rozwojowych we współczesnej polszczyźnie, a dr hab. Anna

Dunin-Dudkowska i dr Bartłomiej Maliszewski przeprowadzili zajęcia z metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kurs odbył się w Centrum Języka i Kultury Polskiej na Państwowym Uniwersytecie Mołdawskim. Cieszył się dużym zainteresowaniem słuchaczy.

Po zakończeniu warsztatów delegacja CJKP wzięła udział w krótkiej podróży do Naddniestrza. We wsi Słoboda Raszków zwiedziła szkołę, w której odbywają się lekcje języka polskiego, oraz kościół, w którym msze są odprawiane w języku polskim. W Raszkowie delegacja CJKP była na polskim cmentarzu, zwiedziła kościół, a następnie gościła w Domu Polskim „Wołodjowski”.

Projekt warsztatów został sfinansowany ze środków Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ i powstał przy współpracy stowarzyszenia Polska Wiosna w Mołdawii, Centrum Języka i Kultury Polskiej na Państwowym Uniwersytecie Mołdawskim oraz CJKP UMCS. Organizatorem projektu była mgr Kamila Kwiatkowska – absolwentka UMCS i obecna lektorka języka polskiego na Państwowym Uniwersytecie Mołdawskim w Kiszyniowie.

Bartłomiej Maliszewski

• Wręczenie dyplomów uczestnikom warsztatów

Konferencja „Mniejszość wołoska w Europie”

W dniach 28–29 września 2015 r. w Instytucie Historii odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Mniejszość wołoska w Europie – historia i dziedzictwo” (*The Vlach minority in Europe – history and cultural heritage*). Jej wiodącym organizatorem był Zakład Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych Instytutu Historii UMCS, a także Instytut Kultury Uniwersytetu Jagiellońskiego i Wydział Historyczny Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, we współpracy z Instytutem Kultury Rumuńskiej w Warszawie. Konferencja została przygotowana w ramach projektu „Wołosi w europejskiej i polskiej przestrzeni kulturowej. Migracje, osadnictwo, dziedzictwo kulturowe”, którego celem jest międzynarodowa, interdyscyplinarna i ukierunkowana na zgłębienie różnorodnych zagadnień współpraca badawcza dotycząca Wołochów. W badania te zaangażowani są przedstawiciele wielu ośrodków naukowych, m.in. z Polski, Rumunii, Chorwacji, Macedonii, Słowacji, Serbii czy Ukrainy.

W trakcie spotkania referaty wygłosili reprezentujący różne dyscypliny naukowe specjaliści zajmujący się tematyką wołoską, afiliowani w ośrodkach naukowo-badawczych w Polsce (UMCS, UAM, UJ, PAN w Warszawie), Rumunii (University of Bucharest, Babeş-Bolyai University, Alexandru Ioan Cuza University), Serbii (Serbian Academy of Science and Arts w Belgradzie) czy na Ukrainie (Uniwersytet w Iwano-Frankowsku). Ramy chronologiczne wystąpień obejmowały okres od średniowiecza aż po czasy współczesne. Na temat roli i znaczenia mniejszości wołoskiej w Europie wypowiedzieli się historycy, etnolodzy, prawnicy oraz filolodzy. W trakcie odczytów i towarzyszącej im dyskusji podejmowano takie kwestie jak: relacje Wołochów z ludnością słowiańską w średniowieczu i epoce nowożytnej, północny zasięg osadnictwa na prawie wołoskim w średniowiecznej Polsce, urząd wojewodów wołoskich na Orawie w XV w., instytucje samorządowe pasterzy na Bałkanach i w regionie karpackim na przełomie wieków średnich i wczesnej nowożytności, dzieje XVI-wiecznych Morlachów w Dalmacji, funkcjonowanie grup Meglenorumunów w dzisiejszej Serbii czy problematyka zarządzania wołoskim dziedzictwem kulturowym we współczesnej Europie.

Ustalenia poczynione w trakcie konferencji zostaną przedstawione w formie anglojęzycznej publikacji książkowej. Będą one stanowić punkt wyjścia dla dalszych badań nad rolą i znaczeniem Wołochów w kulturze polskiej i europejskiej, jak również przyczynią się do wypełnienia ciągle istniejących luk w wiedzy na temat tej grupy etnicznej.

Anna Obara-Pawłowska

Horyzont 2020, realizowany w latach 2014–2020 i dysponujący budżetem 77 mld euro, to największy w historii Unii Europejskiej program finansujący badania i innowacje. Komisja Europejska zatwierdziła tzw. Program Pracy – dokument szczegółowo określający możliwości i warunki pozyskania dofinansowania na przestrzeni kolejnych dwóch lat. Budżet, jaki został zabezpieczony na najbliższe lata, to prawie 16 mld euro.

Program Horyzont 2020 w dalszym ciągu będzie wspierał naukowców i innowatorów pracujących nad najbardziej obiecującymi obszarami współczesnej nauki. Finansowane będą projekty proponujące rozwiązania przełomowe, o dużym potencjale, dające nadzieję na efektywne rozwiązanie kluczowych wyzwań społeczno-gospodarczych.

Program dofinansuje projekty na różnych etapach zaawansowania – od koncepcji i badań podstawowych po wdrażanie. Szeroki zakres przewidzianych narzędzi finansowych ma ułatwić wykorzystanie i komercjalizację efektów prac naukowych. Naukowcy mogą również liczyć na wsparcie w ramach programu Horyzont 2020 m.in. w postaci finansowania staży badawczych czy innowacyjnych prac naukowych.

Wszystkie informacje o programie Horyzont 2020 (w tym Programie Pracy 2016–2017 oraz ogłoszenia konkursów) są publikowane na portalu Participant Portal: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>.

Kluczowe Priorytety w latach 2016–2017

(na podstawie komunikatu Komisji Europejskiej z 13.10.2015 r.)

1. Miejsca pracy, wzrost gospodarczy i inwestycje (*a new Boost for Jobs, Growth and Investment*)

Priorytetem Komisji Europejskiej jest stymulowanie wzrostu gospodarczego Europy oraz tworzenie nowych i stabilnych miejsc pracy bez jednoczesnego podnoszenia poziomu zadłużenia. Inwestycje w obszar badań i innowacji pozwolą na ponowne uprzemysłowienie Europy oraz zbudowanie solidnej bazy wiedzy, torującej drogę przyszłym

– nowy Program Pracy na lata 2016–2017

dla wzrostu gospodarczego, nowych miejsc pracy i wzmocnienia konkurencyjności Europy

przełomowym osiągnięciom naukowym. Służyć temu mają działania zaplanowane w Programie Pracy, m.in.:

- ok. 2 mld euro z budżetu przewidzianego na lata 2016–2017 trafi do małych i średnich przedsiębiorstw, w tym 740 mln euro wzmocni te o najwyższym poziomie innowacyjności;
- ok. 1,7 mld euro trafi do naukowców poprzez granty Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (*European Research Council, ERC*);
- ok. 10 tysięcy osób weźmie udział w szkoleniach i wymianach badawczych w ramach Akcji Marii Skłodowskiej-Curie;
- 140 mln euro przyczyni się do rozwoju nowej paneuropejskiej infrastruktury badawczej.

2. Po(d)łączony Cyfrowy Wspólny Rynek (*A Connected Digital Single Market*)

Internet i technologie cyfrowe zmieniają współczesny świat. Możliwości, jakie ze sobą niosą, nie są wykorzystywane w równym stopniu przez wszystkich obywateli, przedsiębiorstwa czy instytucje (w tym instytucje rządowe). Działania, jakie mają się przyczynić do rozwijania innowacyjnych rozwiązań cyfrowych, są następujące:

- obszar **Internet of Things** (139 mln euro) pozwoli na uzupełnienie osiągnięć technologicznych o zakrojone na szeroką skalę projekty pilotażowe, prowadzone w obszarach głównych wyzwań społecznych;
- obszar **Digital Security** (118 mln euro) odpowie na szanse i zagro-

żenia związane z procesami cyfryzacji i informatyzacji;

- obszar **Automated Road Transport** (114 mln euro) dotyczy wzmocnienia bezpieczeństwa i efektywności energetycznej, przy zmniejszaniu kongestii i emisji szkodliwych substancji w sektorze motoryzacyjnym;
- 50 mln euro przyczyni się do stworzenia tzw. **European Open Science Cloud**.

3. Elastyczna Unia Energetyczna z polityką zmian klimatycznych (*A Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate change Policy*)

Europejska Unia Energetyczna zapewni Europie energię bezpieczną, opłacalną i przyjazną środowisku. Rozsądniejsze wykorzystywanie energii w połączeniu z łagodzeniem konsekwencji zmian klimatycznych przyczynią się do stymulowania wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy i będą inwestycją w przyszłość Europy. Program Pracy ma pomóc w mobilizacji europejskiego potencjału naukowego w służbie innowacyjnych rozwiązań w obszarach:

- obszar **Smart and Sustainable cities** (232 mln euro) ma na celu zbliżenie miast, przemysłu i obywateli w celu znalezienia zrównoważonych rozwiązań energetycznych i transportowych;
- projekty w ramach obszaru **Energy Efficiency** (194 mln euro) przyniosą wymierne oszczędności energii, do 230 000 toe (toe = tona oleju ekwiwalentnego) na rok;

- obszar **Competitive Low-carbon Energy** (723 mln euro) daje wraz próbom zdywersyfikowania dostępnych źródeł energii;
- zamiar uczynienia Europy numerem jeden w zakresie **energii odnawialnych** będzie wspierany poprzez inwestycje w wymiarze ponad 400 mln euro przeznaczone na komercjalizację obiecujących technologii w ww. obszarze;
- w obszarze działań na rzecz klimatu w 2016 r., dzięki 178 mln euro inwestycji, zademonstrowane zostaną innowacyjne rozwiązania czyniące gospodarkę bardziej przyjazną środowisku (**future solutions for greening the economy**).

4. Pogłębiany i Bardziej Sprawiedliwy Rynek Wewnętrzny ze Wzmocnioną Bazą Przemysłową (*A Deeper and Fairer Internal Market with a Strengthened Industrial Base*)

- Wspólny Rynek jest jednym z największych europejskich osiągnięć i najlepszym narzędziem w walce ze wznoszącą globalizacją. Program Pracy przyczyni się do utrzymania i wzmocnienia rynku wewnętrznego, jak i europejskiej bazy przemysłowej poprzez:
- obszar **Industry 2020 in the Circular Economy** (669 mln euro) wzmocni i odnowi europejski potencjał przemysłowy, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
 - obszar **Personalised Medicine** (659 mln euro) wzmocni przemysł europejski i tzw. srebrną gospodarkę

(*silver economy*) poprzez inwestycje w strategię wczesnego i efektywnego zapobiegania, wykrywania i leczenia w odpowiedzi na problem chorób chronicznych i starzejącej się Europy;

- obszar **Mobility for Growth** (436 mln euro) wzmocni rolę transportu jako arterii wspólnego rynku.
- #### 5. Silniejszy Aktor Globalny – w kierunku Nowej Polityki Migracyjnej oraz Obszaru Sprawiedliwości i Praw Podstawowych Opartych na Wzajemnym Zaufaniu (*A Stronger Global Actor, Towards a New Policy on Migration, and An Area of Justice and Fundamental Rights Based on Mutual Trust*)

W obliczu problemów migracyjnych wzmocnione zostaną wysiłki dążące do zapewnienia bezpieczeństwa zewnętrznych granic Unii Europejskiej, przy jednoczesnym niezakłóconym przepływie ludzi i towarów wewnątrz UE:

- temat **Risk-based screening at border crossing** (8 mln euro) sfinansuje badania mające na celu skuteczniejsze wykrywanie niebezpiecznych osób i towarów na granicach. Badaniami zostaną także objęte tematy takie jak: źródła i ścieżki migracji, wpływ ruchów radykalnych na zjawisko migracji, zapobieganie i wczesne wykrywanie procesów radykalizacji w Europie;
- obszar **Fight against crime and terrorism** przyczyni się do opracowania nowych sposobów zapobiegania i zwalczania przestępczości

zorganizowanej i terroryzmu, przy jednoczesnym poszanowaniu podstawowych praw i wartości;

- obszar **International cooperation** wzmocni współpracę w zakresie badań i innowacji w służbie wspólnego stawiania czoła wyzwaniom społecznym.

6. Działania przekrojowe i inne (*Cross cutting and other features*)

- synergie pomiędzy Horyzontem 2020 i Europejskimi Funduszami Strukturalnymi i Inwestycyjnymi (*European Structural and Investment Funds, ESIF*) wzmocnią efektywność działań obu podmiotów;
- obszar **Widespread** (202 mln euro) skoncentruje się na dążeniu do zlikwidowania naukowo-badawczego różnicowania pomiędzy państwami UE.

Zapraszamy do konsultowania propozycji pomysłów na projekty oraz śledzenia zakładki Horizon 2020 na stronie UMCS (www.umcs.pl) → Pracownik → Badania i rozwój → Współpraca międzynarodowa → Horyzont 2020), na której sukcesywnie będą zamieszczane informacje o otwartych konkursach.

Biurowisko
ds. Współpracy Międzynarodowej

Centrum Badań Naukowych
i Współpracy Międzynarodowej

e-mail: magdalena.pokrzycka@umcs.pl
marlena.wosiak@umcs.pl
tel. 81 537 54 58

Innowacje w praktyce

W dniach 22–23 października 2015 r. na stadionie Arena Lublin odbyła się Konferencja „Innowacje w praktyce”, zorganizowana przez Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie oraz Centrum Innowacji Naukowo-Edukacyjnych.

W programie zaplanowano m.in. panelowe spotkania dyskusyjne, IV Wystawę Innowacyjnych Rozwiązań Urządzeń Badawczo-Pomiarowych i Nowych Technologii oraz warsztaty i konsultacje z sesją posterową. Pod-

czas spotkań i wystawy można było zapoznać się z innowacyjnymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi sprzętu naukowo-badawczego wiodących firm polskich i zagranicznych. Sesja konferencyjna obejmowała zagadnienia naukowe i techniczne metod badań oraz nowych technologii wytwarzania w inżynierii i biomedycynie.

Warsztaty i konsultacje umożliwiły pozyskanie nowej wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjnych trendów w nauce, nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami produkcyjnymi oraz przedyskutowanie bieżących problemów technologicznych.

Współorganizatorem ze strony UMCS było Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań. Wybrane rozwiązania innowacyjne z obszaru medycyny prezentował dr hab. Grzegorz Wójcik z Instytutu Informatyki UMCS.

Virginia Gieryng-Cieplak

Fot. archiwum autora

• Maciej Kusy

Maciej Kusy, student roku dyplomowego na kierunku malarstwo w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS, zdobył Grand Prix Ogólnopolskiego Studenckiego Konkursu Malarskiego im. Wojciecha Fangora w Gdańsku.

Rozstrzygniętą w październiku 2015 r. imprezę zorganizował Wydział Malarstwa gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych we współpracy z Państwową Galerią Sztuki w Sopocie. Konkurs był jednym z wydarzeń towarzyszących przyznaniu Wojciechowi Fangorowi doktoratu *honoris causa* ASP w Gdańsku oraz odbywał się w ramach obchodów jubileuszu 70-lecia uczelni. Jego celem była promocja młodego malarstwa i twórczości niedawno zmarłego, wybitnego polskiego artysty. Jury, w którego składzie byli m.in. prof. Jarosław Modzelewski z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Grand Prix dla studenta Wydziału Artystycznego

i prof. Piotr C. Kowalski z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, jednogłośnie przyznało młodemu lubelskiemu artyście najwyższy laur za zestaw prac z cyklu *Palety*.

Nagrodzone kompozycje malarskie przedstawiają szczerze wypełniające kadr obrazów zestawy transportowych palet. Malowane niezwykle precyzyjnie i subtelnie motywy oddają realizm detalu, zarazem – dzięki jednolitej i stonowanej kolorystyce – nabierają cech ornamentalnego, dekoracyjnego wzoru, plasując się na granicy realizmu i abstrakcji geometrycznej.

Maciej Kusy (ur. 1991) jest absolwentem Zespołu Szkół Plastycznych w Lublinie. Ukończył studia licencjackie na kierunku malarstwo w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS. Obecnie opiekę dydaktyczną nad obiecującym malarzem sprawuje prof. Jacek Wojciechowski, pod kierunkiem którego Maciej Kusy przygotowuje artystyczną pracę dyplomową. Mimo młodego wieku, malarz wziął już udział w ponad 10 wystawach zbio-

rowych, nie tylko w Lublinie, ale także w Katowicach i Kazimierzu Dolnym. Jest też zdobywcą pierwszej nagrody grupowej na I i II Pleneriadzie w Kazimierzu Dolnym (2013). Laureat konkursu w Gdańsku został zaproszony do pokazu swoich prac na wystawie indywidualnej w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie.

Piotr Majewski

• *Palety III*, olej na płótnie

Fot. Maciej Kusy

Historyczny sukces lubelskich tenisistek stołowych

Zawodniczki AZS UMCS Optima Lublin z bardzo dobrej strony zaprezentowały się w drugiej rundzie rozgrywek Pucharu Europejskiej Unii Tenisa Stołowego i awansowały do kolejnego etapu.

Lublinianki przystępowały do zawodów z pozycji debutantek. Do hali Globus przyjechały mocne europejskie marki: hiszpański Girbau Vic TT, rumuński ACS Dumbravita oraz belgijski AFP Antwerpen. Faworytem

rozgrywek był ten drugi zespół, którego najmocniejszym punktem była Adina Diaconu, dziesięciokrotna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Europy.

Już w pierwszym spotkaniu tenisistki Optimy stanęły przed niezwykle trudnym zadaniem. Hiszpański zespół zagrał na bardzo wysokim poziomie i sprawił nie lada kłopoty. Dobrze to spotkanie otworzyła Antonina Szy-

Archiwum AZS UMCS Lublin

mańska, która pewnie wygrała pierwszą partię do jednego. W kolejnej Hiszpanki wyrównały. Przełomowy był natomiast mecz numer trzy. Wen Wen Liu pokazała, że jest naprawdę mocna i przegrywając 0:2, odwróciła losy tego pojedynku i ostatecznie wygrała. To dodało jej koleżankom pewności siebie. W czwartej potyczce rywalki były lepsze, ale w decydującej partii Natalia Aleksyeyenko pokazała klasę i zapewniła Optimie historyczny sukces w europejskich rozgrywkach. Hiszpańska drużyna odchodziła od stołów pokonana. Swojego zadowolenia z takiego rezultatu nie kryła jedna z bohaterek Antonina Szymańska: *To był bardzo dobry i długi mecz. Wygrałyśmy 3:2 po bardzo zaciętej walce. Nasze rywalki mają w składzie bardzo dobrą defensywną zawodniczkę, która zdobyła dwa punkty, więc tak naprawdę liczyłyśmy na to, że każda z nas zdobędzie po jednym bardzo ciężkim punkcie, bo mają bardzo wyrównany skład. Na szczęście zakończyło się to naszym zwycięstwem. W ostatnim meczu Natalia wytrzymała psychicznie tę trudną wymianę.*

W podobnym tonie wypowiedział się kierownik zespołu Marcin Pawlak: *Cieszę się bardzo z historycznego dla nas zwycięstwa w zawodach Pucharu Europy. Miejmy nadzieję, że te eliminacje przyniosą jeszcze wiele niespodzianek, pozytywnych dla naszych kibiców. Jeszcze za wcześniej prze-*

sądzać o awansie. Na pewno trzeba się skoncentrować, dziewczyny muszą odpocząć, zrelaksować się i znaleźć koncentrację przed kolejnym meczem.

Słowa Marcina Pawlaka okazały się prorocze. Emocji zdecydowanie nie brakowało. W drugim meczu lublińnianki stanęły naprzeciwko faworytek do awansu – rumuńskiego ACS Dumbravita. To spotkanie przegrały, chociaż pierwszą partię wygrała 3:1 Antonina Szymańska. Później jednak do stołu podeszła Młodzieżowa Mistrzyni Europy Adina Diaconu i poprowadziła swoje koleżanki do wygranej 3:1 w całym spotkaniu.

Ta przegrana nie przekreślała jeszcze szans na awans do kolejnej fazy. Kluczowy był ostatni pojedynek z belgijskim AFP Antwerpen. Na początku starcia swój mecz przegrała Natalia Aleksyeyenko, ale później było już tylko lepiej. Ponownie na wysokości zadania stanęła Antonina Szymańska i doprowadziła do remisu po jeden. Kolejne partie wygrały także Sylwia Pawlak i Natalia Aleksyeyenko. Tenistki AZS UMCS Optima Lublin odniosły ogromny sukces i wywalczyły sobie prawo do gry w kolejnej fazie pucharu. Z pierwszego miejsca awansował natomiast faworyzowany zespół z Rumunii.

– Rzeczywiście bardzo cieszy nas to zwycięstwo. Zajęłyśmy drugie miejsce w rozgrywkach europejskich. Sukces tym większy, że jest to nasz debiut i stanęłyśmy na wysokości zadania.

Zależało nam na tym, żeby zdobyć pierwsze lub drugie miejsce, dlatego że to dawało nam możliwość awansu do dalszego etapu. Turniej stał na bardzo wysokim poziomie. Wszystkie drużyny miały wyrównane składy. Były to dla nas bardzo ciężkie zawody, głównie dlatego że grałyśmy wiele pojedynków i w każdym musiałyśmy dać z siebie maksimum możliwości. Nie było miejsca na słabość – podsumowała Antonina Szymańska.

W trzeciej rundzie Pucharu ETTU nasze tenisistki zmierzą się z rosyjskim zespołem SKNT Luch Vladimir. Mecz odbędzie się między 20 a 22 listopada w hali przeciwniczek. *– Na pewno jest to trudny rywal. Na tym etapie nie można się spodziewać łatwych spotkań. Mamy o tyle dobrze, że Natalia Aleksyeyenko miała okazję z nami rywalizować, także będziemy wiedzieli więcej o tym zespole z własnego doświadczenia – tłumaczy kierownik AZS UMCS Optima Lublin Marcin Pawlak.*

Krzysztof Kurasiwicz

Archiwum AZS UMCS Lublin

Archiwum AZS UMCS Lublin

Studenci UMCS w Warnie

W dniach 21–26 września 2015 r. w Bułgarii odbył się IV Europejski Festiwal Studencki „Друзья! Прекрасен наш союз!” („Wspaniałe są nasze przyjaźnie!”), zorganizowany przez Fundację „Russkij Mir” (Moskwa) oraz Fundację „Ustojczywoje Razwitiye Bolgarii”. Dwie pierwsze edycje imprezy odbywały się w Polsce: w 2009 r. na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie i w 2010 r. na Uniwersytecie Warszawskim, w ubiegłym zaś roku – w stolicy Serbii, Belgradzie.

• Reprezentacja UMCS przed ośrodkiem w Kamczii

Fot. Elwira Michalska

W tym roku na miejsce festiwalu zostało wybrane niezwykle urokliwe miejsce – miasteczko Kamczija, oddalone o zaledwie 25 km na południe od Warny i położone nad Morzem Czarnym, i znajdujący się na jej terenie kompleks sanatoryjno-zdrowotny pod taką też nazwą. Obecnie określa się to miejsce jako młody, rozwijający się ośrodek wypoczynkowy (kompleks został otwarty w 2006 r.) oraz centrum rekreacji dzieci i młodzieży.

Na tegoroczny festiwal przybyło niemal 300 studentów uczących się języka rosyjskiego z ponad 30 wiodących uniwersytetów z takich krajów jak: Bułgaria, Bośnia i Hercegowina, Węgry, Niemcy, Grecja, Gruzja, Włochy, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Polska, Rosja, Rumunia, Serbia i Czechy. Na uczelniach w tych krajach działają ot-

worzone przez Fundację „Russkij Mir” tzw. „centra rosyjskie”, analogiczne do Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej utworzonego przy UMCS w 2009 r. Zaproszenie do udziału w festiwalu zostało skierowane bezpośrednio do Centrum, które wspólnie z Instytutem Filologii Słowiańskiej podjęło się przygotowania reprezentacji UMCS. Organizatorzy zapewnili uczestnikom

owych”: prezentacja państwa, miasta i uczelni; konkurs piosenki (dwa utwory) oraz prezentacja na temat literacki.

Festiwal studencki ponownie stał się także znakomitą okazją do poznania rówieśników – rusycystów z całej Europy. W skład reprezentacji UMCS weszli studenci I i II roku II stopnia filologii rosyjskiej: Karolina Daniluk, Ilona Żelechowska, San-

• Konkurs piosenki. Występ z piosenką Maryli Rodowicz

Fot. Paulina Piech

• Prezentacja UMCS

Fot. Jarosław Wojtaszko

zakwaterowanie, wyżywienie oraz bogaty program artystyczno-kulturalny. Wyjazd oraz występ grupy na Festiwalu został zorganizowany przez Dyrektora CJKR dr Swietlanę Szaszkową, mgr. Jarosława Wojtaszkę (CJKR) oraz mgr Elwirę Michalską (CJKR).

Studenci przyjechali nad Morze Czarne, aby zaprezentować swój poziom znajomości języka rosyjskiego oraz wiedzę w zakresie literatury, kultury i historii Rosji. Musieli przygotować się do występu w czterech kategoriach konkursowych, tzw. „zadaniach do-

dra Krawczuk, Natalia Żuk, Paulina Piech, Weronika Trochonowicz, Jacek Staszewski i Krystian Szpruch.

Pierwszego dnia festiwalowych zmaganiów drużyna z Lublina przedstawiła 10-minutowy występ w języku rosyjskim prezentujący nasz kraj, jego kulturę, miasto oraz uczelnię. Po zaprezentowaniu Polski i wspólnie odtąńczonym przez wszystkich studentów polonzie (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Wrocławski i Akademia Pomorska w Słupsku),

studenci UMCS przybliżyli europejskiej publiczności Lublin, a w krótkim występie teatralnym – legendę związaną z założeniem UMCS oraz wyborem Marii Curie-Skłodowskiej na patronkę.

Kolejny dzień poświęcony był literaturze rosyjskiej (2015 rok został ogłoszony w Rosji „Rokiem Literatury Rosyjskiej”). Reprezentacja UMCS przedstawiła prezentację o symbolice i odcieniach kolorów w liryce Michaiła Lermontowa. Zwyciężyła też w „Konkursie piosenki”, występując z dwoma utworami: ze znaną Rosjanom piosenką Maryli Rodowicz *Kolorowe jarmarki* (ros. *Jarmarki kraski*) oraz bardzo znaną wojenną piosenką *Бьетса в тесной печурке огонь*.

Organizatorzy przygotowali też szereg zajęć kształtujących kompetencje

językowe, kulturowe i komunikacyjne. Dzięki licznym konkursom, quizom i warsztatom tematycznym studenci mogli sprawdzić swoją wiedzę w zakresie języka, literatury i kultury rosyjskiej oraz szeroko pojmowanego krajoznawstwa (rosjoznawstwa). Udało się stworzyć wspaniałą atmosferę zdrowego współzawodnictwa i dobrej zabawy.

Tydzień spędzony nad Morzem Czarnym był również czasem wyjątkowych spotkań z bułgarską kulturą, architekturą i historią. Uczestnicy festiwalu wzięli udział w wycieczce do morskiej stolicy Bułgarii, Warny, odwiedzili jej najbardziej znane miejsca historyczno-kulturalne. Tydzień festiwalowych zmagani w Kamchii swoimi występami uświetniły gwiazdy bułgarskiej estrady – Greta Gancheva oraz Biser Kirov.

Fot. Janusz Wojcicki

• Uroczyste nagrodzenie laureatów

Studenci pragną podziękować Paniom Prorektor ds. Kształcenia oraz Prorektor ds. Studenckich, władzom Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz Fundacji „Russkij Mir” za umożliwienie wzięcia udziału w tym niezapomnianym wydarzeniu.

Elwira Michalska, CJKR

Lenin, pielmieni i literatura

Po raz kolejny w ramach współpracy pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej i Briańskim Uniwersytetem Państwowym im. I. G. Pietrowskiego w dniach 18–28 września 2015 r. odbył się wyjazd polskich studentów do Briańska. Opiekunami ze strony polskiej były mgr Dorota Głuszak (Zakład Języka Rosyjskiego, Instytut Filologii Słowiańskiej) i mgr Magdalena Długosz (Zakład Porównawczej Historii Sztuki, Instytut Kulturoznawstwa). W wyjeździe uczestniczyło siedem studentek filologii rosyjskiej (II roku studiów I stopnia). Grupa miała doskonałą okazję do praktyki językowej oraz zobaczenia wielu współczesnych i zabytkowych miejsc. Organizatorzy zapewнили gościom z Lublina zwiedzanie Briańska z przewodnikiem. Spośród wielu odwiedzonych miejsc warto wspomnieć zabytkowy męski klasztor Swieński, monument upamiętniający rewolucję październikową na Górze Pokrowskiej oraz plac Zwycięstwa. W kompleksie „Partyzancka Polana” można było zapoznać się z wystawą sprzętu wojskowego i obejrzeć zabytkowe pojazdy z II wojny światowej. W ramach wycieczek grupa odwiedziła posiadłość pisarza Aleksieja Tołstoj – Krasny Róg oraz poety Fiodora Tiutczewa – Owstug.

Wydarzeniem niezwykle ciekawym, ale związanym ze smutną kartą historii Polski były odwiedziny Katynia. Interesująca była także wyprawa do zabytkowego Smoleńska. Studentki zobaczyły m.in. sobór Zaśnięcia Matki Bożej, mury smoleńskiego Kremla, pomnik kompozytora z XIX w. Michała Glinki, monument upamiętniający wojnę 1812 r. oraz miejsce katastrofy polskiego samolotu rządowego.

Na Briańskim Uniwersytecie Państwowym studentki wysłuchały wykładów z dziedziny historii i literatury. Miłe wspomnienia pozostawiło przyjęcie lubelskiej grupy przez władze briańskiego uniwersytetu oraz spotkanie integracyjne ze studentami filologii polskiej.

Wyjazd dla młodych słuchaczy był świetną okazją do zaopatrzenia się w słowniki rosyjskojęzyczne i klasykę literatury, umożliwił także zapoznanie się z nowościami wydawniczymi. Z rzeczy przyjemnych nie można pominąć i wyśmienitej kuchni rosyjskiej.

Uczestnicy zapytani po powrocie o najszybsze skojarzenia z Rosją zapewne mogliby odpowiedzieć: Lenin (bo upamiętniony jest on na pomnikach, w nazwach głównych ulic i placów w każdym rosyjskim mieście), pielmieni (bo jak zawsze wyśmienite) i gigantyczne walizki pełne rosyjskich książek.

Dorota Głuszak

Fot. Dorota Głuszak

29 października 2015 r. na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS, w którym oprócz członków SKNP udział wzięli pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału, m.in. Dziekan prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz Opiekun Koła dr hab. Ireneusz Nowikowski, prof. nadzw.

Działalność SKN Prawników UMCS w roku 2014/2015

Zebranie było okazją do podsumowania działalności SKN Prawników UMCS w roku akademickim 2014/2015. Prezes Koła Joanna Nowak przedstawiła sprawozdanie z prac Zarządu. Wydarzeniem, które zwróciło uwagę szerokiego grona osób, była organizacja V Zjazdu Prawników-Administratywistów pt. „Konstytucjonalizacja prawa administracyjnego” w dniach 7–8 maja 2015 r. O renomie tego wydarzenia może świadczyć liczne grono patronów honorowych (m.in. Dziekan prof. A. Przyborowska-Klimczak, Prezes NSA prof. dr hab. Roman M. Hauser, Rzecznik Praw Obywatelskich prof. dr hab. Irena Lipowicz, Szef Kancelarii Senatu RP min. Ewa Polkowska, Prezes SKO w Lublinie prof. dr hab. Paweł Smoleń, Instytut Allerhanda). Referaty wygłosiło ponad 60 studentów i doktorantów z 12 ośrodków naukowych z całej Polski.

Następnie przedstawiono sprawozdania sekcji na temat podjętych przez nie działań. W ramach Sekcji Historii i Teorii Państwa i Prawa zorganizowano uczelnianą konferencję pt. „Monteskiuszowska koncepcja podziału władz a regulacje konstytucyjne i praktyka ustrojowa we współczesnych państwach demokratycznych” oraz warsztaty z zakresu pisania prac naukowych. W ramach Drzwi Otwartych UMCS wystawiono spektakl pt. *Proces o czary*. Ponadto, sekcja przeprowadziła konkurs z zakresu historii doktryn politycznych i prawnych dla studentów naszego Wydziału.

• Uczestnicy Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego SKN Prawników UMCS

Jako kolejny sprawozdanie przedstawił Przewodniczący Sekcji Administracji i Prawa Publicznego, Dawid Kościółko. W ramach prac tej sekcji zorganizowano wyjazd do Trybunału Konstytucyjnego w Warszawie połączony z wizytą studyjną. Odbyły się także wydziałowe eliminacje do V Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Prawie Konstytucyjnym, którego organizatorem była Katedra Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Pod opieką merytoryczną prof. A. Przyborowskiej-Klimczak przygotowano Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Współczesne konflikty zbrojne”. Ponadto, sekcja ta zorganizowała: XLIII Środowiskowy Konkurs Krasomówczy, a także, we współpracy z Katedrą Postępowania Administracyjnego UMCS, Ogólnopolską

Studencko-Doktorancką Konferencję Naukową pt. „Obowiązek i uprawnienie w prawie administracyjnym”.

Sekcja Prawa Karnego zorganizowała grupowe wizyty na strzelnicy „Snajper” w Lublinie. W listopadzie 2014 r. odbył się wyjazd do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego w Warszawie. Studenci wzięli udział w wizycie studyjnej w Zakładzie Daktyloskopii, Mechanoskopii, Broni, Chemii, Dokumentów i Technik Audiowizualnych. Pod koniec lutego 2015 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Kontratypy w polskim prawie karnym – postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda*”. W marcu, dzięki pomocy Kolegium Dziekańskiego, podpisano porozumienie między Wydziałem a Aresztem Śledczym w Lublinie. W maju Sekcja Prawa Karnego zorganizowała, wspólnie z Kołem Nauko-

wym Prawa Karnego Porównawczego UMCS, Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Wybrane zagadnienia procesu karnego w Polsce i Europie w ujęciu komparatystycznym”.

Sekcja Prawa Cywilnego przeprowadziła w semestrze zimowym, we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich w Warszawie, IV Konkurs Wiedzy o Rzeczniku Praw Obywatelskich. W kwietniu 2015 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Status prawny związków partnerskich”. Wystąpienia dotyczyły zagadnień o charakterze *stricte* cywilnoprawnym, ale również ujęć tej problematyki z perspektywy m.in. prawa konstytucyjnego, podatkowego, karnego, administracyjnego czy historii prawa. W semestrze letnim zorganizowano cykl warsztatów poprowadzonych przez mgr. Piotra Piskozuba i mgr. Marzenę Świ-

stak, których celem było poszerzenie umiejętności praktycznych studentów w zakresie pisania umów cywilnoprawnych oraz pism procesowych.

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej przedstawiła sprawozdanie z postępowania kontrolnego, które dotyczyło dwóch obszarów: sposobu gospodarowania finansami Koła (celowości wydatków i harmonizacji budżetu) oraz sposobu wywiązywania się przez Zarząd z zaplanowanych zadań.

Po udzieleniu absolutorium ustępującemu Zarządowi, odbyło się głosowanie nad wyborem nowych władz. Walne Zebranie powołało nowy Zarząd SKNP UMCS na kadencję 2015/2016. Prezesem został Tomasz Drab, Wiceprezesem ds. naukowych – Dawid Kościółko, Wiceprezesem ds. organizacyjnych – Mariusz Królicki, Sekretarzem – Mateusz Derdak, Skarbnikiem –

Aleksandra Cisek. Przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego został Jakub Kalinowski, Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej – Krzysztof Zubik.

Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS jest jednym z najstarszych kół naukowych na UMCS i drugą pod względem wieku tego typu organizacją zrzeszającą studentów prawa w Polsce. Początki studenckiego ruchu naukowego na Wydziale Prawa i Administracji sięgają 1949 r. Oficjalnie Studenckie Koło Naukowe Prawników rozpoczęło swoją działalność w 1959 r. Pierwszy Statut Koła zatwierdzony został pismem Rektora z 15 stycznia 1959 r. Opiekunem został wówczas prof. dr Henryk Reniger. Obecnie SKNP UMCS jest jednym z największych i najprężniej działających kół naukowych na naszym Uniwersytecie.

Zarząd SKN Prawników UMCS
w kadencji 2015/2016

W dniach 16–17 października 2015 r. w Lublinie i Kazimierzu Dolnym odbyła się konferencja „Turystyka i rekreacja stylem życia współczesnego społeczeństwa”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji (SKNTiR) „Globtroter”. Udział w niej zgłosiło 32 studentów i doktorantów z ośrodków akademickich z całej Polski.

• Uczestnicy tuż po zakończeniu obrad

brady odbywały się na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Konferencję otworzyła dr Jolanta Rodzoś, Prodziekan WNoZiGP, która wygłosiła inspirujące przemówienie, podkreślając istotną rolę samodoskonalenia studentów oraz pożyteczne wykorzystanie czasu. Następnie głos zabrała dr Renata Krukowska, Opiekun koła, która wyraziła zadowolenie z faktu, iż studenci wykazują inicjatywę i organizują takie wydarzenia samodzielnie. Po tych wystąpieniach można

Turystyka i rekreacja stylem życia współczesnego społeczeństwa

było przejść do pierwszych wystąpień członków SKNTiR „Globtroter”. Justyna Kapuśniak wygłosiła referat wprowadzający pt. „Pragnienia podróży, czyli co zrobić, aby marzenie stało się rzeczywistością”. Agnieszka Lasek i Katarzyna Lebedowicz dokonały analizy i oceny

programów Erasmus i Work and Travel. Kolejne wystąpienia odbywały się w ramach sesji panelowych.

W pierwszej sekcji uczestnicy prezentowali treści związane z szeroko pojętą rekreacją. W dwóch referatach przedstawiono determinanty popytu na rekreację ruchową. Anna Ko-

walczek z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie omówiła czynniki wpływające na rekreację ruchową aktywnych zawodowo Polaków, natomiast Szczepan Kościółek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie opowiedział o uwarunkowaniach popytu na rekreację fizyczną studentów tego miasta. Następnie studenci z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego skupili się na roli turystyki i rekreacji w życiu młodzieży ze środowisk wiejskich. Janusz Ruciński studiował współczesne formy rekreacji młodzieży ze środowisk wiejskich, a Katarzyna Nosek wygłosiła dyskurs pedagogiczny o wychowawczych skutkach rozwoju turystyki i możliwościach wykorzystania bazy turystycznej przez młodzież wiejską.

Trwający równocześnie drugi panel poświęcony został transportowi w turystyce. Referat Adama Krampichowskiego z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni dotyczył wpływu turystyki na bezpieczeństwo nawigacyjne jednostek pływających. Kolejne prezentacje dotyczyły transportu lądowego. Wystąpienie o komunikacji miejskiej wygłosił Adam P. Mehring z Uniwersytetu Gdańskiego. Mateusz Smolarski omówił obecne trendy na kolei, a Wojciech Jurkowski ukazał konkurencyjność transportu

publicznego w miejscowościach turystycznych. Obydwoj reprezentowali Uniwersytet Wrocławski.

Po krótkiej przerwie, w czasie której Uczestnicy mogli spróbować lokalnych wyrobów piekarniczych (m.in. cebularza lubelskiego), odbyła się druga sesja referatowa. W pierwszej sekcji rozpoczęła ją Adrianna Bartnicka z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, która przybliżyła znaczenie turystyki w życiu młodzieży z PTTK. Następnie, reprezentujące SKN „Globtroter”, Karolina Drożdżel i Małgorzata Borowiecka promowały zdrowy tryb życia poprzez turystykę i rekreację. Na zakończenie zagadnienie niepełnosprawności w turystyce przedstawił Adrian Sławiński z Uniwersytetu Wrocławskiego.

W równoległej sekcji Kamila Płazińska przygotowała prezentację na temat organizowania turystyki grupowej przy pomocy wyspecjalizowanych biur turystyczno-eventowych, a Damian Hełdak zaprezentował rozwój usług turystycznych na Podhalu na przykładzie Biały Tatrzańskie. Obydwoje reprezentowali Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Na zakończenie sesji mało znane pojęcie *groundhoppingu* przybliżył Piotr Węgrzynowicz z Politechniki Wrocławskiej.

Tematami otwierającymi ostatni blok referatowy były treści prezentowane przez członków SKN „Globtroter” dotyczące: taniego podróżowania (autostopu), autorstwa Dominiki Borkowskiej, oraz wypraw rowerowych – jak się do nich przygotować i czego się spodziewać – Szymona Trzcieniego i Aleksandry Czarnoty. Zagadnienie kosztów podróży z przyczepą

kempingową lub kamperem przedstawił Tomasz Słapczyński z UMCS. Turystykę golfową, rozwijającą się w Polsce, omówili Agnieszka Lisowska i Arkadiusz Ochmański z Uniwersytetu Wrocławskiego. Na zakończenie głos zabrała Sylwia Zubrzycka z UMCS, która omówiła kontrowersje związane ze zjawiskiem seksturystyki.

Po uroczystym wręczeniu dyplomów wszystkim uczestnikom konferencji wykonano pamiątkowe zdjęcie. Znaczna część uczestników udała się do Kazimierza Dolnego, gdzie po wysiłku umysłowym, czekała na nich kolacja i dalsza część wieczoru.

Drugiego dnia odbyła się sesja terenowa. Organizatorzy, chcąc pokazać studentom z różnych części Polski piękno Lubelszczyzny, zaplanowali spacer po Kazimierzu, jednym z najcenniejszych i najbardziej urokliwych miejsc w Polsce. Zwiedzanie rozpoczęło się od wędrówki przez Wąwóz Norowy Dół, który był dla niektórych nie lada wyzwaniem. Kolejnym punktem była baszta i zamek, które są unikalnymi zabytkami średniowiecznej architektury obronnej, usytuowanymi na wzniesieniu, z którego oglądaliśmy krajobraz z malowniczym odcinkiem Wisły w tle. Ze wzgórz, idąc klimatycznymi uliczkami, znaleźliśmy się w sercu miasteczka – na renesansowym rynku, podziwiając otaczające go kamienice, siedziby znamienitych rodów Przybyłów, Celejów czy Górskich. Położona w rynku studnia tradycyjnie stała się tłem do licznych fotografii. Dalsza część spaceru, z „kazimierskim kogutem” w ręce, przebiegała deptakiem wzdłuż Wisły, którego zwieńczeniem był idealnie wpasowany w jesienny krajobraz kamieniołom, na tle którego nie mogło zabraknąć grupowego zdjęcia.

Po zwiedzaniu „perły Lubelszczyzny” uczestnicy powrócili do Lublina, aby stamtąd udać się do swoich macierzystych uczelni. Z pewnością wszyscy będą wspominać tę konferencję, nawiązane przyjaźnie, powiększony bagaż doświadczenia i nowo zdobytą wiedzę.

Barbara Zaboruko

Fot. Barbara Zaboruko

• Najwytrwalsi w kamieniołomie w Kazimierzu Dolnym

23 października 2015 r. odbył się VII Dzień Historii, zorganizowany przez Instytut Historii UMCS. Wzięło w nim udział ponad 250 uczniów i nauczycieli szkół średnich z całego województwa lubelskiego oraz Garwolina. Uczestniczyli oni w warsztatach, prezentacjach, prelekcjach oraz wystawach i wycieczkach. Motywem przewodnim tegorocznej edycji Dnia Historii było hasło: „Złoty pociąg do historii. Swego nie znacie...”

Fot. Marek Sioma

VII Dzień Historii w Instytucie Historii

VII Dzień Historii rozpoczęły zajęcia mające charakter warsztatów i prezentacji o różnorodnej tematyce. Biorący w nich udział uczniowie mieli okazję poznać podstawy języków Żydów: jidysz i hebrajskiego, o czym mówił dr hab. Adam Kopicowski. Dr Tomisław Giergiel zaprezentował w trakcie warsztatów zagadnienie rekonstruowania dawnych pieczęci, które połączył z wykonywaniem odcisków pieczętnych. Dużym zainteresowaniem cieszyła się prezentacja przedstawiciela Fabryki Gier Historycznych mgr. Marcina Sieńki, który przedstawił, w jaki sposób tworzone są gry historyczne. Największym powodzeniem cieszyły się warsztaty genealogiczne, przeprowadzone, dzięki wsparciu pracowników Archiwum Państwowego w Lublinie, przez mgr Annę Chursan i mgr Agnieszkę Konstankiewicz.

Drugą część VII Dnia Historii rozpoczęła prelekcja dr. Tomasza Dzieńkowskiego, który zdradził, jakie tajemnice i skarby ukrywała przed archeologami oraz historykami Górka Chełmska. Opowiedział również o pracy współczesnego archeologa, w której coraz większą rolę odgrywa nowoczesna technika.

Niewątpliwą atrakcją było wystąpienie Marcina Wrońskiego, autora kryminałów o komisarzu Zygmuncie Maciejewskim. Opowiedział w nie-

zwykle barwnej formie o tym, jak poszukuje pomysłów na swoje książki, wykorzystując m.in. notki kryminalne z przedwojennej prasy. Zwrócił również uwagę, jak ważnym elementem dla niego, jako autora kryminałów w stylu retro, jest dbanie o realia historyczne. Przekonywał, że zachowanie rzetelności w tym względzie wymaga od pisarza zapoznania się z opracowaniami naukowymi dotyczącymi okresu historycznego, w którym umieszcza akcję swoich powieści kryminalnych.

Cykl prelekcji dla uczniów zakończył dr Andrzej Przegaliński. Zaprezentował malowniczy obraz codziennych i odświętnych pasji lubelskiego ziemiaństwa na przełomie wieków XIX i XX w. oraz szeroką gamę ówczesnych rozrywek ziemiańskich, wśród których były zarówno bale i polowania, jak też hazard oraz wyścigi konne.

Tegoroczną edycję Dnia Historii wzbogaciły dwie wystawy tematyczne, które wzbudziły duże zainteresowanie uczniów. Dzięki pierwszej z nich mogli bliżej poznać działalność naukową Instytutu Historii, jego przeszłość i dzień obecny. Drugą zorganizowało Lubelskie Centrum Dokumentacji Historii Sportu działające przy Instytucie Historii. Zaprezentowano na niej eksponaty związane z historią lubelskiego sportu.

Uzupełnieniem VII Dnia Historii były wycieczki. Pod fachową opieką prof. Grzegorza Jawora uczniowie mogli poznać tajemnice związane z tzw. domem kata oraz Parkiem Saskim, natomiast pod przewodnictwem studentów i absolwentów Instytutu Historii – Muzeum na Majdanku.

Zainteresowanie, jakie wzbudził VII Dzień Historii wśród młodzieży szkół średnich, pozwala mieć nadzieję, że planowana na rok następny kolejna odsłona tej imprezy przyciągnie jeszcze większą liczbę chętnych.

Galerię zdjęć z przebiegu Dnia Historii można znaleźć na Facebooku i stronie internetowej Instytutu Historii UMCS.

*Marek Sioma
Dariusz Szewczuk*

Fot. Marek Sioma

Fot. archiwum autorów

• Nauka sterowania dronem

W dniach 28 sierpnia – 5 września 2015 r. na Przełęczy Knurowskiej w Gorcach odbyła się III Letnia Szkoła Geoinformacji (LSG) – GeoGorce, zorganizowana z inicjatywy dr. hab. inż. Piotra Wężyka wraz z Sekcją Geomatyki Studenckiego Koła Naukowego Leśników Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, we współpracy z Esri Polska oraz z Fundacją im. Anny Pasek. LSG GeoGorce to obóz naukowy poświęcony tematyce GIS, GNSS, fotogrametrii cyfrowej, LiDAR oraz teledetekcji w monitorowaniu środowiska.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej na obozie reprezentowali studenci III roku geoinformatyki, członkowie Studenckiego Koła Naukowego Geoinformatyków UMCS „GeoIT”: Joanna Krahel, Diana Kwapińska, Magdalena Kuczyńska i Sylwester Czarniecki. Aby móc uczestniczyć w tym wydarzeniu, przygotowali i opracowali projekt pt. „Analiza porównawcza wybranych platform do publikowania mapowych serwisów internetowych”, który został wyróżniony przez organizatorów i znalazł się w grupie 11 innych projektów realizowanych w trakcie warsztatów.

W ramach LSG studenci UMCS mieli możliwość wzięcia udziału w ponad 20 wykładach i 30 certyfikowanych warsztatach dotyczących pozyskiwania, przetwarzania i wizualizacji danych geograficznych. Nie zabrakło również prezentacji najnowszych ska-

nerów naziemnych, lotniczych i ręcznych i aparatów hiperspektralnych. Wykłady i szkolenia były prowadzone przez pracowników naukowych najlepszych polskich uczelni, instytutów badawczych i Pracowni Naukowej Gorczańskiego Parku Narodowego, a także trenerów z branżowych firm oraz ratowników górskich (GOPR).

ne w ten sposób dane posłużyły do opracowania interaktywnej mapy.

Kolejne dni obfitowały w warsztaty oraz wykłady. Był to ciężki czas wyjątkowej pracy umysłowej, gdyż po wielogodzinnych zajęciach wszyscy uczestnicy późną nocą w swoim gronie pracowali nad projektami i GeoBlogami. Po tygodniu zmagania i realizacji GeoProjek-

Letnia Szkoła Geoinformacji – GeoGorce 2015

• Warsztaty z grupą ratowników GOPR

Fot. archiwum autorów

Program całego wyjazdu był bardzo napięty, zajęcia trwały od godz. 8:00, a kończyły się o godz. 22:00. Później chętni mogli wziąć udział w cyklu wykładów, tzw. „GoodNight Out There”, gdzie prowadzący oraz sami studenci opowiadali o swoich podróżach do różnych części świata, m.in. o wyprawie do Amazonii, Transylwanii, Chin i Nepalu.

Przedstawiciele SKNG „GeoIT” pierwsze dwa dni spędzili w terenie, poznając przyrodę i historię Gorców. Wędrowali przez gorczańskie polany, słuchając ciekawych opowieści pracownika GPN o zwierzętach i roślinności na tym obszarze. Mieli też okazję zobaczyć z bliska osuwisko Turniska, poznać jego budowę, specyfikę i historię powstania. Cała trasa przejścia była rejestrowana za pomocą odbiornika GPS, a uzyska-

łtow nastąpił dzień prezentacji i oceny przez jury konkursowych prac badawczych każdego zespołu. Zwycięzcy zostali nagrodzeni, jednak nikt nie czuł się przegrany. GeoGorce był to również czas poznawania nowych ludzi, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzyuczelnianych oraz dzielenia się doświadczeniem. Można było tam spotkać prawie 40 studentów z dziewięciu uczelni z całej Polski.

Z pewnością wszyscy nie przetrwaliby tego tygodnia w tak dobrych warunkach, gdyby nie wspaniałe miejsce, w którym się znajdowali – Przelecz Knurowska. Cały wyjazd zakończył się uroczystym wieczorem górskim oraz ogniskiem. Niewątpliwie udział w III Letniej Szkole Geoinformacji – GeoGorce był bardzo dobrze wykorzystanym czasem.

*Diana Kwapińska
Magdalena Kuczyńska*

Fot. Jolanta Knieja

• Uczniowie w kabinach do tłumaczeń symultanicznych

II Międzynarodowy Dzień Tłumacza – Hieronimki 2015

30 września 2015 r. odbyła się druga edycja Hieronimków, wydarzenia organizowanego przez Zakład Lingwistyki Stosowanej UMCS. Dlaczego Hieronimki? To oczywiste. ZLS UMCS kształci przede wszystkim profesjonalnych tłumaczy, a patronem przedstawicieli tego zawodu z przyszłością, ułatwiającego zbliżanie różnych kultur, narodów, nawiązywanie relacji gospodarczych, handlowych oraz wzajemne poznawanie się jest właśnie św. Hieronim, tłumacz Biblii.

Podobnie jak w ubiegłym roku, impreza cieszyła się ogromnym powodzeniem. Duża aula Wydziału Humanistycznego, nasze laboratoria tłumaczeniowe i sale, w których odbywały się konkursy i warsztaty nie były w stanie pomieścić wszystkich chętnych. Naszymi gośćmi byli uczniowie i nauczyciele z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z Lublina oraz z województwa lubelskiego i województw sąsiednich. Jesteśmy pewni, że przybyli do nas nie tylko skuszeni atrakcyjnymi nagrodami, które mogli wygrać w licznych konkursach związanych z tłumaczeniami. Tłumnie uczestniczyli również w wykładach i prezentacjach, a możliwość spróbowania własnych sił w kabinie tłumacza symultanicznego była dla nich prawdziwą gratką.

W programie tegorocznych Hieronimków znalazły się m.in. wykłady pracowników ZLS: „Wierszyki dla dzieci i dorosłych, angielska poezja niepoważna” – prof. Moniki Adamczyk-Garbowskiej, „Tłumaczenie ustne, czyli będę Twoimi ustami” – mgr. Pawła Kozłowskiego, „Człowiek kontra maszyna – wyzwania zawodu tłumacza” – dr. Krzysztofa Ko-

tuły, „Czy tylko tłumacz? O tłumaczeniu tekstów naukowych, popularnonaukowych i literackich” – mgr Hanny Abramowicz. Jesteśmy bardzo dumni, że w Hieronimkach uczestniczą aktywnie nasi absolwenci, doskonale odnajdujący się na rynku pracy i chętnie dzielący się z młodszymi kolegami swoimi ciekawymi doświadczeniami.

W ubiegłym roku Katarzyna Biebranowska przedstawiła interesującą prezentację o tłumaczeniu filmów, a Krzysztof Kliczka mówił o swojej zawodowej przygodzie w Parlamencie Europejskim. Podczas tegorocznej imprezy Maksym Dziarmaga opowiedział o pracy w charakterze tłumacza stażysty w instytucjach europejskich. Monika Matuszewska, trener międzykulturowy przeprowadziła cykl warsztatów z komunikacji interkulturowej.

Nasi obecni studenci zadbali o część artystyczną imprezy. Był pokaz Teatryku Zielona Gęś w tłumaczeniu Karla Dedeciusa i wykonaniu studentek ZLS oraz wiersze Adela Karasholi, syryjskiego poety i emigranta politycznego w tłumaczeniu i wykonaniu naszych studentów.

Mamy nadzieję, że nasze propozycje przybliżyły uczniom różne aspekty pracy tłumacza i zachęciły do podjęcia studiów na kierunku lingwistyka stosowana. Serdecznie zapraszamy, ponieważ podczas zajęć dzieją równie ciekawe rzeczy jak podczas Hieronimków.

Hieronimki 2015 zostały nagrodzone uniwersyteckim Noblem za najlepszy projekt dla młodzieży w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki.

*Maria Bąk
Jolanta Knieja*

Fot. Jolanta Knieja

• Jeden z wykładów przy pełnej sali uczniów

Wizyta studentów z Mińska

Fot. Ksenia Kaśulik

W dniach 7–27 września 2015 r. Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS gościł grupę studentów z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku. Podczas trzytygodniowej praktyki językowo-kulturowej dziesięcioro studentów Wydziału Filologicznego poznawało m.in. tajniki polszczyzny, trendy polskiej literatury współczesnej, osobliwości warsztatu tłumacza oraz uczestniczyło w bogatym programie kulturalnym i turystycznym.

Goście z Białorusi zwiedzili lubelskie Stare Miasto, spacerowali lubelską trasą podziemną, oglądali zbiory Muzeum na Zamku, podziwiali wiejskie chaty w Skansenie. Mieli także okazję zobaczyć najbardziej urokliwe zabytki Warszawy, m.in. Zamek Królewski, Pałac w Wilanowie, Łazienki. W programie nie zabrakło wycieczki do Kazimierza Dolnego, Nałęczowa oraz Kozłówki.

Pobyty studentów z Mińska był możliwy dzięki podpisanej w 1991 r. umowie o współpracy między UMCS i Białoruskim Uniwersytetem Państwowym w Mińsku. Tegoroczna, 25. w historii wymiana, została sfinansowana ze środków Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS.

Agnieszka Goral

Fot. Ksenia Kaśulik

Fot. Ksenia Kaśulik

Archiwum autorów

• Autorzy projektów „Krajobrazy polski” i „Wyprawa dookoła świata”

W dniach 19–25 września 2015 r. odbył się XII Lubelski Festiwal Nauki. Członkowie Koła Naukowego Geografów im. A. Małickiego oraz Sekcji Geologicznej SKNG zaprezentowali wiele ciekawych projektów, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.

W dniach 23–24 września studenci Elwira Kosińska, Monika Władyczuk, Katarzyna Wysocka oraz Kamil Kap wykonali projekt pt. „Strefy krajobrazowe”. Stworzyli makiety imitujące obszar leżący w danej strefie klimatycznej. Uczestnicząc w tym projekcie, mogliśmy się dowiedzieć, jak wygląda życie i przystosowanie zwierząt i roślin do środowiska oraz jak w ciągu roku zmienia się klimat na poszczególnych terenach.

XII Lubelski Festiwal Nauki był kolejną okazją do popularyzacji geografii wśród młodych ludzi. Jesteśmy przekonani, że zaprezentowane przez nas projekty wzbudziły wśród uczestników naukową smykałkę i niedługo pojawią się w murach naszej Uczelni. Już teraz myślimy nad ofertą, którą będziemy mogli zaprezentować w przyszłym roku. Mamy nadzieję, że przyciągnie ona równie liczne grono zainteresowanych oraz pasjo-

O XII Lubelskim Festiwalu Nauki słów kilka...

20 września na stadionie Arena Lublin zostały zrealizowane trzy projekty przygotowane przez: Paulinę Bednarz, Agnieszkę Ciuł, Annę Sobczyk, Piotra Burdę, Mateusza Kapitana oraz Łukasza Tkaczyka. Pierwszy – „Krajobrazy Polski” – prezentował najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazu miejsca w Polsce, kolejny – „Wyprawa dookoła świata” – miał na celu ukazanie oblicz życia codziennego w różnych miejscach na świecie. Projekt „Kosmos w obiektywie” umożliwił poznanie ciał niebieskich występujących w kosmosie i obejrzenie ich na fotografiach astronomicznych.

21 września na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej zostały zrealizowane kolejne projekty. Studentki Agnieszka Ciuł, Elwira Kosińska, Karolina Łabęcka, Monika Władyczuk, w ramach projektu

„Epoka lodowcowa”, przygotowały prezentację multimedialną dotyczącą procesów i form związanych z działalnością lodowców i lądolodu, nakreśliły krótką historię ich powstawania oraz przeprowadziły konkurs z nagrodami. W Auli im. E. Romera zostały zaprezentowane koncepty przyrodniczo-astronomiczne: „Niezwykłe zjawiska astronomiczne”, „Wyjątkowe krajobrazy Bawarii”, „Gwiazdozbiory wrześnieowego nieba” oraz „Malownicze zakątki Zamojszczyzny”, zrealizowane przez członków Sekcji Geologicznej, byłego prezesa Sekcji i absolwenta geografii Łukasza Tkaczyka oraz członka PTMA Macieja Derejskiego. Projekt „Dźwięk w krajobrazie”, zrealizowany przez Alicję Sulimę i Monikę Władyczuk, pozwolił poznać uczniom szkół licealnych kulturę i tradycję różnych państw świata wizualnie i słuchowo.

natów nauk geograficznych. Już dziś wszystkich serdecznie zapraszamy!

*Agnieszka Ciuł, Kamil Kap,
Monika Władyczuk*

Archiwum autorów

• Projekt „Strefy krajobrazowe”

Mapa Roku w Roku Mapy

Podczas XXXVIII Ogólnopolskiej Konferencji Kartograficznej, która odbyła się w dniach 15–16 września 2015 r. w Warszawie, został rozstrzygnięty XV Konkurs „Mapa Roku 2014”, organizowany przez Stowarzyszenie Kartografów Polskich pod patronatem Prezesa Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

I miejsce i jednocześnie tytuł Mapy Roku 2014 w kategorii „Mapa turystyczna” otrzymała mapa *Transgraniczny Rezerwat Biosfery Polesie Zachodnie w skali 1:110 000* wykonana przez dr. Pawła Cebrykowską, dr. Wiolettę Kałamucką, dr. Krzysztofa Kałamuckiego – pracowników Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS

oraz dr. Mirosława Meksułę z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, a wydana przez firmę Kartpol z Lublina. Mapę recenzował prof. dr hab. Radosław Dobrowolski.

Nagrodzone wydawnictwo jest oryginalnym, autorskim opracowaniem o charakterze monograficznym, przedstawiającym w kartograficznej formie walory przyrodnicze, formy ochrony przyrody, dziedzictwo kulturowe oraz zagospodarowanie turystyczne rezerwatu położonego na terytorium trzech państw: Polski, Białorusi oraz Ukrainy. Mapa powstała na zamówienie Poleskiego Parku Narodowego przy współpracy partnerów z Parku Krajobrazowego Nadbu-

żańskie Polesie (Białoruś) i Szackiego Parku Narodowego (Ukraina). Bogaty w informacje jest także rewers mapy. Zwiera on teksty na temat idei rezerwatów biosfery, historii utworzenia TRB Polesie Zachodnie, ponadto zostały opisane najważniejsze formy ochrony przyrody na terenie rezerwatu oraz główne atrakcje turystyczne. Dodatkowymi elementami wzbogacającymi wartość informacyjną mapy są trzy kartony przedstawiające: strefowanie rezerwatu, obszary Natura 2000 oraz podział administracyjny powierzchni rezerwatu w trzech sąsiadujących krajach. Rewers mapy uatrakcyjniły liczne fotografie autorstwa Andrzeja Różyckiego.

Otrzymana nagroda jest prestiżowym wyróżnieniem przyznawanym przez środowisko polskich kartografów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Kartografów Polskich. Jest ona tym bardziej cenna, gdyż została przyznana w trakcie trwającego Międzynarodowego Roku Mapy ogłoszonego przez Międzynarodową Asocjację Kartograficzną.

Mapa Transgranicznego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie otrzymała również jedną z dwóch równorzędnych pierwszych nagród publiczności, przyznaną przez wszystkich uczestników XXXVIII Ogólnopolskiej Konferencji Kartograficznej.

Krzysztof Kałamucki

Promocja książki „Za Złotą Bramą” w Kijowie

W dniu 29 września 2015 r. w księgarni „Je” w Kijowie odbyła się promocja ukraińskiego tłumaczenia książki *Za Złotą Bramą. Działalność społeczno-kulturalna Polaków w Kijowie w latach 1905–1920*, autorstwa prof. Mariusza Korzeniowskiego, pracownika Instytutu Historii UMCS. Organizatorem wydarzenia był Instytut Polski w Kijowie, przy współudziale takich instytucji jak: Uniwersytet Państwowy Akademia Kijowsko-Mohylańska, Centrum Europejskich Badań Humanistycznych, Centrum Badań Historii i Kultury Żydów Europy Wschodniej, Wydawnictwo Duch i Litera oraz Wydział Konsularny Ambasady RP w Kijowie. Celem spotkania było przybliżenie lokalnej społeczności działalności społeczno-kulturalnej Polaków w Kijowie w latach 1905–1920. W spotkaniu uczestniczył Autor monografii, natomiast całość prowadziła Ewa Figel, dyrektor Instytutu Polskiego w Kijowie. Promocja odbyła się z udziałem dr. Ołeny Batlij, docenta w Katedrze Hi-

storii Uniwersytetu Państwowego Akademii Kijowsko-Mohylańskiej, specjalizującej się w badaniach historii Kijowa w czasie I wojny światowej. Prezentacja spotkała się z dużym zainteresowaniem, o czym świadczyła licznie przybyła na spotkanie publiczność, jak również uwaga dziennikarzy, którzy przeprowadzali wywiady z prof. M. Korzeniowskim.

Ewa Figel

• Prof. Mariusz Korzeniowski – pośrodku

Premiera kinowa filmu „Lustra Leszka Mądzika”

P ełnometrażowy film dokumentalny *Lustra Leszka Mądzika* w reżyserii Nataszy Ziółkowskiej-Kurczuk miał swoją premierę kinowa w kinie Bajka w Lublinie 30 października 2015 r. (i był wyświetlany do 6 listopada). Na duży ekran trafił ponad miesiąc po prapremierze, która miała miejsce 25 września 2015 r., podczas jubileuszu 45-lecia Sceny Plastycznej KUL oraz 70. urodzin twórcy teatru – Leszka Mądzika. W gali premierowej wzięli udział zaproszeni goście, m.in. wokalistka Anna Maria Jopek, prezenterka telewizyjna Grażyna Torbicka, reżyser Lech Majewski oraz zdobywca Oscara: scenograf Ewa Braun i kompozytor Jan A. P. Kaczmarek.

Lustra Leszka Mądzika to film próbujący dotknąć fenomenu twórczości L. Mądzika. Kamera przygląda się procesowi pracy artysty, próbuje odkryć, co jest materią tego niezwykłego, mistycznego teatru. Struktura opowieści odwołuje się do schematu drogi, bo to właśnie w ciągłej wędrówce pracuje Mądzik. Między Lublinem i Rogóżnem a niemal całym światem. Kamera dokumentuje proces tworzenia nowego spektaklu *Passage of Darkness to the Light (Przejście z ciemności do światła)* w międzynarodowej obsadzie, który powstaje w trakcie pobytu w XII-wiecznym, pocysterskim opactwie Pontigny we Francji, a zaprezentowany został tam

podczas Festiwalu Sztuki Sakralnej im. A. Tarkowskiego.

Rzeczywistość fascynacji Mądzika splatała się w tym filmie z pracą nad nowymi spektaklami, a także z wypowiedziami osób związanych z życiem i pracą artysty, m.in. Barbary Krafftówny, Urszuli Dudziak, Andrzeja Wajdy, Zygmunta Koniecznego, Lecha Majewskiego. Film wzbogacają filmowe materiały archiwalne. Obraz pokazuje artystę światowego formatu, który żyje i tworzy w Lublinie, a więc na europejskiej prowincji, z której wyrusza w świat, by dzielić się swoim talentem.

N. Z.

Łodzią po Wiśle w Lublinie

W dniach 20–21 października 2015 r. w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS odbyła się Replika XIII Festiwalu Filmów Studenckich z Łódzkiej Szkoły Filmowej – „Łodzią po Wiśle w Lublinie”. W ramach pokazu zostały zaprezentowane krótkometrażowe filmy dokumentalne, fabularne, animacje oraz etiudy operatorskie, których twórcami są studenci Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej z Łodzi.

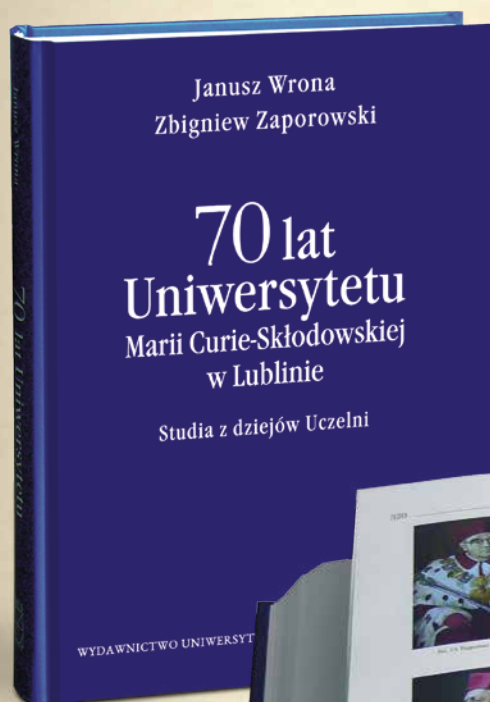
Pierwszego dnia prezentowano etiudy fabularne i dokumentalne, natomiast drugiego dnia – etiudy operatorskie i animacje. Wszystkie filmy trwały ponad 500 minut. W ramach festiwalu zostały przeprowadzone warsztaty operatorskie oraz montażowe, na które mógł aplikować każdy, bez względu na doświadczenie. Wybranym uczestnikom wiedzę przekazywali wykładowcy

PWSFTViT: Filip Drożdż – operator filmowy, autor zdjęć wielu filmów dokumentalnych i fabularnych oraz Justyna Król – montażystka zajmująca się filmami, reklamami i teledyskami, mająca na swoim koncie montaż filmu *Nasza kłątwa*, który został nominowany do Oscara w kategorii najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny. Wstęp na wydarzenie był darmowy.

Organizatorami Repliki Festiwalu byli: Inkubator Medialno-Artystyczny, Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka”, Wydział Politologii UMCS oraz Zakład Dziennikarstwa przy współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi. Opiekunem naukowym wydarzenia była: dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk.

Joanna Osiecka,
studentka II roku produkcji medialnej

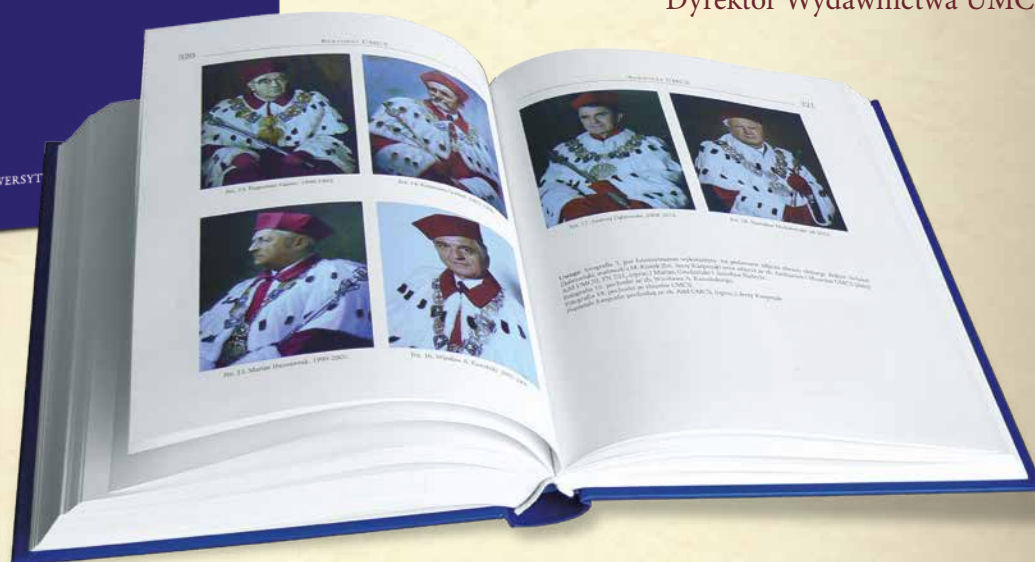
*Szanowni Państwo,
członkowie społeczności naszej Alma Mater*

Z satysfakcją informujemy, że nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się Księga Jubileuszowa *70 lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Studia z dziejów Uczelni*.

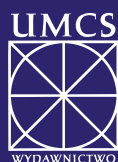
Jest to pierwsze, kompleksowe opracowanie historii Uniwersytetu, który na trwałe zapisał się w dziejach polskiej i światowej nauki. Pragniemy zachęcić do lektury Księgi.

dr Grzegorz Żuk
Dyrektor Wydawnictwa UMCS

Publikacja jest dostępna w Księgarni Uniwersyteckiej oraz w e-Księgarni

www.wydawnictwo.umcs.eu

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

ul. I. Radziszewskiego 11, 20-031 Lublin

tel. 81 537 53 04, www.wydawnictwo.umcs.lublin.pl

e-księgarnia: www.wydawnictwo.umcs.eu

działamy z energią w całej Polsce

Od lat wspieramy rozwój nauki, edukacji, kultury, sztuki i sportu.
Pomagamy odkrywać i rozwijać pasje.
Zmieniamy świat. Na lepsze.